

Biblioteksblad^{et}

TEMA TIDSKRIFTER

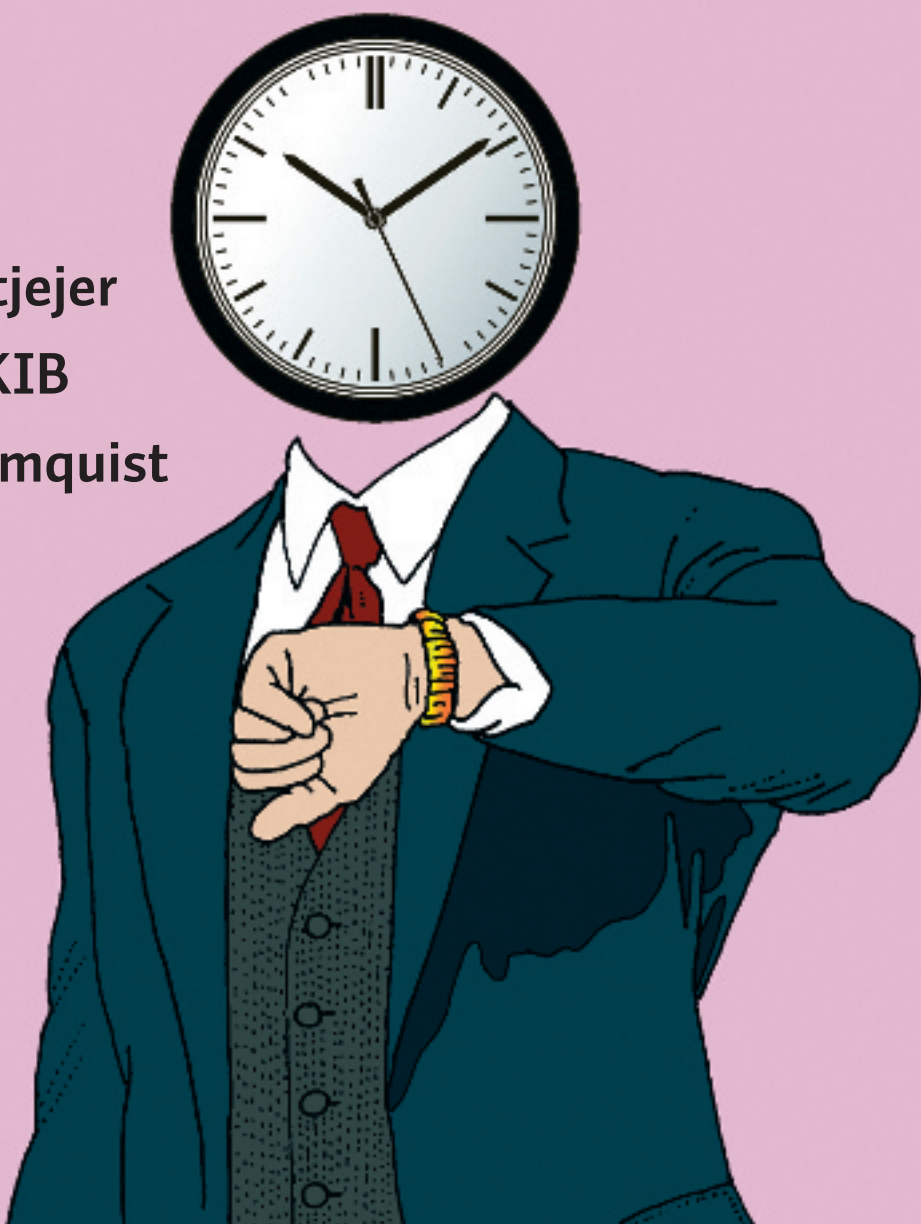
Magazinen för män

Musiktidningarna för tjejer

Tidskriftsklubben på KIB

Intervjuer: **Jan-Eric Malmquist
och Amelia Adamo**

DEBATT: **Upplysningen
om kommunismens
brott och offer**

Postadress

Box 3127
103 62 Stockholm

Besöksadress

Saltmätargatan 3A
Svensk Biblioteksforening
Tel. 08-545 132 30
BBL Tel. 08-545 132 40
Fax 08-545 132 31

Svensk Biblioteksforenings hemsida

<http://www.biblioteksforening.org>

Prenumeration på BBL

För medlemmar i föreningen ingår BBL i medlemsavgiften, 350:- för enskild medlem (heltidsstuderande och pensionärer 175:-). Övriga betalar 500:- (Sverige), utanför Sverige, 600:-

Ansvarig utgivare

Chefredaktör

Henriette Zorn tel. 08-545 132 41
hz@bbl.biblioteksforening.org

I redaktionen

Åsa Ekström 08-545 132 43
asa@bbl.biblioteksforening.org

Recensionsansvarig

Johannes Rudberg
johannes.rudberg@kb.se

Grafisk form: Paolo Sangregorio

Omslag: Paolo Sangregorio.

Redaktionen förbehåller sig rätten att korta och redigera manus. För obeställt material ansvarar ej.

Annonser

Bo Eriksson
Knut Wallenbergs väg 35
133 34 Saltsjöbaden
tel. 08-717 43 57 eller 070-714 90 55
bo.erikssonmedia@telia.com
Moms/annonsskatt utgår ej!

Tryck

Norra Skåne Offset, Hässleholm
ISSN: 0006-1867

Svensk Biblioteksforening är en ideell förening med uppgift att främja svenskt biblioteksväsen.

Biblioteksbladet speglar föreningens verksamhet, åsikter och ställningstagande men har också till uppgift att väcka egen debatt genom att ge utrymme åt andra åsiktsyttringar. Tidningen har en fri och självständig roll och bedrivs med tryckfrihetsförordningen som grund.

Denna tidning gick i tryck den 3 september.

Den här tidskriften är TS-kontrollerad.

TEMA: tidskrifter

- 3** Manlig fåfänga säljer.
Åsa Ekström
- 8** KIM – inte bara för tjejer.
Henriette Zorn
- 12** "Ikoner har fyllt sin uppgift".
Annina Rabe
- 14** Tidningsdrottningen
Amelia Adamo – "Jag är kompromissfeminist".
Åsa Ekström
- 16** Kravmärkt tidskrift och hållbart innehåll?
Annina Rabe
- 18** Höga ambitioner och glad amatörism.
Eva Johansson
- 20** Klubben för inbördes utveckling.
Jakob Harnesk
- 22** Bland kvinnomagasinen i Tensta folkbibliotek.
Åsa Ekström
- 24** "Jag läser tidningar på webben".
Åsa Ekström
- 26** Nättidskrifternas förening läggs ned?
Henriette Zorn
- 32** Inför Bok & Bibliotek.
Henriette Zorn
- 40** Hearing om kompetensutveckling och utbildning.
Henriette Zorn

Avdelningar

- 37** Debatt och kommentar
- 44** Utblick
- 46** Recensioner
- 48** Inblick
- 52** På nya jobb
- 63** Besserwisser
- 64** Föreningsnytt
- 70** Kalendarium

MODE- OCH skönhetsindustrins marknadskrafter har upptäckt en ny köpsugen och framför allt köpstark målgrupp, nämligen män. Gå in i vilken tax free-shop som helst eller gå till någon av varuhusens avdelningar för parfym och kosmetika – det är lätt att konstatera att något har hänt. Skönhetsvård för män är inte längre någon undagömd hylla med rakvatten utan består numera av centralt placerade sektioner med allt fler märken och hudprodukter. Manlig fåfänga finns och det är inte längre tabu att bejaka den. Så länge den är "manlig" – under ytan anas nämligen en rädsla för att misstas för fjolla och homosexuell. Därför förpackas produkterna för män på ett annat sätt än de som vänder sig till kvinnor. De manliga modellerna i annonserna utstrålar ofta schablonernas föreställning om maskulinitet.

För vår del inleds alltid hösten med BBL:s årliga tidskriftsnummer och när planeringen gjordes före sommaren bestämde vi oss för att titta närmare på den nya genren mode- och livsstilsmagasin som vänder sig till män. Och i skrivande stund, augusti går mot sitt slut, har Svenska Dagbladet en artikelserie under rubriken Skönhetsplikt i vilken man uppmärksammat mannens intåg som konsument på skönhetsmarknaden. En händelse som ser ut som en tanke... Det må vara att "Det fula könet slår tillbaka", som en av artiklarna hade som rubrik. Men till syvende och sist handlar alltihopa bara om att vi – både män och kvinnor – ska konsumera mera, och ju dyrare desto bättre. Att straighta män kan och uppenbarligen vill pynta sig på samma villkor som kvinnor är en seger för alla som tjänar på det men att det skulle vara ett stort jämställdhetssteg – det har jag svårt att se.

Men tidskriftsnumret handlar inte bara om manstidningar. Det handlar också om en kulturtidskrift och om en som hakar på eko-trenden. Vi tar också upp tidskrifter om musik som särskilt vänder sig till tjejer och tidskriftsutbudet i Tenstas bibliotek och mycket annat. Det är ett i vanlig ordning späckat nummer och annonsörerna är fler än någonsin, vilket vi är glada för.

Bland det material som inte hör till temat tidskrifter märks en guide till årets Bok & Biblioteksmässa och en välfylld debattsida. Jonas Aggheds och Juan Vegas debattartikel i förra numret har väckt många reaktioner, flera publicerar vi i detta nummer där också debattörerna får svara. Ett par inlägg som inte fick plats i tidningen kan läsas på webben, däribland ett från Jan Ristarp, ordförande i Sveriges Författarförbunds Biblioteksråd och tidigare chef för FAIFE, IFLA:s kontor för yttrandefrihet och fri tillgång till information.

Efter att ha scannat bloggsfären där inlägget också debatterats flitigt kan jag bara konstatera att de mest hängivna förespråkarna för yttrandefrihet rasar i ett tonläge så aggressivt att det effektivt motverkar det budskap de vill ha fram.

Vi har haft över 50 år på oss att göra upp med nazismen, järnridåns fall ligger närmare i tid, uppgörelsen med vad som skedde där bakom är vi bara i början av. Sopat rent framför vår egen dörr har vi heller inte gjort. Baltutlämningarna? Sveriges roll som transitland under andra världskriget? Är det något som diskuteras i skolorna?

HENRIETTE ZORN

Manlig fåfänga säljer

TEMA: tidskrifter

Kvinnor har en hel del att välja mellan om de vill ha en dammodetidning eller ett livsstilsmagasin. Men vad finns för herrarna?

BBL har tittat närmare på de nya modemagasinerna för män. Det är tidningar utan utvecklingstjejer men som är fulla av klockor. Tidningar som vill vara manliga men inte macho. Tidningar som använder begreppet grooming istället för smink.

– Du får absolut inte säga Damernas Värld Man. Tidningen heter **DV Man**.

Chefredaktören Mona Johansson rättar mig snabbt när jag uttalar tidningens namn. Visserligen är hon även chefredaktör för Damernas Värld men det står helt klart att den här växande genren på tidningsmarknaden inte vill förknippas med en ”nära bögen-upplevelse”.

Man kan inte blunda för det faktum att rent historiskt har män i Sverige inte kunnat vara intresserade av mode och flärd utan att stämplas som fjollor och bögar. Enligt schablonbilden finns det inte i Sverige bögar som är ointresserade av schlagermusik och mode. Traditionellt har det i västvärlden varit tillåtet endast för kvinnor att intressera sig för mode och skönhet. Därför känns det uppmuntrande när man hör att demokratiseringen är igång där även det andra könet får vara intresserat av dessa traditionellt kvinnliga domäner utan att mobbas eller stämplas som bögar. Den attitydförändringen avspeglas i viss mån av alla de nya mode- och livsstilsmagasinerna för män som poppar upp på marknaden. Det finns mer pengar än någonsin i omlopp och de ska spenderas – inte bara på bilar och klockor utan också på snygga kläder och dyra skor.

De nya mode- och livsstilsmagasinerna för män har potenta namn som **King, MAN** (just med versaler) och **DV Man** och de är självklart mumma för tidningsmakarna och annonsmarknaden. Annonsörerna kan utan att riskera sitt goda rykte göra reklam för sina produkter för herrar. Alla fina varumärken riskerar inte att förknippas med unkna ideal förevigade i de gamla traditionella utvecklingstjejerna som **Café** och **Slitz** kör med.

Men vad vill dessa tidningar egentligen? På vilket sätt skiljer de sig från kvinnotidningarna? Cementerar de kanske könsrollerna ännu mer?

– Vi satsar medvetet på hög kvalitet och designmärken – utan nakna flickor. Vi har många annonser men väljer vad vi vill ha med. Det är viktigt att det inte blir någon bilannonserstidning, säger Mona Johansson, chefredaktör och ansvarig utgivare för DV Man.

Hon har arbetat sex år som chefredaktör för Damernas Värld, DV Mode och nu DV

Man. Hon har en gedigen bakgrund från Bonniers tidskrifter där hon också arbetat på tidningar som t ex **Vi föräldrar** och **Kamratposten**. Det var Mona Johansson själv som lanserade idén med att ge ut en modetidning för män. Men hon var inte först. Redan för några år sedan försökte sig Amelia Adamo på ett liknande projekt inom samma koncern. Det projektet misslyckades dock eftersom Amelia var för tidigt ute, enligt Mona Johansson.

– Nu är det mer accepterat med en ren modetidning för män. Damernas Världs läsare är kvinnor mellan 25–45 år och ambitionen är nu att få deras män att välja att läsa DV Man. Våra läsare är de vanliga traditionella männen, inte den unga, androgyna, redan vunna generationen, konstaterar Mona Johansson.

– Men tidningen måste givetvis gå med vinst så vi får väl se hur det går.

DV Man har i skrivande stund bara kommit med två nummer och upplagan vill Mona Johansson inte avslöja av konkurrensskäl. Hur ser då tidningen ut?

Ja, den liknar många andra som man kan hitta på flygplatser runt om i världen, de ligger i buntar och man kan bläddra gratis i dem – glassiga produkter som först och främst signalerar pengar. Det gäller också DV Man – snygg och proffsig utan värdeomdömen. Den största fördelen är att tidningen satsat på egna modejobb och reportage. Till tidningen har knutits väl kända skribenter som Andres Lokko, Tomas Lappalainen och Johan Hakelius, som bland annat skriver om brittiskt popmode, italienskt maffiamode och skjortor.

– Vi har medvetet satsat på välkända namn eftersom män oftare tenderar att se mer till avsändaren än vad kvinnor gör. Kvinnor upp-

DV/ MAN

Antal nr/år: 2

Ägare: Bonnier Tidskrifter AB

Distribution: Tidsam

Upplaga: hemlig

Prenumeration: 118 kr

Lösnummer: 59 kr

DV/Man finns på biblioteket i Umeå, Stockholm, Lund, Uppsala och Göteborg enligt bibliotek.se

MAN

Antal nr/år: 4

Ägare: MDM (Mats Drougge Media som bland annat ger ut Slitz)

Distribution: Tidsam

Upplaga: 27 500 (enligt Oscar Arrsjö)

Prenumeration: 349 kr

Lösnummer: 59 kr

MAN finns på KB

skattar innehållet men män är mer noga med att veta vem som skrivit vad.

Mona Johansson tror uppenbarligen att det är så och menar att det är en större utmaning att göra en modetidning för män.

– Det är färre trender och varianter som tas fram för män jämfört med för kvinnor, det är ju en helt ny marknad att operera på. Ibland får man även jobba mot de män som anser att kläder inte är så viktigt men som gärna köper en klocka för 45 000 kronor eftersom det är en pryl som sticker ut.

Har du själv någon man där hemma som läser DV Man?

– Nej, jag är tidningsmakare ut i fingerspetsarna. Jag har mina tidningar istället för en man.

Men det var tidningen **MAN** som var först ut med att starta den svenska vägen av herrmodetidningar våren 2005. Chefredaktören heter Oscar Arrsjö. Han är en ung utbildad civilekonom med passion för varumärken.

– När man köper MAN får man svaret på frågan: Vad är det som gäller den här säsongen? MAN är först med det senaste och är Sveriges ledande trendbibel för män.

Tidningen MAN hette tidigare Slitz Man. Utgivaren är MDM, dvs Mats Drougges mediefbolag, som bland annat ligger bakom tid-

KING

Antal nr/år: 10

Ägare: Egmont Tidskrifter AB

Distribution: Tidsam

Upplaga: 84 000 (att jämföra med M-magasins 90 000 ex)

Prenumeration: 519 kr

Lösnummer: 69 kr

King finns på flera bibliotek i Stockholmstrakten, Gävle, Vellinge, Kalmar, Stenungsund, Åstorp och Norrköping enligt bibliotek.se.

ningen Slitz. Genom att slopa namnet Slitz förknippas inte MAN längre med magasinet med de företrädesvis storbystade och avklädda blondinerna. Trots det är tidningen MAN väldigt heteronormativ. Modereportage kring avancerade sporter på is och snö – och här snackar vi inte konstakning – och naturligtvis det obligatoriska modereportaget på kasinot i Las Vegas bland pokerspelare med blondiner som smycken vid sin sida. Även den något mindre folkliga sporten hästpolo finns representerad. Under rubriken "Köp dig snygg" är det fett, svetten, rynkorna, missfärgade tänder och hår som ska bort. I MAN kan herrarna till och med vinna en plastikoperation för 5 000 kr under rubriken: "Vinn Brad Pitts näsa". Därefter följer en informativ text som handlar om kliniken som fixar det hela. Ingen blir förvånad över att tidningen också sålt en annonsplats till företaget i fråga.

Lite kan man få intrycket av att Oscar Arrsjö ser sig som en frälsare. För män i det rätta penningstarka segmentet vill säga.

– Vi går i bräsch för att göra det legitima för män att intressera sig för sitt yttre. Idag är det helt naturligt för killar i alla åldrar att köpa en fuktkräm och spendera större delen av sin lön på kläder istället för på öl och

hockeybiljetter. Vi riktar oss till män i storstäderna med den mentala åldern 25 och en kosmopolitisk livssyn.

I ett nummer finns en klockspeciel på 20 sidor med mängder av annonser och information om klockor. Det rör sig om investeringsobjekt kring 320 000 kronor men också klockor i "budgetklass" för runt 999 kronor.

– Klockor är det optimala smycket för män. En klocka är precis som en bil: så mycket mer än bara dess funktion. I en tid då allt fler bor och jobbar inne i stan och inte har bil blir klockorna statussymbolen nummer ett.

Vad är det svåraste med att göra en modetidning för män?

– Det gäller att skapa en bra atmosfär och sticka ut från mängden. Så fort man gör någonting bra kommer alla andra efter. Utmaningen ligger i att ständigt ligga steget före.

Sanningen är att i MAN skildras genomgående framgångsrika män med pengar och extremt dyra varumärken. Själva exklusiviteten är synonym med framgång och status. Varför ser man aldrig ett snyggt modejobb med lärare, busschaufförer eller bibliotekarer?

– Vi skriver om det som fångar och fascinerar. En dag i soffan behöver man inte köpa en tidning för att uppleva. MAN har en bra spridning på teman för våra modefotograferingar. Bland annat har vi haft bilmekanikertema, golfteama, frisyrsalongstema, sjömanstema, gängstema och militärstema. Det som avgör är den rådande trenden samt att miljön ska vara estetiskt tilltalande.

Varför gör man i dagens Sverige ett modereportage kallat "Den vita sporten" utan att ha en enda modell med annat etniskt ursprung? Är branschen så konservativ eller är det brist på humor?

– Tennis kallas sedan gammalt den vita sporten eftersom det är vita kläder som gäller på tennisbanan.

Hur viktigt är det med identifikation för läsarna?

– Det är viktigt.

Vilka är era konkurrenter?

– Idag är konkurrensen så mycket bredare. Vi konkurrerar om människans uppmärksamhet med såväl internetaktörer som tv.

Den tredje tidningen som kämpar om läsarna och annonsörerna är **King** som utsågs till Årets tidskrift 2006 av Sveriges Tidskrifter. BBL träffar ansvarige utgivaren, modechefen och chefredaktören Per Nilsson på en parkbänk utanför KB. Som genuint modeintresserad inledde Per Nilsson sin karriär med att jobba i en av Stockholms mest exklusiva herrekliperingar – Götrich. Han har även arbetat som modechef på Café och Slitz och också skrivit två böcker: *Snyggt – en stilguide*

forts på sid 6

All information du behöver – BTJ på Bok & Bibliotek

Årets största händelse inom bok- och biblioteksbranschen står för dörren och vi på BTJ ser fram emot att träffa dig i vår monter **E01:28** från 27 till 30 september.

Vi bjuder på fler aktiviteter än någonsin, såväl i montern som på andra platser. Missa inte vårt seminarium om tv-spel på bibliotek och miniseminarier om Christian Peters nya bok 100 mästare och deras bästa verk. På torsdagskvällen är det som vanligt dags för BTJ-puben. Hämta din biljett i montern.

I vår monter visar vi dig alla våra produkter och tjänster, och förutom vår egen personal får du också träffa Orvar Säfström som kommer att prata

om TV-spel. Sätt dig ner i vår loungeavdelning och fynda böcker i vår reaförsäljning. Se hur det går till när man handbinder böcker. Och varför inte koppla av med en stunds tv-spelstävlande?

Du har också chansen att vinna den optimala läsfåtöljen: Cinema från Lammhults, designad av Gunilla Allard. Glöm inte heller att tillskansa dig en BTJ-stämpel, för då får du en liten present av oss.

I vår monter och på www.btj.se/bok_bibliotek hittar du mer information om alla våra seminarier, prisutdelningar och andra aktiviteter.

Hjärtligt välkommen!

ALL INFORMATION DU BEHÖVER

Per Nilsson, chefredaktör på King.

Kings läsarundersökning

DEN GENOMSNITTLIGE MANNEN i Sverige kan tänka sig att betala 18 230 kronor för en klocka. I genomsnitt handlar männen kläder och skor för 2 545 kronor varje vecka och en tredjedel av männen putsar sina skor var tredje vecka. Det är några resultat från Magasinet Kings läsarundersökning på webben som gjorts tillsammans med undersökningsföretaget RAM. 866 män mellan 16–79 år har svarat på frågor om mode och grooming (skönhetsvård). En och annan kanske höjer på ögonbrynen över att drygt hälften av männen plockar just sina ögonbryn. Frågan är om det ändå är så revolutionerande samtidigt som 62 % av männen fortfarande låter någon annan ta hand om tvätten åt dem.

ÅE

för män och *Modekompassen för män* – snyggare kan ingen vara. Per Nilsson vet det mesta om skjortkragar men hur ser han på den mansroll King förmedlar?

– Vi vill göra männen tryggare. Manlighet är ett av kärnvärdena och en gyllene medelväg till skillnad från macho och fjollighet. Vi jobbar med inspiration, information och underhållning. Med de verktygen vill vi förmedla mode, stil och budskap.

Omslagen på King är prydda med kändisar som Ola Salo, Moneybrother, Outkast-André, Timbuktu eller skådespelare som Mads Mikkelsen (mannen som alla män vill vara och som alla kvinnor vill ha...) och Kjell Bergqvist.

– Ingen trodde vi skulle klara oss genom att ha manliga modeller på omslagen. För tio år sedan hade det inte funkat. Nu har vi också haft en svart man på omslaget – jag tycker att det inte skulle behöva vara något att skryta om men det är verkligen ovanligt. Vad gäller modeller känner jag mig helt trygg eftersom vi har alla folkslag representerade. Det har nästan funnits ett underskott på blåögda, blonda modeller.

Att ha barn och hundar som accessoarer i modereportage fungerar i många modemagasin för kvinnor. Men det gör det uppenbarligen inte i King. Tidningen vänder sig till mer urbana killar utan familjer. Däremot finns en pliktskyldig (?) sida där kocken Leif Mannerström delar med sig av sina recept och tipsar om vin. Trots det går det inte att komma ifrån känslan av att Kings läsare sällan står med förklädet på i köket utan nog snarare väljer att gå ut och äta gott på krogen.

– Det redaktionella arbetet präglas av att vi är ett renodlat modemagasin. Vi kan därmed inte skriva om vad som helst. Barnarbete inom modebranschen skriver vi inte om eftersom det inte inspirerar. Vi vill inte heller dissa varumärken bara för att så ska göras. King ska ju vara roligare, smartare och snyggare än DN konsument, säger Per Nilsson.

– Jag tycker också att vi har en bra mix av dyra och billiga kläder. Personligen gillar jag Zara bäst av de lite billigare varumärkena, även om de flesta i branschen gärna puffar för H&M.

Trots att King vill vara en cool modetidning för män så blir jag återigen förvånad över alla klockor. De går som en röd tråd genom DV Man, MAN och King – även om tidningarna skiljer sig en aning åt.

– Klockor är en tacksam accessoar för män som annars är hänvisade till diskreta länkar, bälten eller manschettknappar.

Manschettknappar?!?

ÅSA EKSTRÖM

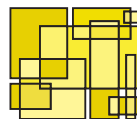
Den sanna sagan om den nyrika bibliotekschefen.

Det var en gång en bibliotekschef, som hade svårt att få pengarna att räcka till. Personalen ville ha mer betalt, precis som hyresvärden. Men politikerna, som satt på pengarna, ville inte lyssna. Skulle hon verkligen behöva minska på bokinköpen eller säga upp medarbetare för att få det hela att fungera?

Nej, hon gjorde som flera andra folkbibliotek redan hade gjort. Bytte bibliotekets dyra data-system till ett betydligt billigare, som fungerade lika bra. Hon kände sig nöjd. Låntagarna också. Och förmodligen även politikerna, som ofta fick höra hur bra "deras" bibliotek fungerade.

**Välkommen till oss i monter E03:19 på Bok & Bibliotek 2007
så berättar vi hur ditt bibliotek kan få pengar över.**

Bibliotekscentrum

Reveljgränd 7 ■ 352 36 Växjö ■ Tel 0470-532 530 ■ www.bibliotekscentrum.se

KIM – inte bara för tjejer

TEMA: *tidskrifter*

Kaxigt kallar sig KIM för Sveriges modigaste tidskrift. På ett omslag syns schlagerprinsessan Elena Paparizou, på ett annat vissångerskan Sofia Karlsson och på ytterligare ett annat Asha Ali som svårligen låter sig pressas in i något fack.

Vad är det för modigt med det? Och varför gör man en tidskrift som bara skriver om musikens kvinnliga representanter?

– **KIM** handlar enbart om kvinnor som håller på med musik och skälet till det är att både jag och min kollega upplevde att många av de andra musiktidningarna som finns var lite... grabbiga. Även den nöjesjournalistik som handlar om musik är lite grabbig. Det kändes som att vi som journalister behövde tänka till lite, skärpa oss och faktiskt medvetet välja tjejer lite oftare, säger Maria Lagergréen som är chefredaktör och ansvarig utgivare.

– Vi saknade en tidning som skriver om flera genrer – inte bara om en, som många av de andra gör. Man lyssnar ju i regel på allt möjligt och vi ville göra en tidning som skriver om allt möjligt. Musikområdet är stort och för att begränsa oss något valde vi att bara skriva om kvinnor. Det fanns ingen politisk tanke bakom utan vi ville bara göra något som ingen annan gör. Men tidningen är inte bara för tjejer och vi har läsare bland båda könen, betonar Maria Lagergréen.

KIM startades 2005 och drivs på ideell basis av henne och kollegan Angelica Hemlin. Bakom tidskriften står föreningen Evterpe – kvinnor i musik. Föreningen har funnits sedan början av 1990-talet. Då, i starten, var man en arrangörsförening som satsade på att arrangera konserter och evenemang med kvinnliga artister eftersom man upplevde att dessa behövde synas mer i sådana sammanhang. Evterpe, som för övrigt är namnet på en av de nio grekiska muserna, flöjtmusikens musa, hade en medlemstidning som Maria Lagergréen och hennes kollega drev. Innehållsmässigt var upplägget ungefär detsamma som i KIM.

– Men det kändes ganska tungjobbat och ganska stelt, namnet och formgivningen var tråkig. Eftersom idén ändå var bra bestämde

KIM

Grundad: 2005

Målgrupp: Mestadels kvinnor mellan 20 och 50 år

Utgivare: Evterpe – kvinnor i musik

Chefred/ansvarig utgivare: Maria Lagergréen

Antal nr/år: 4

Prenumeration: Helår privatperson 200 kr, helår institution/företag 400 kr.

Upplaga: 1 000 ex

Distribution: Till prenumeranter och via Interpress

Pris i butik: 60 kr

Andel av upplagan till bibliotek: Ganska stor del, vi har många bibliotek runt om i hela landet. Biblioteken överlag verkar – när vi träffar dem – väldigt positiva. Vi skulle väldigt gärna vilja ha fler bibliotek. Den passar bra på bibliotek. Det jobbar vi med när det gäller marknadsföringen, att hitta dem.

vi oss för att byta namn och byta form men fortsätta med samma koncept: att skriva om all möjlig sorts musik utifrån alla möjliga infallsvinklar – och så föddes KIM.

Tidskriften är bred och det man tar upp är verkligen allt möjligt – från Sahara Hot-nights till Eva Olivia Samuelsson som spelar ukulele eller varför körsång är toppen. Det är på gott och ont. På gott för att alla kan hitta någonting som intresserar, på ont för att helheten ibland ger ett lätt splittrat intryck – den röda tråden är allt med anknytning till musik och kvinnliga intervjuobjekt. Man jobbar inte med teman och man tar inte i någon större utsträckning ett djupare grepp om en enda fråga. Omslagen är publikknapande men i KIM speglas både professionella utövare och amatörer. Man satsar också på att ta upp fenomen som hamnar lite vid sidan om eller som anknyter till musiken på ett oväntat sätt. I ett nummer förra året tog man till exempel upp åttstörningar och dess koppling till konstnärliga utövare. I ett annat nummer kunde man läsa en artikel om Capoeira – en afrobrasiliansk kampsport med inslag av akrobatik, dans, filosofi, kultur, sång och musik. Och i det senaste numret som kom lagom till sommaren fanns en kul så-funkar-det-artikel som handlade om elgitarren och den senaste praktiska landvinningen på området: den vikbara elgitarren – lätt att ta med på flyg och stuva vid transporter. Det här med att innehållsmässigt trampa oväntade stigar vid sidan av de musikaliska allfartsvägarna är ett medvetet val av KIM:s redaktörer.

– När man skriver om musik blir det ofta väldigt nördigt, lite insnöt och väldigt initierat. Jag tycker att det är intressant att få veta mer om ett speciellt fenomen eller instrument. Musikvärlden rymmer så otroligt mycket och vi tycker att det är värt att skriva om andra saker än att en artist just har släppt

en skiva. Det som händer runt omkring är också viktigt att ta upp, vanliga saker som är så vanliga att man inte får syn på dem: Vad gör t ex en roddare egentligen? Eller: varför är det så att tjejer som går på estetiska program har en större benägenhet att låta bli att äta? Och av alla kommentarer att döma är dessa artiklar, som går vid sidan av, väldigt uppskattade.

Men tidningen ska sälja också och när redaktionen spårar fram innehållet handlar det om att försöka vara aktuell, hitta en nyhetskrok och på omslaget gärna ett ansikte som känns igen.

– Sedan handlar det om att skanna av vem som just nu gör vad och varför. Det kompletterar vi med annat som dyker upp: frågor som kommer till oss eller som vi själva har, pressmeddelanden kan ofta ge en spin off-effekt till någonting som handlar om något helt annat. Vi försöker fånga nuet och hitta det som är aktuellt just den perioden som tidningen kommer att finnas ute, säger Maria Lagergrén.

Till det fasta materialet i KIM hör insändare och en ambitiös avdelning med kortrecensioner (endast kvinnliga artister) i tidningens mitt. KIM är en snygg produkt, ser proffsig ut med ambitiöst bildmaterial och mycket färg, väldigt mallad.

– Det har vi gjort för att skapa en struktur och för att det ska vara möjligt att göra tidningen trots att vi inte har så mycket tid att avsätta för den. En fast struktur skapar också igenkänning, men formen förändras och utvecklas hela tiden.

Redaktörerna gör tidskriften på sin fritid och som ett helt ideellt projekt. Båda jobbar som journalister på andra tidningar där de varvar fast jobb med vikariat och frilansuppdrag. Utan de många andra som också hjälper till med KIM skulle det inte vara möjligt att göra tidskriften, säger Maria Lagergrén. Ekonomiskt bärs tidningen med hjälp av stöd från Kulturrådet, prenumerationsintäkter och annonsintäkter. På sikt hoppas de att annonsförsäljningen ska öka.

Inte olikt alla andra i tidskriftsbranschen tycker Maria Lagergrén att marknadsföringen hör till det som är det absolut svåraste, att hitta ut, synas och få nya läsare. Till det roligaste hör själva tidningsmakeriet – alltifrån att ha ett forum för de idéer man brinner för till redaktionsarbetets alla praktikaliteter.

Självförtroendet är gott. Kaxigt kallar man sig Sveriges modigaste tidskrift. Och frågan måste ställas: Varför är KIM Sveriges modigaste tidskrift?

– För att vi har vågat göra något som ingen

annan gör: vara lite bredare för att hitta fler läsare. Vi är modiga för att vi vågar skriva om bara kvinnor – helt okontroversiellt är det inte, det är många som tycker att det är lite konstigt. Vi sticker ut hakan och tar ställning. I viss mån kan det ju ses som en kritik mot våra kollegor i musiktidningsbranschen.

Det rockar i Sjuhärad

DET ÄR UPPENBARLIGEN fler som tycker att det här med tjejer och musik bör stödjas och uppmärksammas i tidskriftsform. Före sommaren kom **Rocksister Magazine** med sitt första nummer. Det är en tidskrift i A4-format med en layout som vetter mer åt fanzinehållet, mer anarkistisk och där sidorna mestadels går i svartvitt. Bakom magasinet står Elin Bornefalk (chefredaktör) och Julia Stomme som enligt den egna programförklaringen "vill visa på kvinnliga förebilder inom musikbranschen och inspirera fler tjejer (och killar) att börja med musik". De utlovar information och tips om "grymma etablerade artister" men vill också skriva om det mindre etablerade. En annan ambition är också att vara en vägledare i "musikbranschens snärskog": hur man t ex praktiskt kan gå till väga när man vill bilda band eller spela in sin musik.

Papperstidningen kompletteras på Internet med rocksister.se där man också har ambitionen att lansera en community – en möjlighet för kvinnliga musiker att ta kontakt med varandra och etablera nätverk.

Att också publicera sig på nätet kan vara en bra idé eftersom själva papperstidningen går ut i en begränsad upplaga (cirka 3 000 ex) företrädesvis till bibliotek, gymnasieskolor och fritidsgårdar i Sjuhäradsbygden, även om den också sprids på en del musikfestivaler runt om i landet.

Rocksister vänder sig helt klart till en yng-

– Sen att vi är två tjejer som frilansar och samtidigt väljer att göra en tidning på kvällar och helger – det är också lite modigt tycker jag.

HENRIETTE ZORN

re målgrupp. Publicistiskt spretar materialet, den röda tråden är tjejer. Artistintervjuerna dominerar och det är både doldisar och mer kända som lyfts fram. Och som traditionen bjuder håller man sig också med en mindre recensionsavdelning och en gästkrönikör.

Det är kul, behjärtansvärt men inte så mycket mer. Men kanske nöjer sig målgruppen med det och blir lite inspirerade på kuppen. För det var väl det som var meningen?

HZ

Möbler för information och inspiration och lite utöver det vanliga

Skalet till varför man väljer fo:ra inredning är vår förmåga att alltid uppfylla högt ställda krav på slutresultatet. Stor yrkesskicklighet och en stark känsla för trä.

Välkommen att besöka oss på Bok- & Biblioteksmässan i Göteborg. Vi finns i monter E03:28 för mer information.

Säljkontor tel: 0910-72 59 39 www.sscskelleftea.se fora@sscef.se

"Jättebra, roligt med
ny musik"

"Bevara denna. Astufft"

"En lysande idé"

"Bra idé.
Heja Mediejukeboxen!"

"Både bra och dålig"

"Mera rock och metal!"

"MYCKET GLÄDJE HÄR!"

"Cool"

"Skippa DRM-skyddet!"

"Jättebra. Kanon!"

"VÄLDIGT BRA IDÉ AV ER"

"Superbra. Mer sånt i biblioteket"

"Bättre kvalitet
på upplösning av film!"

"Jag tycker den är asbra!"

"Ljudböcker på
engelska önskas"

"SUVERÄNT ATT KUNNA
LÅNA ALLT MEDIA"

"Tycker det är en smart idé"

"Strålande"

"Mycket smidigt
och fiffigt"

"Utökat utbud tack"

"JAG TYCKER DET ÄR KANON.
FORTSÄTT SÅ HÄR"

"Hej hopp. Mediejukeboxen är bra"

Mediejukeboxen 2.0

BIBLIOTEKENS DIGITALA UTLÄNINGSDISK

Mediejukeboxen version 2.0

Premiärvisas på Bok & Bibliotek i Göteborg 27-30 september

På utsidan är den sig lik.

Det är på insidan som de stora nyheterna finns:

- Slopas kopieringsskydd för ljudböcker
- Filmer i högupplöst format
- Statistikfunktion
- Stöd för iPod, och flertalet mediaspelare

Med mera...

Nya Mediejukeboxen. Nu öppen för alla.

Välkommen för en demonstration i monter B04:28.

Mediejukeboxen nominerad till Microsoft .Net Awards!

Mediejukeboxen och samarbetspartnern InStoreMedia är nominerade till Microsoft .Net Awards 2007, där Microsoft utser årets mest framstående svenska tekniklösningar. Läs mer på www.mediejukeboxen.se

Monter B04:28

”Ikoner har fyllt sin uppgift”

TEMA: *tidskrifter*

*Artiklarna har varit långa och formgivningen generös men snart läggs BTJ:s tidskrift **Ikoner** ned. Dess redaktör går i pension och ett decennielångt enmansprojekt är till ända. För Annina Rabe summerar Jan-Eric Malmquist åren med **Ikoner**.*

LITE MINDRE FÄRGSTARK kommer den allt att bli, biblioteksvärlden, när nu tidskriften **Ikoner** läggs ned efter tio års utgivning. För en av många saker man kan säga om den är att den utmanade alla gängse regler om formgivning och kanske också om hur en branschbunden facktidskrift skall se ut. Med hjälp av explosiva mönster och mycket färg presenterades essäer och artiklar som ibland var mycket långa – längre än ni någonsin kommer att få se i BBL. Det var nämligen en av tidskriftens programförklaringar, att den skulle vara ett forum där man skulle få skriva till punkt. Och det är en av de saker som chefredaktören Jan-Eric Malmquist har hållit på sedan starten. **Ikoner** har varit en plats där man får bre ut sig, och många är de av biblioteks- och övriga kulturvärldens profiler som skrivit där under åren.

Om man bortser från formgivaren Magnus Theander är **Ikoner** en enmanstidning. Den är helt och hållet Jan-Eric Malmquists idé och skapelse men det är BTJ som har stått för fiolerna. Hur det kan komma sig att BTJ, ett vinstdrivande företag, har låtit denna tämligen udda produkt hållas i så många år? Det är en fråga som många har ställt sig. Företagets andra tidskrift, **Ciceron**, lades ned efter bara några år. Men den betydligt tyngre och ofta mer specialiserade **Ikoner** fick alltså vara kvar. Det har dock inte varit en självklarhet.

– Den har varit ifrågasatt många gånger. Dels har den ju varit dyr att göra, dels har många också ifrågasatt varför BTJ skall göra en sådan här tidskrift. Men den har ju varit en del i policyskapandet, en del av marknadsföringen, säger Jan-Eric Malmquist.

Idén med **Ikoner** föddes under den tid som Göran Eliasson var vd på BTJ. Han hade länge irriterat sig på den negativa attityd till BTJ

han tyckt sig uppleva i biblioteksvärlden.

– Han ville hitta ett sätt att visa upp företaget som seriöst och kvalitativt, framför allt för de vetenskapliga biblioteken. Ett sätt, tyckte jag då, kunde var att göra en tidskrift som visade att BTJ kunde publicera annat än sina prislistor.

Det var ingen blygsam entré **Ikoner** gjorde i biblioteksvärlden. I ett pressmeddelande som präglades av Jan-Eric Malmquists utpräglade vurm för metaforik, proklamerades att den skulle vara ”en påle i det kött som sedan länge varit ett skrangligt skramlande skelett. Den vill bli det stora plasket i den lilla ankdammen”. Här skulle startas debatter och här skulle människor få skriva till punkt.

Det senare credot har tidskriften hållit, utom i några få fall, säger Jan-Eric Malmquist.

– När man skriver för andra tidningar är ju ett av de vanligaste svaren man får från redaktören att det är ”för långt” hur kort det än är. I alla situationer skall man säga till skribenten att det är ”för långt”. Så det var en ursprunglig tanke att artiklarna skulle vara lite längre än genomsnittet. Fast det finns ju exempel där artiklarna är väldigt långa... Men faktum är ju: var annars kan man skriva en essä?

Om **Ikoner** levde upp till det här med artikel längden har det varit sämre med debatterna. Tidskriften som ville vara en påle i det skramlande skelettet lyckades aldrig riktigt initiera några debatter.

– Det beror nog på mig och är givetvis ett misslyckande. Jag lyckades aldrig få **Ikoner** att bli någon debatterande tidskrift. Jag har försökt reta upp folk men det är svårt att skapa debatt i biblioteksvärlden. Kanske är det så att de som blir bibliotekarier blir det av andra anledningar än just att debattera. Och

FOTO: EVA INGVARSSON

– Jag har försökt reta upp folk men det är himla svårt att skapa debatt i biblioteksvärlden, säger Jan-Eric Malmquist.

det intressanta är att när det någon gång blir debatt i biblioteksvärlden drivs den fortfarande av den äldre generationen.

Däremot har det blivit andra former av samtal under **Ikoners** flagg. Som en spin off-effekt av tidskriften arrangerade Malmquist och BTJ också seminarier under det anspråksfulla namnet **Ikoner-Akademien**. Blygsamhet har aldrig varit **Ikoners** grej.

– Ja, jag hade ju också en gång i tiden ArtikelSök-symposiet... jag tycker benämningen ska vara lite högfärdig. **Ikoner-Akademien** var ytterst något som skulle hjälpa till att hålla tidskriften vid liv. I början gick det bra, men idag är konkurrensen mycket hårdare. När det gick som bäst hade vi besöksantal helt i klass med seminarierna under SAB:s storhetstid.

Ikoner läggs ned i samband med Jan-Eric Malmquists pension. BTJ:s vd Sophie Persson har uppgett i BBL att anledningen är att tidskriften i så hög grad är knuten till honom som person. Det vore omöjligt att fortsätta göra den utan Jan-Eric Malmquist och hans nätverk. Så är han inte heller någon duvunge när det gäller tidskrifter. Han var den som en gång byggde upp ArtikelSök, och före **Ikoner** arbetade han i sex års tid på fritiden med tid-

skriften **Press på biblioteket, Ppb!** Som Kulturrådet gav ut. Tio år med *Ikoner* blev det, och Jan-Eric Malmquist är i stort sett nöjd när han ser tillbaka på tidskriftens utveckling – trots utebliven biblioteksdebatt.

– Om uppdraget en gång i tiden var att vända den lite surmagade attityden gentemot BTJ så har vi ju lyckats med det lite grann. *Ikoner* har så till vida fullföljt sitt uppdrag.

Under åren har tidskriften mer och mer utvecklats emot en bredare inriktning – långt ifrån allt material i den har varit direkt biblioteksrelaterat. En redaktionskommitté har hela tiden varit knuten till tidskriften som en rådgivande instans – men beslutanderätten har Jan-Eric Malmquist själv haft. Han betonar att BTJ aldrig lagt sig i tidskriftens innehåll eller utformning.

Tanken har också varit att nå utanför biblioteksvärlden. Med artiklar om t ex trädgårdskonst, press och författarskap har man velat profilera sig som en bredare kulturtidskrift. Men att nå utanför biblioteksvärlden har inte heller varit helt lätt, konstaterar Jan-Eric Malmquist.

– Det är nog många som uppfattat den som en ren bibliotekstidskrift även om långt ifrån alla artiklar handlat om bibliotek. Men vår primära målgrupp har ju varit biblioteken och då måste man ha ett innehåll som intresserar dem. Jag har aldrig sett *Ikoner* som en konkurrent till **BBL** eller **DIK-forum**. Vi har aldrig haft löpande aktuell information som de har.

Hur har då läsareaktionerna varit under åren? Som så ofta i tidskriftssammanhang är det svårt att veta. Men ”hälsan tiger still!” brukar det ju heta.

– Det är svårt att veta hur läsaruppskattningen ser ut – det hör man ju sällan själv som redaktör. Frågan är om det inte är ett mänskligt karaktärsdrag, det där att positiva omdömen är mindre vanliga... Men jag måste säga att generositeten från BTJ har varit rätt imponerande. Det har väl att göra med att *Ikoner* ändå kan tyckas ha fyllt sin uppgift.

ANNINA RABE

Bör finnas på alla bibliotek!

Prenumerera på Nationalnyckeln 200:-/bok (f-pris)

NATIONALNYCKELN TILL SVERIGES FLORA OCH FAUNA är ett unikt kunskapsprojekt – inget annat land har gjort något liknande. Alla svenska växter, svampar och djur inventerade, dokumenterade och samlade i ett bokverk!

Böckerna ges ut utan vinstintresse av ArtDatabanken vid SLU i Uppsala på uppdrag av Sveriges riksdag. Linnés arbete går vidare!

Besök oss i vår monter
B06:62 på bokmässan
eller beställ på
www.nationalnyckeln.se

NATIONALNYCKELN
TILL SVERIGES FLORA OCH FAUNA

Tidningsdrottningen Amelia Adamo

”Jag är kompromissfeminist”

TEMA: *tidskrifter*

Amelia Adamo, har ett framgångsrikt yrkesförflutet på Veckorevyn och Aftonbladet Söndag. Dessutom har hon startat framgångsrika tidningar som Amelia, Tara och nu senast M-magasin inom Bonniersfären.

FOTO CARL JOHAN RÖNN

Vad är framgångsreceptet för att lyckas med tidningsmakeriet?

– Det går ju inte att kläcka något som gäller generellt för alla sorters tidningar men det gäller att vara originell. För identifikations-tidningar gäller det att hitta något som är unikt och dessutom ha en känsla för tajming. Man måste helt enkelt hitta ett eget område som lanseras vid rätt tid tidpunkt. För att tidningen ska kunna existera måste läsarna också kunna identifiera sig.

Vad är det som driver dig?

– Jag vill ju att det jag gör ska betyda något – what so ever. Jag levererar gärna något som kan förändra. Sedan är det ju en fördel om det är angeläget samtidigt som det är underhållande.

Pengar?

– Det har betytt en hel del men det har inte varit avgörande. I så fall skulle jag ha öppnat eget när jag kunde istället för att stanna kvar hos Bonniers. Men privat lever jag inte lyxliv eftersom jag varken bor på lyxhotell eller äger några lyxbilar. Dessutom gillar jag inte att shoppa. Jag spenderar mina pengar på boende, mat och resor.

Vilka medarbetare vill du omge dig med?

– Jag vill att de ska ha förmågan att kunna beröra, gå på djupet och inte slarva. Jag är bra på att ge feedback men kan även ge rak kritik.

Är det en naturlag att veckotidningarna måste se så stereotypa ut, med ”du duger som du är- reportage” på ena sidan och tips om plastikoperationer på nästa?

– När jag kom till veckotidningsbranschen trodde jag verkligen att man inte behövde de typiska strömlinjeformade omslagsbilderna med de leende kvinnorna och männen. Men det kommer man inte undan. Tidningarna säljer inte utan dem. Även om jag tycker att M-magasin lyckats lösa det hela bra med en kvinna som fyllt 60 på omslaget (Amelia själv). Men jag tycker inte att vi gör reklam för plastikoperationer, snarare informerar vi om kostnader och eventuella nackdelar. Tidningarna är inte fullt så förenklade.

Vart tog det mångkulturella Sverige vägen i veckotidningarna?

– Ja, det är ett stort problem eftersom alldeles för få vita medelklassjournalister känner några invandrare överhuvudtaget. Det innebär att invandrare oftast presenteras i reportage om könsstympning eller något annat extremt. Men jag måste säga att jag jobbar stenhårt och medvetet med att vanliggöra. Gör vi en bröllopsbilaga vill jag gärna ha in i text ett makedonskt bröllopspar. Synliggör man så blir det mindre exotiskt. Jag har jobbat på samma sätt när det gäller bögar och flator. Men det är knepigt eftersom tidningsfolk alltför ofta saknar kontakter. Stylisterna får slita hårt för att hitta modeller.

När misslyckas du?

– Jag är missnöjd över trista nummer som är ogenomtänkta. Det händer att tidningen brister när man inte hittar något att läsa som är angeläget. När det bara känns ointressant.

Är du feminist?

– Ja, jag är kompromissfeminist. Jag vet att jag inte lyckats helt eftersom jag lever med man och söner som kanske inte helt lever upp till jämställdhetsidealet. Även om en av sönerna kanske lyckats lite bättre... Men visst är det så att det i samhället råder en makt- och genusordning som borde förändras. Mina tidningar kanske borde ifrågasättas i det sammanhanget även om jag är den sista som vill se en nation av ”Desperate housewives” eller att unga tjejer enbart ser sitt värde genom utseendet. Men som den pragmatiker jag är, inser även jag att det finns två lägen.

Några nya tidningar på g?

– Nej, jag har fullt upp med M-magasin just nu. Jag trivs bra där jag är nu och det är en utmaning att försöka få annonsörerna att satsa på köpstarka kvinnor i min ålder.

ÅE

Exceed Your Imagination

” Tack vare sin kunskap om bibliotek, och lyhördhet för vår verksamhet, har Teknikhuset förverkligat våra högt ställda krav på en nyskapande och levande webbplats. ”

Inger Edebro Sikström,
Bibliotekschef Umeå Stadsbibliotek

CS LIBRARY 2.0

Den kompletta bibliotekswebben

I samarbete med bibliotek och leverantörer har Teknikhuset i Umeå utvecklat den första standardprodukten i världen enligt Bibliotek 2.0-visionen!

Nya CS Library 2.0 är webblösningen för bibliotek som vill ligga långt fram i utvecklingen. Genom att integrera bibliotekskatalogen och de virtuella mötesplatserna blir bibliotekswebben ett tillgängligt och levande forum. Användarna kan själva lägga in boktips, skapa grupper, göra egna topplistor och mycket annat. Med CS Library 2.0 är biblioteket inte låst vid en lösning. Webbplattformen kan enkelt anpassas och utökas efter bibliotekets behov, med den grafiska profilen som önskas.

Vill du veta mer om CS Library 2.0, besök oss på Bok & Biblioteksmässan den 27-30 september i Göteborg, Monter E02:18. Du kan även kontakta Jakob Harnesk, Affärsområdeschef CS Library, 073-530 21 61, jakob.harnesk@teknikhuset.se, eller Rey Langels, vd Teknikhuset, 090-70 87 06, rey.langels@teknikhuset.se

www.teknikhuset.se

Teknikhuset uppfinner och utvecklar programvara och lösningar med människan i centrum för att göra information och teknologi tillgänglig för alla. Produkterna utvecklas på Microsoftplattformen, men kan tack vare sin öppenhet (SOA, XML, web services, web parts, m.m.) enkelt användas tillsammans med de flesta system på marknaden. Våra kunder är kommuner, myndigheter, företag och organisationer med stora krav på säkerhet och tillgänglighet. Teknikhuset har ramavtal med Verva.

Kravmärkt tidskrift och hållbart innehåll?

TEMA: *tidskrifter*

Det första svenska ekologiska magasinet har sett dagens ljus. Annina Rabe presenterar Camino.

DEN SENASTE trenden bland glammiga människor i USA lär vara ekologiska bröllop. Man klär sig ekologiskt, äter ekologisk mat och placerar sitt bröllop någonstans dit man kan ta sig utan att förpesta miljön. Det säger något om hur långt utvecklingen har gått när det gäller ekologiskt tänkande. Det handlar knappast om någon asketisk och oglamorös progg längre – idag är det livsstil och högsta mode att vara medveten om hur vi förbrukar jordens resurser och vad vi kan göra för att stoppa utvecklingen. Tendensen har gått så långt att få vågar stå utanför längre med risk för att framstå som en utsugande miljöbov. Jätteföretag som H&M – som tidigare kritiserats för bl a barnarbete i utvecklingsländerna – presenterar nu ekologiskt odlade kollektioner och proklamerar stolt sitt miljömedvetande och sin stora solidaritet med jordens fattiga.

De ekologiskt inriktade tidskrifterna har också ökat explosionsartat i västvärlden de senaste åren. Miljonärssonen Ben Goldhirsch väckte för ett år sedan stor uppmärksamhet när han använde ansevärda delar av sitt jättearv till att starta den amerikanska tidskriften **Good** – en påkostad tidskrift som uppmanar människor att ”bry sig”. Inom livsstilssegmentet finns mängder av tidskrifter främst i de engelskspråkiga länderna. Därtill finns det mängder av tyngre och mer undersökande tidskrifter.

Någonstans i skiktet mellan livsstilsmagasin och tyngre tidskrift vill det första svenska ekologiskt inriktade magasinet, **Camino**, placera sig. I skrivande stund har två nummer utkommit, ett tredje är på väg. Uppmärksamheten har varit stor – inte minst för att ämnet ligger så rätt i tiden. Men chefredaktör Johanna Stål är inte enbart positiv till att ekologi och hållbar utveckling har blivit

högsta mode. Är det fråga om ett äkta engagemang eller bara ytlig trendkänslighet?

– Det där är lite problematiskt. Å ena sidan är det jättebra att det har blivit uppmärksammat av så många, men trender har en tendens att vara kortlivade. De brukar hålla i ett år ungefär – jag tycker redan man har börjat se uttalanden som ”plast är inne” i magasin som tidigare skrivit om rättvisemärkta och ekologiska produkter. Det är väl vår uppgift att se till att folk hänger kvar även när det inte är trendigt längre.

Samma kluvenhet har hon till att de stora klädföretagen plötsligt alla ska ha ekologiska kollektioner.

– Det är ju jättebra men jag är samtidigt rädd att det stannar vid en kollektion som höjer företagets goodwill, och sen blir det inget mer.

Camino startades som ett gemensamt projekt mellan Johanna Stål och Caroline Petersson. De hade båda en bakgrund inom information och journalistik och var djupt engagerade i miljö- och rättvisefrågor. Caroline Petersson är ambassadör för rättvisemärkta varor i Sverige, och båda har tillbringat tid i utvecklingsländer. De ville göra något tillsammans som handlade om de här frågorna. Efter att ha sett den brittiska tidskriften **New Consumer** kände de att det var just en sådan tidning som behövdes i Sverige. AD:n Tobias Jansson knöts också till projektet och Camino var ett faktum.

– Vi var modiga när det gällde finansiering, vi hade inget kapital alls. Men vi har ett 30–40-tal företag som är våra vänner och vi sålde in annonser till dem och på det sättet fick vi ett startkapital. Sedan har det flutit på. Vi betalar alla som jobbar för oss men tar inte själva ut någon lön.

Tidningen genomsyras av en positiv anda. Det tipsas om allt från platser för återvinning till ekologiska solkrämer. Man har bland annat haft ett stort temanummer om ekologiskt mode. Det berättas om ekologiska restauranger och tipsas om – bibliotek. Ett bra exempel på återvinning.

Grävande och kritisk journalistik är däremot mer frånvarande, i alla fall i de två nummer som BBL hittills har läst. Detta trots att ämnet inbjuder till mängder av avslöjanden om missförhållanden.

– Jo, vi har nog hållit det lite lättare hittills. Men vårt kommande nummer blir tyngre. Det handlar om mat och det är en så svår fråga att det är oundvikligt. Vi vill att huvudandan ska vara positiv, men vi vill kunna ha mer seriösa och djupa reportage också.

Camino kommer ut med 4 nummer om året, men ambitionen är att göra fler nummer nästa år. Varje nummer trycks i 10 000 exemplar och i dagsläget har man cirka 1 000 prenumeranter. Hur stor upplaga som säljs är Johanna Stål inte klar över och hon säger att en hel del tidningar också delas ut gratis.

Tidningen riktar sig huvudsakligen till en yngre målgrupp men har också uppskattats av en hel del äldre, säger Johanna Stål vidare. Detta trots att den i inriktningen skiljer sig ganska rejält från sjuttioalets miljötidningar. Inga generationskrockar med den gamla miljörörelsen?

– Visst har det varit en del äldre som varit skeptiska, sådana som inte tror på marknadsföring i sådana här frågor. Men de flesta har insett att det är så här man måste göra för att nå ut idag. Nu har vi blivit lite av ett samarbetsforum för de här frågorna. Många äldre har verkligen omfamnat oss – det är nästan så att vi efterlyser lite mer kritik.

ANNINA RABE

LÄNKAR:

www.camino.se

www.goodmagazine.com

www.goodmagazine.se svensk nätupplaga av Good magazine.

www.newconsumer.com Caminos och många andras förebild. Kunnigt, välfyllt och modernt magasin om ekologiska frågor.

www.ecologicalhomeideas.com Mer livsstilsinriktad tidskrift med ekologisk inredning som huvudämne.

Specialister på bibliotek

Under mer än tio år har SWECO Avista arbetat med helhetslösningar för bibliotek genom vår roll som inredningsarkitekter och som leverantörer av biblioteksinredning. Hör gärna av dig så berättar vi mer om hur vi kan hjälpa till i just ditt projekt.

SWECO Avista bedriver verksamhet inom områdena inredningsarkitektur, koncept & design samt som Project-Partner både i Sverige och internationellt.

SWECO Avista ingår i SWECO koncernen.

www.avista.se avista@sweco.se

Tel 08 522 952 00 / 090 71 52 00

Höga ambitioner och glad amatörism

TEMA: tidskrifter

För ett år sedan började man på nätet och sedan februari ges Tidningen Kulturen ut som papperstidning. Eva Johansson har läst den med kritiker-glasögonen på.

EN NYHETSTIDNING med kulturell prägel – nog kunde det behövas en sådan i Sverige; En veckotidning med brett upplagda essäer, nyhetsartiklar och djuplodande recensioner; En som bevakar kulturen i alla dess former, inte bara som den tar sig uttryck i Sverige utan även i övriga världen, och som dessutom erbjuder en oberoende och öppensinnad samhällsrapportering.

Just en sådan tidskrift har Umeå-baserade **Tidningen Kulturen** ambition att vara. Tidningen startade på nätet för nästan precis ett år sedan, och utkommer från och med februari i år också som papperstidning en gång i veckan.

– Som papperstidning når vi ut till en bredare grupp människor, säger ansvarige utgivaren Johan Hammarström.

– Många av våra läsare är fullkomligt ointresserade av att på nätet läsa den typ av artiklar vi publicerar. Produktionskostnaderna har naturligtvis ökat, men vi tror att Sverige är moget för den här typen av tidning.

Tidningen är tänkt som ett alternativ till dels den traditionella kulturtidskriften, dels den vanliga nyhetstidningen. I den egna programförklaringen säger man att Kulturen ska ge plats för ”nyheter, reportage och kritik, men också för det icke-etablerade i kulturen och samhället.” Lite som en alternativkulturell svensk version av The New Yorker kanske.

Som idé låter det intressant. Men tyvärr lyckas Tidningen Kulturen inte på långt när leva upp till sina högt ställda ambitioner. Det främsta och mest iögonenfallande problemet är den brist på kvalitet som präglar de flesta av de texter som publiceras i tidningen. Här

skriver flertalet av skribenterna hellre än bra och hela projektet tycks genomsyras av glad amatörism. Skälet står förmodligen till stor del att finna i tidningens ekonomiska villkor. Den ägs och utges av H-ström Text & Kultur i Umeå som även driver antikvariat och förlagsverksamhet. H-ström kan knappast beskrivas som en kapitalstark ägare, och man har hittills inte sett någon möjlighet att vare sig betala redaktionsmedlemmarna (med undantag för chefredaktören, som är den enda som är anställd) eller någon av alla de frilansskribenter som skriver i tidningen. Alla arbetar ideellt, inklusive de mer etablerade skribenter som medverkar i tidningen – utöver chefredaktören Guido Zeccola bidrar till exempel litteraturjournalisten Crister Enander och självutnämnda outsiders som Percival och Nikanor Teratologen regelbundet med texter.

– Hittills har alla jobbat gratis för en god sak, men längre fram i höst kommer vi att börja betala ut honorar för vissa texter, säger Johan Hammarström.

Hur stora arvoden det rör sig om eller vilka typer av artiklar det gäller kan han inte specificera.

– Det är olika beroende på hur mycket jobb som läggs ner på artiklarna och texterna.

De långa och djuplodande artiklar och recensioner som utlovas i varje nummers redaktionsruta lyser med sin frånvaro. Texterna är överlag rätt korta, de allra längsta får aldrig mer än en helsida. Särskilt djuplodande är de inte heller, och essäer och artiklar utmärks snarare av det lösa tyckandet än av den genomtänkta analysen. Jag har också svårt att se någon övergripande linje i tidningens nyhetsvärdering. Det verkar bli lite som det faller sig – kanske beroende på vad frilansarna råkat skicka in just den veckan? Det kan vara en rapport från Hultsfredsfestivalen, en reflektion om barnens situation i Afghanistan, en artikel om vänstern i Frankrike efter Sarkozys seger, en text om sommarteatrar i Vaxholm. Den hyfsat omfattande kritikavdelningen – som sympatiskt nog inte gör någon kvalitetsmässig åtskillnad mellan litteratur, konst, film, musik eller serier – präglas med få undantag av ytligt, slarvigt skrivna och ofta mycket korta recensioner. Av någon textredigering syns inte ett spår någonstans.

FAKTA:

Grundad: Tidningen Kulturen startade september 2006 på nätet och utkommer sedan februari 2007 även som papperstidning.

Utgivare: Förlaget H-ström Text & Kultur

Chefredaktör: Guido Zeccola

Ansvarig utgivare: Johan Hammarström

Målgrupp: Brett kulturintresserade och samhällsengagerade läsare

Upplaga: 2 000

Antal nr/år: 52

Prenumerationspris: 595 kronor helår, 395 kronor halvår, 230 kronor kvartal och 80 kronor för en månad.

Distribution: Interpress till Press stop-butikerna, Nätverkstan i Göteborg, till en del specialbutiker och resten via förlaget H-ströms egen distribution.

Andel ex till biblioteken: Tidningen finns idag endast på ett fåtal bibliotek, men ska enligt planerna finnas på betydligt fler nästa år.

På plussidan märks en föredömlig önskan att vara folkbildande. Under våren och sommaren har man kunnat läsa artiklar om filosofer som Karl Popper, Marias Aguilera och Jean Baudrillard, om kvinnliga surrealisterna Ernst Josephson, Georg Trakl och Klara Johansson samt intervjuer med alltifrån Pål Hollender till Nils Uddenberg. Desto tristare då att dessa texter sällan är vare sig välskrivna eller givande.

”Tidningen Kulturen kommer att vara en fullgod nyhetstidning på veckobasis”, läser jag på tidningens hemsida. Det är den inte. Den som skulle försöka tillfredsställa hela

sitt nyhetsbehov med Tidningen Kulturen skulle få en märklig, snedvriden och ytterst bristfällig bild av sin omvärld. Inte minst som nyhetssidorna ofta används som ett forum där skribenterna får lufta sina egna åsikter och vifta med diverse pekpinnar. Och må vara att tidningen kallar sig politiskt oberoende, men av ideologisk bredd och frihet märks inte mycket. Den övergripande känslan efter läsningen av ett tiotal nummer är en lätt unken mix av proggig sjuttitalsvänster och surmagad kulturkonserverism blandat med några stänk ungdomlig upprorsanda.

Är då en kulturellt präglad veckotidning en omöjlighet i Sverige? Att svara på den frågan är inte helt lätt, men att Tidningen Kulturen inte fyller den nischen står helt klart. En bra tidning kräver en tydlig redaktionell linje, en duktig och sträng redaktör samt goda skribenter som får betalt för sitt arbete. Den kräver dessutom ett läsarunderlag. Den målgrupp man vänder sig till måste verkligen existera. Och borträknat de ekonomiska resurserna är det kanske här någonstans det egentliga krusket för en eventuell svensk kulturell veckotidning på pappersbasis ligger. Sverige är ett för litet land. Vi är helt enkelt för få.

EVA JOHANSSON

Litteraturkritiker och översättare

i&m
INVANDRARE & MINORITETER

...när du snabbt behöver fakta — mot fördomar!

**Sveriges största urval av böcker.
Mycket fördelaktiga priser.
Snabba och säkra leveranser.**

**Välkommen till Bokus på
Bok och Bibliotek B05:20.**

**B05:20:
Dagens Bok
och kaffe
49:-**

Bokus är det givna valet för bibliotek och avtalskunder! Ett brett sortiment, låga priser och möjlighet till direktanslutning mellan ditt system och Bokus webbplats gör inköpen enkla och smidiga. Du väljer bokutrustning utifrån dina behov. Vår speciella kundtjänst för bibliotek och avtalskunder ger dig all service du behöver. Besök vår monter så får du veta mer!

 bokus.com
Mest böcker billigast.

Klubben för inbördes utveckling

TEMA: *tidskrifter*

Det klagas ofta på att det är för långt avstånd mellan teori och praktik, mellan forskning och biblioteksvardag. Ett sätt att överbrygga avståndet är att starta en tidskriftsklubb. Jakob Harnesk har träffat Lotta Haglund och David Herron, som driver en sådan klubb på Karolinska Institutets Universitetsbibliotek (KIB).

TIDSKRIFTSKLUBBAR är vanliga inom vissa akademiska ämnen, särskilt medicin och naturvetenskap. Som biolog och tidigare aktiv forskare har David Herron deltagit i flera klubbar genom åren: "some good ones, some bad ones".

Tidskriftsklubben på KIB startade 2004 och under de snart tre år som gått har man träffats drygt ett tjugotal gånger. Syftet var att bl a öka deltagarnas förmåga till kritiskt tänkande och att stärka den professionella identiteten. Inför varje träff läser deltagarna en artikel. Man räknar med att deltagarna behöver avsätta två timmar av sin arbetstid för att läsa artikeln. Ledarskap, marknadsföring, universitetskulturer och sk evidence-based librarianship är exempel på ämnen som förekommit.

Under vårt samtal kommer Lotta Haglund, som är informationschef på KIB, flera

gånger in på vikten av att arbeta just evidensbaserat.

– Inom hälso- och sjukvården pratas det mycket om att utgå från den mest aktuella forskningen. Ingen vill ha en vård som inte uppdaterats kunskapsmässigt. Det borde vara lika självklart inom biblioteksområdet. Tyvärr utgår vi alltför ofta från vad vi tror i stället för vad vi faktiskt vet.

"Evidence Based Library and Information Practice (EBLIP) seeks to improve library and information services and practice by bringing together the best available evidence and insights derived from working experience, moderated by user needs and preferences. EBLIP involves asking answerable questions, finding, critically appraising and then utilising research evidence from relevant disciplines in daily practice. It thus attempts to integrate user-reported, practitioner-observed and research-derived evidence as an explicit basis for decision-making." (Andrew Booth)

En tidskriftsklubb kan ses som en metod för att öka förståelsen för ett evidensbaserat arbetssätt, men också som ett sätt att förbättra insikten i den biblioteks- och informationsvetenskapliga forskningens villkor.

Inför varje möte görs en särskild bakgrundsanalys som baseras på en metod för att arbeta evidensbaserat på bibliotek. Analysen täcker bl a in följande områden:

- Tidskriften (är den kvalitetsbedömd, har den en "impact factor", hur är den tillgänglig etc?)
- Författaren (varifrån kommer författaren, vad har skrivits tidigare, är han eller hon en auktoritet inom området?)
- Kopplingen till evidensbaserad praxis (man utgår här från en uppdelning av bibliotekens verksamhet i sex olika domäner)
- Är resultaten trovärdiga – och kan de appliceras i verkligheten?

På KIB är tidskriftsklubben öppen för hela personalen. Under de tre år som verksamheten har pågått har närmare ett femtiotal personer deltagit.

– Vi har arbetat hårt för att skapa en bra atmosfär på träffarna. Vi vill att möteskulturen ska vara tillåtande och inklusiv – inte exklusiv! Vi tillåter oss att vara lekfulla, berättar David Herron, som är akademisk utvecklare på KIB.

Vad väljer man då ut för artiklar till klubbens diskussioner?

– Vi försöker att välja brett, säger David Herron.

– Vi undviker artiklar som är "opinion pieces", med alltför mycket tyckande. Vi vill välja sådant som är aktuellt för oss här på KIB. Hittills har det mest varit utländska tidskriftsartiklar men vi har även tagit med en avhandling och några uppsatser.

För den som vill veta mer om ett evidensbaserat arbetssätt rekommenderas Open Access-tidskriften Evidence Based Library and Information Practice.

År 2009 kommer KIB att arrangera The 5th International EBLIP Conference i Stockholm.

KIB:s tidskriftsklubb har genomgått en hel del förändringar sedan starten. Från början var det ett slags diskussionsklubb där man gärna agerade felfinnare och fokuserade på eventuella misstag som begåtts. Men med tiden har mötena utvecklats, blivit mer strukturerade och tydligare kopplade till själva forskningsprocessen.

Har då KIB börjat arbeta på ett annorlunda sätt i och med att man tar till sig den aktuella forskningen?

– Ja, i viss mån, svarar Lotta Haglund.

– Viss undervisning har förändrats. Genom att vi kan referera till biblioteks- och informationsvetenskaplig forskning kan det höja bibliotekets status när vi undervisar medicinare. Det har också lett till att vi själva bedrivit egna studier, baserade på forskningsmetodik, av hur våra användare söker information.

David Herron fortsätter:

– En intressant vidareutveckling är att tidskriftsklubben också kan fungera som ett stöd för de som själva vill publicera sig. Många har en alltför stor respekt för att själva författa en artikel, och vi kan vara ett stöd för att avdramatisera processen och få dem över tröskeln. Vi har ett lyckat exempel på det när kollegor hjälpte till bakom kulisserna med litteratursökning, metoddiskussioner, val av tidskrift för publicering etc.

Det är viktigt, menar Lotta Haglund, att fler vågar publicera sig. Det är viktigt att vi i Sverige har en egen grund att stå på och inte överläter tolkningsföreträdet till anglosaxiska skribenter.

Varför är det då inte fler som skriver – är det gamla Jante som gör sig påmind igen?

– Nej, svarar David Herron.

– Men det finns inte tillräckliga belöningar för de som anstränger sig lite extra och publicerar sig. För en forskare är det självklart meriterande – men för en bibliotekarie?

Tidskriftsklubben vid KIB är vid det här laget en etablerad och lyckosam form för intern kompetensutveckling, ett sätt att synliggöra och reflektera över den egna bibliotekariekompetensen med utgångspunkt i den aktuella forskningen. Inför framtiden räknar man med att arbeta ännu mer systematiskt, tex gå igenom olika forskningsmetoder, arbeta mer djupgående med statistik och fortsätta att avdramatisera forskningsprocessen.

– Men det viktigaste är att vi tänker fortsätta med klubben. Att inte ge upp är en faktor som inte ska underskattas, säger David Herron och skrattar.

JAKOB HARNESK

Kontakta
EBSCO idag
för en 30-
dagars gratis
testperiod!

PRESS DISPLAY™

PressDisplay din portal för internationell dagspress!

Med över 510 dagstidningar på 38 språk från 72 länder är PressDisplay marknadens mest omfattande dagstidningsportal. Digitala kopior av originalen är tillgängliga samma dag som de tryckta, både från biblioteket och hemmiljön vilket gör PressDisplay lättillgänglig. Möjlighet till artikeldelning, direktöversättning mellan 12 språk, ljudinspelningar, samt 60 dagars arkiv gör PressDisplay till det mest kostnadseffektiva sättet att hålla dina användare ständigt uppdaterade.

Brett, bekvämt, och billigt.

mailnordic@ebSCO.com

EBSCO
INFORMATION SERVICES
www.ebsco.com

Bland kvinnomagasinen i Tensta folkbibliotek

TEMA: *tidskrifter*

Den mest populära tidskriften på folkbiblioteket i Tensta är det arabiska kvinnomagasinet Sayidaty. Lite lyx och flärd – med bilder på kvinnor med slöja och utan.

ITENSTA TALAS NÄSTAN 100 olika språk vilket märks inne på biblioteket. Men det är få i personalen som har en annan bakgrund än svensk eller som behärskar något annat språk än svenska.

– Det är ju inte så ofta det är nyrekryteringar i vår bransch och det är väl förklaringen till att det ser ut som det gör. Vi har en chilenska på biblioteket och själv är jag ju finska som även behärskar spanska. Emellanåt har vi haft korttidsanställda som behärskat andra språk, säger bibliotekarien Tiina Seppälä Cáceres.

I tidskriftshyllorna syns däremot en mängd tidskrifter på arabiska, grekiska, kurdiska, engelska, somali, persiska, ryska, spanska, tigrinja, turkiska, urdu och bengaliska. Där finns också en flerspråkig tidning som **Hujadā** som ges ut från Södertälje. Tidskriften är skriven på arabiska, assyriska, svenska och engelska. Annars finns också den arabiska nyhetstidningen **al-Ousubou al-arabi**, den spanska föräldrar- och barntidningen **Ser Padres Hoy** och veckotidningen **Akhbar-e-jehan** som är en tabloidtidning med fantastiska illustrationer ritade för hand. Det arabiska kvinnomagasinet **Sayidaty** är den tidskrift som lånas hem oftast.

Tiina Seppälä Cáceres är tidskriftsansvarig på biblioteket och hon berättar att det är prenumerationerna på utländska dagstidningar som kostar mest, från 6 000 kronor och uppåt per titel och år.

– Den grekiska tidningen **Ta nea**, som kostar nästan 14 000 kronor årligen, är i dagsläget den som är dyrast. För första gången har vi även ryska dagstidningar i hyllorna.

Efterfrågan väger tungt när det gäller vilka

tidningar som biblioteket väljer att prenumerera på. Man har även kontakt med länsbiblioteket och Internationella biblioteket när det gäller tidskriftsfrågor. Ibland är det trassel med leveranserna och någon gång har det varit direkt omöjligt att komma i kontakt med dem som ger ut tidningarna, berättar Tiina Seppälä Cáceres.

– Vi har avtal med Interpress som levererar många av våra utländska dagstidningar. Genom dem kan vi snabbt avbryta prenumerationer som inte fungerar så att besökarna slipper läsa väldigt gamla tidningar. Dessutom behöver vi inte vänta ett år innan det är dags att förnya eller avsluta prenumerationer vilket är smidigt för oss alla.

Men de flesta tidskrifter har biblioteket via BTJ:s PrenNet. På frågan om vilken tidning som troligtvis kommer att plockas bort i höst, tror Tiina Seppälä Cáceres att det blir **Konstvärlden & Disajn** (sic).

Tanken med den tidningen var att försöka pröva något smalare som biblioteket inte haft tidigare. Tiina Seppälä Cáceres själv längtar efter en kulturtidskrift som kan läsas av de flesta.

– Språket är ofta onödigt krångligt och teoretiskt för många av våra användare som kanske inte alltid behärskar svenskan så bra. **Året Runt** och **ICA-kuriren** är populära eftersom de rent språkmässigt fungerar bra.

– Personligen efterlyser jag en svensk veckotidning utan kändisar som tar upp frågor kring utbildning, relationer, jämställdhet och demokrati på ett seriöst sätt. I Finland finns det faktiskt bättre alternativ på den fronten.

Ibland är priset avgörande för vilken tidning biblioteket väljer att prenumerera på. **Vi bilägare** är billigare än **Teknikens värld**. En tendens som Tiina Seppälä Cáceres ser är att intresset för datatidningar svalnat. **Ameilia** och **Må bra** är stöldbegärliga. **Burda** med sina mönstermallar är också populär. Tidskrifter som innehåller historiska frågor är ofta efterfrågade.

Biblioteket har en budget på 590 000 kronor och av dem viks 260 000 kronor för barnavdelningen. 10 000 kronor av barnavdelningens pengar går till prenumerationer på barntidningar som **Bamse** och den Lahore-

Bibliotekarien Tiina Seppälä Cáceres på jobbet i Tensta.

baserade **The Taleem-o-tarbiat** som är skriven på urdu. Vi pratar en stund om det klena utbudet av bra barntidningar. **Kamratposten** är det politiskt korrekta alternativet men sedan då?

– Vi har också haft tidningen **Julia** men det var ingen lyckad satsning. Alla idolbilder revs ut och det blev inget kvar av själva tidningen.

Ytterligare 1 000 kronor läggs på ungdomstidningar som **Groove**, **Euroturk**, **Chili**, **Ponton** och **Megafon**. Vuxenavdelningen har en budget på 195 000 kronor varav 115 000 kronor läggs på vuxenprenumerationer. Ungefär 35 tidningar och tidskrifter är på andra språk än svenska. Biblioteket har också en mängd gratistidningar. Dessutom prenumererar man på flera av de statligt stödda tidskrifterna – de som biblioteken kan få prenumerationssöd för: **Hujadā**, **Karavan**, **Tidningen Boken**, **Opsis kalopsis** med flera andra.

Men biblioteket har inte sökt något prenumerationssöd.

– Nej, det har vi inte gjort och jag har egentligen inget bra skäl till varför vi inte har sökt. Det har bara fallit mellan stolarna.

ÅSA EKSTRÖM

TIDNINGEN **BOKEN**

*Sveriges enda
litteraturtidskrift
av format*

Först! Störst!

Chefredaktör **Bo Axelsson**,
nordisk mästare i löpning
för veteraner.

Prenumerationer:
BTJ 046/18 01 90
Nätverkstan 031/743 99 05

Annonsbokning:
Birgitta Olsson 0416/307 29

 **Bok &
Bibliotek**
Monter B02:01

”Jag läser tidningar på webben”

TEMA: *tidskrifter*

På skolbiblioteket i Tensta gymnasium sitter eleverna samlade framför tidskriftshyllorna med sina datorer i knäet. Att alla elever har tillgång till en egen bärbar dator under skoltiden är uppenbart. Tillgång till tidskrifter finns också, frågan är bara om de blir lästa.

FOTO: ÅSA ENSTRÖM

Majkel Melki tillsammans med bibliotekarie Eva Nordin vid skolbibliotekets tidskriftsavdelning i Tensta gymnasium.

ALLA 700 ELEVER i Tensta Gymnasium kommer i kontakt med biblioteket. Det är inte bara det att bibliotekarien Eva Nordin själv bor i Tensta och är en ambitiös person som trivs med att informera om biblioteket ute i klasserna. Snarare ligger förklaringen i att alla elever i princip dagligen passerar biblioteket eftersom det är placerat i en genomgångshall som leder till skolans alla klassrum. Här är det ingen kliché att biblioteket bokstavligen är skolans hjärta. Eftersom Eva Nordin ensam ansvarar för biblioteket har hon ingen inre tjänst. Under intervjun med henne i biblioteket avbryts vi ofta av hejande elever.

– Jag tycker det är viktigt att man hälsar. Det är trevligt att säga hej och det gör jag klart för alla redan vid terminsstarten, säger hon.

Eva Nordin har tidigare ha arbetat inom psykiatri och som informatör. De erfarenheterna kommer förstås till användning i arbetet. Hon är en bibliotekslärare ut i fingerspetsarna. Hon anser att det finns en tendens bland ungdomsbibliotekarier att luta sig tillbaka när det gäller tonåringar och deras bokval.

– Allt för ofta tror bibliotekarier att bokprat är till för de allra minsta. Man tror att det inte går att påverka tonåringar vilket är direkt okunnigt. Det är ju sista chansen vi har!, understryker hon som gärna smyger sig på elever som söker efter böcker i faktahyllorna och tipsar om bra skönlitteratur i fackämnet.

Av eleverna är det nästan 80 procent som anträder ny mark när de väljer att studera på gymnasienivå.

– Jag har läsprogram som är väldigt tidskrävande eftersom många kommer från hem som helt saknar studievana. Föräldrarna vill förstås att de ska studera men de tillåts inte plugga hemma. Så jag jobbar mycket med studievägledning och studieteknik, säger Eva Nordin.

Skolan har flera samarbetsprojekt, bland annat med Vinge affärsjuridikbyrå som delar ut stipendier till skolans elever som börjar läsa juridik. Även Eva Nordin får del av samarbetet eftersom hon kan fortbilda sig inom juridiken genom att gå på deras föreläsningar. Elever, lärare och bibliotek har tillsammans beslutat att inte ha en mängd tidskrifter på olika språk. Orsaken är att det skulle vara omöjligt att täcka behovet och att det skulle kosta för mycket. Av bibliotekets anslag på 90 000 kronor går 21 000 kronor till tidskrifter även om biblioteket får mängder av gratis provexemplar. De mest stöldbegärliga tidningarna ligger på informationsdisken: **Elle**, **Illustrerad Vetenskap**, **Offside** och **Newsweek**.

– **Elle** är överraskande bra emellanåt med riktigt kritiska reportage. Men **Offside** kommer nog att bytas ut. Många av våra basketelever har klagat över att biblioteket inte har några baskettidningar. De få som finns är tyvärr mer av tabell- och resultatkaraktär så vi får väl se vad det blir istället.

Överlag anser Eva Nordin att det finns allt för få bra ungdomstidningar.

– **Karavan** är perfekt och **Tromb** känns som ett bra försök. Gratistidningarna **Chili** och **Glöd** når elever som vill ha snygga tidningar med häftig layout och mycket färg. **Bang** har snygga omslag men är alldeles för akademisk för de flesta av våra elever.

– Poesitävlingar fungerar jättebra bland ungdomarna bara de inte lanseras i svartvitt. Det handlar väldigt mycket om yta idag. Jag kan själv reagera och nästan bli provocerad över trista bokomslag som inte lockar till läsning. Och höglitterära skrifter lämnas helt i fred här. Ingen av eleverna läser till exempel **oo-TAL**.

Populära seriealbum finns förstås i hyllorna, bland annat **Nemi**, **Persepolis** och mangaböckerna **Dragonball**. Populära är även Utrikespolitiska institutets små foldrar

som på enkel svenska beskriver komplicerade skeenden i världen. Eva Nordin framhåller även tidningen **Direkt** – som ges ut av Läkare utan gränser – eftersom det saknas tidningar som täcker nyhetsbevakning av krigshärjade länder som Somalia, Rwanda osv.

Innan jag lämnar skolbiblioteket pratar jag lite med eleven Angela som sitter framför sin dator och skriver. När jag frågar henne om hon läser några av tidningarna som finns på biblioteket svarar hon tvärt nej.

– Just nu har jag inte tid att läsa tidningar och köper inte heller några. Skulle jag önska en tidning till biblioteket skulle det väl vara modemagasinet **Cosmopolitan**.

Även eleven Majkel Melki säger att han inte heller läser tidningarna i biblioteket.

– Det blir oftast gratistidningarna **Metro**, **City** och **Aftonbladet.se** som jag läser. Sen läser jag ju på webben. Jag köper aldrig tidningar.

ÅSA EKSTRÖM

Tidskriftsinformationstjänst för forskare

LUNDS UNIVERSITETS bibliotek har med ekonomiskt bistånd från Kungliga bibliotekets Open Access-program skapat ett nytt webbverktyg som hjälper forskarna när de ska välja tidskrift för att publicera sina rön på Internet. Tjänsten heter Journal Info och hittas på <http://jinfo.lub.lu.se>. Via en webbportal får man enkelt information om cirka 18 000 tidskrifter. Bland annat kan man se i vilka databaser en tidskrift finns, om den är fritt tillgänglig på nätet, alternativ till andra Open Access-tidningar, prenumerationskostnader, kvalitet etc. Det här kan alltså vara en hjälp för forskare i Lund och i Sverige för att sprida sina rön, en engelsk version finns också som kan användas fritt i hela världen.

Enligt Lunds universitets bibliotek kommer informationen att uppdateras kontinuerligt.

HZ

Du har biblioteksprylarna.
Vi har målgruppen.

Annonschefen heter Bo Eriksson och nås
på 08-717 43 57 eller bo.erikssonmedia@telia.com

Bok & Bibliotek E05:19

WAGNER

www.wagnerform.se

I höst vill vi inspirera unga att läsa!

Vi tyckte det var hög tid att satsa extra på ungdomar som inte hittat viljan eller inspirationen att läsa. Därför har vi tagit fram fler böcker speciellt för dem. Läs mer om våra titlar och beställ på: www.lattlast.se/unga

LL-förlaget

film biblioteket.se

- En hemsida för Sveriges bibliotek!

Laddad med över 2000 filmtitlar från 249kr med utlånings/uthyrningsrätt.

Besök oss på Bok & Biblioteksmässan 27-30/9 i Göteborg!

I montern visas vårt nya filmställ som kan beställas till Ert bibliotek.

På mässan kan Ni även köpa DVD-filmer med utlånings-/uthyrningsrätt!

**Vi finns
i monter
D05:20**

Filmdata AB, Göteborgsvägen 19, 504 35 Borås
Tel: 033-225230 Fax: 033-444466 Mail: bibliotek@filmdata.se

Nättidskrifternas förening läggs ned?

TEMA: *tidskrifter*

Nedläggning? Fortsatt verksamhet i annan form eller en sammanslagning med kulturtidskrifternas förening FSK? Styrelsen för Föreningen för Sveriges Nättidskrifter avgår till hösten och ingen finns som vill ta över. Men tiden har arbetat för nättidskrifterna i positiv riktning.

FÖRENINGEN Sveriges Nättidskrifter (FSN) kan komma att läggas ned och föreningens medlemmar, ett 40-tal nättidskrifter, erbjuds istället medlemskap i Föreningen Sveriges Kulturtidskrifter (FSK). Saken diskuterades på föreningens årsmöte strax innan sommaren men inget beslut togs.

– Det finns medlemmar som tycker att man inte ska lägga ned utan att försöka fortsätta ett tag till. Det finns till exempel förslag på att driva föreningen vidare som ett intresse- eller diskussionsforum. Därför har vi bestämt att vi skjuter det definitiva beslutet om nedläggning till hösten. Vi kommer förmodligen ha en ny träff i samband med Bok & Bibliotek i september för att spika hur framtiden ska bli, säger Siri Reuterswärd, som varit ordförande i FSN sedan starten 2003 men som numera är ny ordförande i FSK.

I FSN:s styrelse har detta diskuterats en längre tid och skälen till att man i fortsättningen vill driva nättidskrifternas frågor inom ramen för FSK är flera.

– De senaste två åren har det varit ganska låg aktivitet bland medlemmarna. Många vill mycket men när det sedan kommer till kritan orkar man inte, man har nog med sitt eget. Detsamma gäller för oss i styrelsen: ingen har riktigt tid och ork att driva föreningen och det finns inte någon som vill ställa upp och ta över, säger Siri Reuterswärd.

Ett annat skäl är att föreningen delvis kanske spelat ut sin roll.

– Vi startade den här föreningen av olika skäl: Dels blev vi ombudade att göra det för att regering, riksdag, departement och Kulturrådet ville ha en remissinstans. Och det blev FSN också rätt snabbt, vi har agerat ganska

mycket i den rollen och tycker att vi åtminstone delvis har uppfyllt det som förväntades av oss på den punkten.

– Den stora anledningen till att vi startade föreningen var att vi ville höja nättidskrifternas status. Det kanske vi inte har gjort men tiden har gjort det åt oss. Nättidskrifterna bemöts inte längre med samma misstänksamhet och skillnaden mellan en nättidskrift och en papperstidskrift är inte längre lika stor. Därför är det här med att höja statusen inte ett lika tungt argument längre för att driva föreningen.

Siri Reuterswärd menar att publiceringsformerna för tidskrifter numera går in i varandra. I FSK, som domineras av papperstidskrifterna, finns ett flertal som också har stora och viktiga webbplatser. Det finns också tidskrifter inom FSK som bara publicerar sig på nätet. Det finns alltså anledning, menar Siri Reuterswärd, att företräda både pappers- och nättidskrifterna inom ramen för en förening. Och det görs redan nu.

– När vi från FSK:s sida har uppvaktat riksdagspartierna och departementet har vi varje gång också pratat om och för nättidskrifterna.

När nu diskussioner förs från Kulturrådets sida att på försök skapa ett stöd som nättidskrifterna kan söka har oron bland papperstidskrifterna intensifierats.

”Ska vi nu behöva konkurrera med ännu fler om de här små pottorna med pengar”, låter det bland annat.

– Vi får ju höra det här argumentet hela tiden från papperstidskrifterna och jag håller ju med men det är inte det som är grejen. Det får inte bli en motsättning mellan papperstidskrifterna och nättidskrifterna. Vi vill inte

– Nättidskrifterna bemöts inte längre med samma misstänksamhet och skillnaden mellan en nättidskrift och en papperstidskrift är inte längre lika stor, säger Siri Reuterswärd.

jobba för de ena på de andras bekostnad. För mig personligen är det här en viktig fråga och för mig känns det helt rätt att jobba för nättidskrifterna i FSK. Bortsett från att det rent praktiskt blir en lättnad att slippa dubbeljobba, säger Siri Reuterswärd.

Om FSN läggs ned kommer FSK fortsätta att dela ut nättidskriftspriset. Medlemmar kommer att uppmanas söka enskilt medlemskap i FSK. Nättidskrifternas förening kommer alltså inte att inlemmas som ett kollektiv i FSK.

– Med ett kollektivt medlemskap finns risken att nättidskrifterna blir en konstig underavdelning som inte får så mycket att säga till om. Det är bättre om man är med i föreningen på lika villkor som papperstidningarna. Men vi kommer väl förmodligen tappa en del medlemmar bland nättidskrifterna och det är väldigt tråkigt.

Siri Reuterswärd säger att det bland FSN:s medlemmar finns en handfull som inte är kulturtidskrifter utan webbaserade nyhetstidningar och för dem kanske ett medlemskap i FSK inte är lika motiverat som för kulturtidskrifterna. De webbaserade nyhetstidningarna kanske kan se fram mot en framtid

där de kan söka presstöd, vilket inte är aktuellt för kulturtidskrifterna. Men även när det gäller genrer har gränserna blivit allt luddigare. Vad är egentligen en kulturtidskrift?

– I FSK finns ju t ex **Expo** som är en tydlig papperstidning men som har en webbplats med tydlig nyhetskaraktär, vi har tidningen *Mana...* de där gränserna är inte lika självklara längre.

Siri Reuterswärd arbetar både med papperstidning (**Krut**) och nättidning (**Alba**), den ena har stöd, den andra har ingen ekonomi alls. Hon är alltså väl förtrogen med dessa båda världar. Som ordförande kommer hon att jobba för att nättidskrifternas röst i FSK blir lika stark som papperstidskrifternas.

– Som jag ser det hör nättidskriftsfrågorna hemma i FSK. Jag tycker att vi har lyckats med det vi föresatte oss i FSN: sätta ljuset på nättidskrifterna och få folk att fatta att vi finns. Läget är inte längre lika akut som när vi drog igång för fyra år sedan.

HENRIETTE ZORN

Stöd till nättidskrifterna utreds

KULTURRÅDET HAR HOS Kulturdepartementet anhängit om att få påbörja en försöksverksamhet som syftar till att även nättidskrifter ska kunna söka bidrag.

Det man föreslår är ett tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2007 som medger att medel i anslagsposten Bidrag för litteratur och kulturtidskrifter får användas för en försöksverksamhet där man samlar in underlag och utvärderar om det överhuvudtaget är relevant med bidragsgivning, och hur regelverket i så fall bör utformas.

Ett sådant stöd har länge varit efterfrågat från nättidskrifternas sida och Kulturrådet tycker att det finns skäl att möta den, dels för att stimulera den journalistiska och publicistiska mångfalden, dels för att undvika att konservera det nuvarande stödsystemet.

I slutet av januari i år beslutade därför Kulturrådets styrelse att avsätta en miljon kronor (genom en omfördelning av medel inom anslaget för litteratur och kulturtidskrifter) för att undersöka hur man inom ramen för de regler som finns kan pröva ansökningar från nättidskrifter. Bland annat har man bjudit in berörda myndigheter (t ex Datainspektionen) och branschorganisationer (t ex För-

eningen för Sveriges Kulturtidskrifter, Föreningen för Sveriges Nättidskrifter) till att lämna synpunkter på Kulturrådets förslag.

Efter genomgång av de två grundlagar som reglerar informationspridning genom tryckt skrift respektive genom elektronisk överföring och därtill den aktuella förordningen om statligt stöd till kulturtidskrifter har Kulturrådet gjort bedömningen att det inte är möjligt att inordna nättidskrifter under termen tidskrifter. Det i sin tur innebär, enligt Kulturrådet, att förordningen om statligt stöd till kulturtidskrifter inte kan tillämpas vid t ex bidragsgivning till nättidskrifter. Förordningen måste därför utformas på ett annat sätt. Man hoppas att försöksverksamheten med att ge stöd till publicistisk verksamhet på Internet ska ge underlag till hur förordningen eventuellt skulle kunna utformas.

HZ

**Besök Litteraturagenten.se
under Bok &
Biblioteksmässan.**

Vi finns i monter E01:12.

Ett nytt kapitel i ditt liv!

Märk samlingen med etiketter från NBD/Biblion leverantören av rfid-etiketter för bibliotek

Etiketter för böcker och digital media. Den bästa kvaliteten till det lägsta priset. Leveransklart från lagret. Mer än 150 bibliotek i Europa har redan provat. Märka med etiketter? Fråga efter våra priser och möjligheter.

MER INFORMATION • Maarten Tiebout • T +31 70 337 8156 • F +31 70 337 7899 • E rfid@nbdbiblion.nl

79 58

BookView

- kulturskatter på nätet

presenterar
Rara böcker vid
Umeå Universitetsbibliotek
i digital form:
<http://rara.ub.umu.se>

Kom och säg hej på Bok&Bibliotek!
Vi finns i monter E01:10.

Läs mer på www.devo.se

Vad vet du om Kinas expansion i Afrika? Varför finns hivmediciner åt alla i Sverige men inte i Afrika?

Magasinet Södra Afrika har svaren. Prenumerera!
4 nr/år - 150 kr.

www.afrikagrupperna.se

TEMA: tidskrifter

Halverat stöd till tidskriftskatalogen

Tolv tidskrifter eller tidskriftsrelaterade projekt får 2007 dela på 3,7 miljoner kronor från Kulturrådets pott för utvecklingsstöd för kulturtidskrifter. Men stödet till den tryckta kulturtidskriftskatalogen har bantats med femtio procent.

UTEVECKLINGSSTÖDET fördelas till insatser som marknadsföring, teknik och utbildning. Stödet kan ges till en sammanslutning av tidskrifter förutsatt att en av tidskrifterna har produktionsstöd. Det får också användas av Kulturrådet för informationsverksamhet.

Kulturrådets praxis är dock att prioritera projekt som uppmuntrar bred samverkan mellan kulturtidskrifterna, ökar tillgängligheten och spridningen av kulturtidskrifter samt projekt som leder till ökad kunskap om ekonomi och marknadsvillkor för tidskrifterna.

55 ansökningar hade Kulturrådet att ta ställning till i år, det är en ökning med 6 ansökningar jämfört med föregående år. I år liksom förra året får Nätverkstan Ekonomitjänst mest pengar, 2 miljoner kronor. Minsta bidragssumma 2007 är på 75 000 kronor som Stiftelsen Orkesterjournalen får för att förändra tidningens form och nå en ny, yngre läsekrets. Tidskriftsverkstaden i Skåne får 300 000 kronor för att fortsatt administrera tidskriftsbutikerna på nätet (www.tidskriftsbutikerna.se) och Föreningen för Sveriges Kulturtidskrifter får 400 000 kronor för att underlätta kulturtidskrifternas utvecklingsarbete på ett generellt plan.

Frågan är dock vad som kommer att hända med den tryckta kulturtidskriftskatalogen i år och i framtiden. Kulturrådet har halverat stödet – från 400 000 till 200 000 kronor – med motiveringen att en större del av produktionskostnaderna bör betalas av de deltagande tidskrifterna.

Katalogen producerades fram till 2005 av Tidskriftsverkstaden i Stockholm, dock på uppdrag av Kulturrådet. Därefter drog sig Kulturrådet ur, man ville inte i fortsättningsen stå som ansvarig utgivare för produktionen. Uppdraget gick till Tidskriftsverkstaden i Stockholm som fick stöd av Kulturrådet att trycka katalogen även under 2006. Inför den tryckta katalogens fortsatta öden diskuterade Tidskriftsverkstaden i Stockholm möjligheten att låta katalogen komma ut en-

dast vartannat år. Förra årets katalog utkom – ganska försenad – men lagom till Bok & Bibliotek och var ett "dubbelnummer", alltså en katalog för både 2006 och 2007. I år skulle alltså ingen katalog produceras.

– Men trycket blev för stort, bland annat Föreningen för Sveriges Kulturtidskrifter har varit angelägna om att katalogen ska komma ut varje år och i fas med att biblioteken gör sina beställningar på tidskriftsprenumerationer. Därför har vi jobbat på att katalogen för 2008 ska komma ut lagom till årets Bok & Bibliotek, säger Bo Pettersson på Tidskriftsverkstaden i Stockholm.

Kulturrådets besked kom en bit in i maj. Våldigt sent, enligt Bo Pettersson, eftersom man redan var inne i produktionen för katalogen. Han hade gärna sett att Kulturrådet hade förvarnat om att man tänkte halvera anslaget.

Bo Pettersson undersöker hur pass benägna tidskrifterna är att betala för medverkan i katalogen. 500 kronor inklusive moms är prislappen satt till.

– Några av tidskrifterna droppar ju av – oftast de små och de som bäst behöver synas i katalogen. Jag räknar med att kanske en 60–70 tidskrifter hoppar av och dessa får ju då inte vara med i katalogen. Det är tråkigt. Det känsligaste kapitlet blir webbtidskrifterna, det är frågan om de har råd att vara med.

Det man också diskuterar är sponsring och att försöka få annonser i tidskriftskatalogen.

I katalogen över Sveriges tidskrifter 2006–2007 deltog drygt 500 tidskrifter varav cirka 80 var nåttidskrifter. Upplagan trycktes i 20 000 exemplar och nästan hela upplagan har gått åt, enligt Bo Pettersson. **HZ**

**Biblioteksvärldens svar på
Se & Hör eller den som
speglar hela biblioteksområdet?
Välj själv. Prenumerera på BBL!**

Silikon och serietidningar förlorare

FÖR VARJE ÅR minskar antalet tidskriftsläsare enligt Orvestos mätningar. Samtidigt etablerar sig allt fler nya tidningar.

Av de 191 tidskrifter som redovisas i Orvestos mätningar ligger sju kvar på samma räckvidd som i fjol, 62 ökar sin räckvidd – och hela 122 stycken minskar. Samtidigt som tidskrifterna blir allt fler i tidningshyllorna så når de allt färre läsare. Till och med framgångsrika tidningar som **Populär Historia** och **Mama** börjar nu minska sett till räckvidden. De tidningar som klarar sig bäst är affärstidningarna som **Affärsvärlden**, **Veckans Affärer**, **Dagens Industri** och **SvD Näringsliv**. Hälso- och tidningarna ökar, framför allt **Aftonbladet Hälsa**. Skvallerpressen når allt fler, **Hänt Bild** ökar med 36 000 och Aftonbladets **Klick** med hela 84 000. Dessutom är det flera av bildtidningarna som ökar, framför allt **Auto Motor Sport**, **Wheels**, **Bilsports specialtidningar** och **Classic Motor**.

Riktigt stora ras noterar några serietidningar. **Kalle Anka** störtdyker (-81 000), liksom **Rocky** (-24 000).

De flesta "klassiska" kvinnotidningarna har fått färre läsare. **Tara** har tappat 26 000 läsare, för **Veckorevyn** handlar det om -41 009. Men även magasin för män tappar läsare, t ex **Slitz** som tappat 38 000 läsare.

När det gäller morgonpress har **Dagens Nyheter** tappat nästan 6 procent av läsarna. **Göteborg-Posten** har sjunkit från 578 000 läsare till 557 000 läsare. Gratistidningarna är härskarna på marknaden. **Metro** har fått 130 000 fler läsare och når totalt 1 562 000 läsare.

ÅE

Vi har lösningen på Era problem med repiga CD- och DVD-skivor.

Besök vår monter E03:26 för en demonstration och en chans att vinna en egen slipmaskin.

Ta med dig en skiva så lagar vi den GRATIS!

Box 8024 || 163 08 SPÅNGA
Tel. 08-470 50 40 || info@cdreparatoren.se
www.cdreparatoren.se

www.phf.se

Effektiv datafångst för alla områden...

Inget bibliotek är komplett utan Lira.

□ Lira musikmagasin är Sveriges enda tidskrift för det enorma fältet av kvalitetsmusik mellan klassiskt och mainstream-rock och pop. För alla som gillar jazz, folk- och världsmusik, visa, amerikana, klubb – och allt som rör sig däremellan. Det genuina nyckelpendlet bortom

våra invanda genrer.

Alltid fullmatad med gedigen journalistik och god läsning. Alltid med över 100 recensioner. Alltid med egen cd så att du kan lyssna på det vi skriver om. Cden får lånas ut.

Besök oss på bokmässan i monter B04:20

"Jag kan läsa ett nytt nummer av Lira och känna inför vitheten"

Kjell Ålinge,
Sveriges Radio

LIRA
Musikmagasin
www.lira.se

Latifeh i konkurs

FÖRLAGET LATIFEH som bland annat ger ut tidskriften **Gringo** har ansökt om konkurs på grund av akuta likviditetsproblem. Latifeh driver även utbildningsföretaget Zebra, musikfestivalen Hoodsfred och tidningen **Macho**. Men förlagets tidningar ska fortsätta att komma ut, skriver vd Carlos Ejemyr-Rojas i ett pressmeddelande. Samtidigt lämnar Gringos chefredaktör Zanyar Adami sin tjänst när tidningen flyttar verksamheten till södra Sverige. Nya redaktörer för tidningen blir Federico Rodriguez Moreno och Nivette Dawod. **Gringo** har på kort tid blivit väldigt uppmärksammas för att med humor ta sig an mångkulturella ämnen och integrationsfrågor.

Zanyar Adami, som prisades med stora Journalistpriset 2005, kanske blir chefredaktör för Bonniers nya mansmagasin som eventuellt lanseras senare i vinter... Gringoredaktionen har i alla fall varit involverade i att producera en testversion av en tidning kallad **Adam**.

ÅE

Referensgruppen för kulturtidskrifter

TILL SIN HJÄLP vid bidragsfördelningen har Kulturrådet ett antal referensgrupper bestående av sakkunniga inom olika ämnesområden. För närvarande finns sju olika referensgrupper verksamma inom Kulturrådet, en av dem är referensgruppen för kulturtidskrifter. Den består av sju ledamöter varav två är nya för i år: Arne Ruth, frilansjournalist och ny ordförande i referensgruppen efter David Karlsson, samt Djordje Zarkovic, förläggare och översättare från Göteborg. Övriga ledamöter är Lars Gustaf Andersson, docent och lektor vid Språk- och litteraturcentrum i Lund, Dilsa Demirbag-Stein, författare, Anders Hjertén, kultur- och fritidschef i Säffle, Viktoria Jäderling, kritiker och frilansredaktör samt Karin Månsson, kulturredaktör på Arbetarbladet i Gävle.

Referensgruppens uppgift är att bedöma ansökningar, bereda bidragsärenden och lämna förslag till Kulturrådets styrelse. En stor del av jobbet handlar förstås också om att läsa tidskrifter.

HZ

Färre ansökningar till prenumerationsstödet

PRENUMERATIONSSTÖDET till bibliotek fördelades i maj i år. Totalt fördelades 241 300 kronor för prenumerationer på 672 kulturtidskrifter. Kulturrådet hade inför årets fördelning fått in 156 ansökningar från 154 bibliotek, samtliga fick stöd. Antalet ansökningar till årets fördelning har minskat jämfört med föregående år då det fanns 204 ansökningar från lika många bibliotek (se även notis på nästa sida).

Prenumerationsstödet innebär att kommunala bibliotek kan få stöd för fem prenumerationer på statligt stödda kulturtidskrifter. Man kan också få bidrag till utvecklingsinsatser med inriktning på kulturtidskrifter. Bland årets ansökningar hade 103 bibliotek sökt och fått stöd för fem tidskrifter.

Förutsättningarna för prenumerationsstödet är följande:

- Högst fem prenumerationer per kommunbibliotek
- Prenumerationerna ska avse kulturtidskrifter som får statligt tidskriftsstöd
- Prenumerationerna ska avse kulturtidskrifter som biblioteket inte har eller tidigare har haft men samma tidskrift kan väljas under tre år
- Endast en ansökan från varje kommunbibliotek är tillåten, däremot går det bra att placera stödtidskrifterna inom hela bibliotekssystemet eller den uppsökande verksamheten

Stödet är ett efterhandsstöd, initialt måste biblioteken alltså själva beställa och betala prenumerationerna.

Sammanlagt disponerar Kulturrådet 24,5 miljoner kronor för stöd till tidskrifter 2007. De pengarna ska fördelas på prenumerationsstöd, produktionsstöd, stöd till tidskriftsverkstäder samt tidskriftskatalog på Internet och slutligen utvecklingsstöd.

För 2007 var 400 000 kronor preliminärt avsatt för prenumerationsstöd, varav alltså lite över hälften tas i anspråk i år.

HZ

Stor möda för lite pengar?

Få bibliotek har sökt Kulturrådets prenumerationsstöd. Sedan förra året har antalet sökande minskat med 25 procent. BBL har tittat närmare på några av de drygt 150 bibliotek som sökt prenumerationsstödet och ringt upp dem.

– VI HAR JU rätt och möjlighet att söka stöd för vissa tidningsprenumerationer. Då anser jag att vi ska göra det också, konstaterar bibliotekschefen Helen Amborn, Nynäshamns bibliotek.

Biblioteket har sökt stöd för fem tidskrifter och beviljats 2907 kronor från Kulturrådet.

– Jag är övertygad om att vårt utbud breddas med stödet. Det är ju ett förnämligt sätt att kunna erbjuda det udda och utöka kategorierna. Dessutom kan vi som bibliotek vara med och stötta tidningar som annars kanske inte skulle existera. Det är väl även Kulturrådet tacksamma för.

Eftersom man kan söka stöd för totalt fem tidskrifter så undrar man ju varför en del bibliotek nöjer sig med att söka bidrag för enbart en tidning. Lomma bibliotek tillhör dem som sökt bidrag för en tidskrift och beviljats stöd med 250 kronor. När BBL ringer upp och frågar bibliotekarien Ingrid Arvidi varför man söker stöd enbart för en tidning berättar hon att det hela bygger på ett missförstånd.

– Vi sökte stöd för flera tidningar som fanns med i Tidskriftskatalogen och som vi

trodde var berättigade till stöd men dem fick vi avslag på. Tidigare år har vi fått full pott men i år fick vi enbart stöd för tidskriften Bang, säger hon och understryker samtidigt att det inte är reglerna som är för krångliga.

Västerås stadsbibliotek hade också fyllt i ansökan fel och i början fick de stöd för endast en tidning.

– Det var en i personalen som trodde att alla kulturtidskrifter var knutna till stödet men riktigt så är det ju inte. Vi skrev om ansökan innan ansökningstiden hade gått ut och blev då beviljade stöd för fem tidskrifter, säger tidskriftsansvarige på Västerås stadsbibliotek.

Flera bibliotekarier som BBL talat med betonar att det inte är fel på tidningarna men att det helt enkelt inte finns tid att sätta sig ned och formulera ansökan.

– Jag prioriterar eleverna. Kulturrådet är aldrig ute och ser hur vi har det. Jag har ingen tid i världen att sätta mig ner och formulera en fyndig ansökan, säger Eva Nordin, skolbibliotekarie på Tensta gymnasium.

Vad säger man på Kulturrådet? Lillemor Wisén är handläggaren som håller i prenumerationsstödet.

– Vi anser nog att vi förenklat sökproceduren betydligt eftersom man nu kan söka via nätet. Det är lite av ett mysterium varför så få söker bidraget. Bibliotekarierna är ju vana vid datorer. Men i slutändan handlar det nog om att man anser att det är för lite pengar för att det ska vara mödan värt att söka, tror Lillemor Wisén.

Kan man inte bara hoppa över ansökningsproceduren och pytsa ut pengarna till biblioteken årligen?

– Jo, vi har faktiskt pratat om det. Men då ska reglerna skrivas om, beslut fattas och kvarnarna mal som bekant långsamt.

ÅE

Bok & Bibliotek E05:19

WAGNER

www.wagnerform.se

**Palestinagrupperna
i Sverige**

Bli medlem!

300 kr
student, pensionär 150 kr
pg 55 57 17-8

palestinagrupperna.se
info@palestinagrupperna.se

Ta tåget till Bok & Bibliotekmässan!

För femte året i rad rullar Boktåget från Stockholm till Bok & Bibliotekmässan i Göteborg 27–29 september.

Ta tillfället i akt att förbereda mässdagen i lugn och ro och träffa kollegorna. Åk tur och retur över dagen den 27 eller 28 september, eller stanna över natten och ta hemresan dagen efter.

Ombord serveras frukost på vägen ner och middag på vägen hem. Tåget stannar vid och avgår från Liseberg, bara ett stenkast från Svenska Mässans portar. I priset (1495 kr) ingår resan, frukost, middag, tidningar, fri Internetuppkoppling och hörlurar. På tåget säljer vi även entrébiljetter till mässan.

NYTT FÖR 2007

29 september kör vi ett tåg för privatpersoner som vill besöka mässan. I priset (995 kr) ingår resan och möjlighet att köpa böcker och entrébiljett ombord.

MER INFORMATION OCH BOKNING

Gå in på www.sjevent.se eller ring Svenska Mässans reseservice, telefon 031-708 86 90

En mäsä för Estland, Norden och världen

En liten guide till Bok & Bibliotek

ISLUTET AV SEPTEMBER går den 23:e upplagan av Bok & Bibliotek av stapeln. I år besöks mässan i Göteborg av författare från 23 länder, programmet omfattar drygt 420 seminarier och miniseminarier med sammanlagt 727 deltagare. Det är en minskning i jämförelse med förra året då programmet rymde 444 seminarier där sammanlagt 743 personer deltog. Det totala antalet programpunkter uppgick förra året till inte mindre än 2 200, inte undra på att man är svimfärdig både under och efter mässan... På senare år har dock antalet besökare på mässan minskat. Också 2006 års mäsä lockade färre besökare än föregående år, 102 605 besökare mot 107 105 besökare 2005.

En hel del av seminarierna i årets program handlar om barn- och ungdomslitteratur och frågor som berör barns och ungas läs- och medievanor. Det rör sig totalt om 72 seminarier varav den övervägande delen, 61 stycken, är miniseminarier.

Estland står i fokus på Bok & Bibliotek och mässan kommer att invigas av landets president Toomas Hendrik Ilves. Estniska författare (bland dem den i Sverige kända Ilon Wikland), poeter (t ex Jan Kaplinski) och andra kulturpersoner kommer att förmedla Estlands litteratur, kultur, historia och samtid i tolv seminarier. Dessutom utlovar mässledningen utställningar, konserter, film, dans och andra arrangemang med estniska förtecken runtom i Göteborg under mäsädagarna.

Att Astrid Lindgren skulle ha fyllt 100 år i år kommer inte att gå obemärkt förbi, inte heller att Carl von Linné föddes för 300 år sedan. En godbit i programmet som anknyter till dessa jubileer är t ex miniseminarier om Astrid Lindgrens år som förlagsredaktör (to 27.9 kl 14–14.20). Astrid sagotanten är alla bekanta med. Också som opinionsbildare satte hon märkbara avtryck – på Kungl. biblioteket pågår som bekant utställningen om Astrid Lindgren som opinionsbildare – men många känner kanske inte till att hon i 25 år arbetade som förlagsredaktör på Rabén & Sjögren med ansvar för förlagets barnboksutgivning.

Och en Linnédos kan man få sig om man beger sig till Forskartorget och seminariet Expedition Linné – en upptäcktsresa till sju

kontinenter (fre 28.9 kl 12.35). Det är naturfilmmaren Mattias Klum och Folke Rydén som visar bilder och berättar om den uppmärksammade expeditionen.

Svensk Biblioteksforening har i år två stora seminarier, ett på torsdagen som handlar om nationell bibliotekspolitik och ett på fredagen där kulturministern deltar (se även listan över biblioteksrelaterade seminarier och miniseminarier). Från scenen i E-hallen blir det dessutom program under torsdagen och fredagen, konferencier och moderator: Johanna Hansson från Stockholms stadsbibliotek.

Som vanligt finns det ett rikt urval av författare och poeter från världens alla hörn. De där riktigt publikknipande namnen kanske inte är så många i år – det gäller även Sverige – men å andra sidan lämnar det goda möjligheter att också stifta nya bekantskaper i världslitteraturen.

Amos Oz från Israel kommer säkert att locka många, Claudio Magris från Italien likaså. Historikern Simon Sebag Montefiore kommer från Storbritannien och talar om sin bok *Den unge Stalin* och Frank Zappas son Ahmet, som i år debuterat som barn- och ungdomsförfattare med boken *Makalösa McModigs monstruösa memoarer*, kommer att tala om korsbefruktningen mellan musik och litteratur – bara för att nämna några punkter ur det digra programmet.

Bibliotekarierna är flitiga besökare av mässan. 26 % av fackbesökarna som besökte mässan 2006 hörde till kategorin bibliotek. Endast utbildningssektorn var mer representerad med 47 % av fackbesökarna. När det gäller vad fackbesökarna är mest intresserade av så hamnar förstär skönlitteraturen i topp, 67 %. Men på en god sjunde plats (av 22) kommer faktisk biblioteksutrustning, 17 %. När det gäller könsfördelningen bland besökarna är en överväldigande majoritet kvinnor, det gäller både fackbesökare och allmänhet. Mässans statistik från 2006 ger också vid handen att på Bok & Bibliotek handlas det – böcker förstär. Ingenting som förvånar. Bok & Bibliotek är annars lite som Grevinnan och betjänten på nyårsaften: Same procedure as last year.

HZ

Biblioteksrelaterade seminarier och miniseminarier

Tors 27.9

Seminarier:

Bedårande, berörande, besvärande?

(Nätverket Den hemliga trädgården, Svensk Biblioteksforening och Svenska Tecknare) kl 12–12.45

Afrika – finns sanningen i biblioteket?

(DIK, Nordiska Afrikainstitutets bibliotek) kl 13–13.45

Bibliotek – en privat sak? (Bis, Bibliotek i Samhälle) kl 14–14.45

Bibliotek hjärta TV-spel (BTJ, Studieförbundet Vuxenskolan) kl 15–15.45

SVENSK BIBLIOTEKS FÖRENING *Nationell bibliotekspolitik – kan det vara något för Sverige?* (Svensk Biblioteksforening)

kl 17–18

Miniseminarier:

Rummet som idéproducent (Svensk forening för informationsspecialister, SFIS)

kl 10–10.20

Knastertorrt eller livsbejakande?

(Kungl. biblioteket) kl 10.30–10.50

Skolbibliotek och kunskaper (Sveriges Författarförbund, Svensk Biblioteksforening, DIK Bibliotekarieförbundet) kl 12–12.20

Bebis+bok=glädje (Länsbiblioteket i Västerbotten, En bok för alla, Västerbotten – Berättarnas län) kl 14.30–14.50

Fjärilar, fantomer och fotboll – nytt ljus på faktaboken (Författarcentrum och Malmö stadsbibliotek) kl 16–16.20

Fre 28.9

Seminarier

SVENSK BIBLIOTEKS FÖRENING *Kulturministern talar till punkt* (Svensk Biblioteksforening)

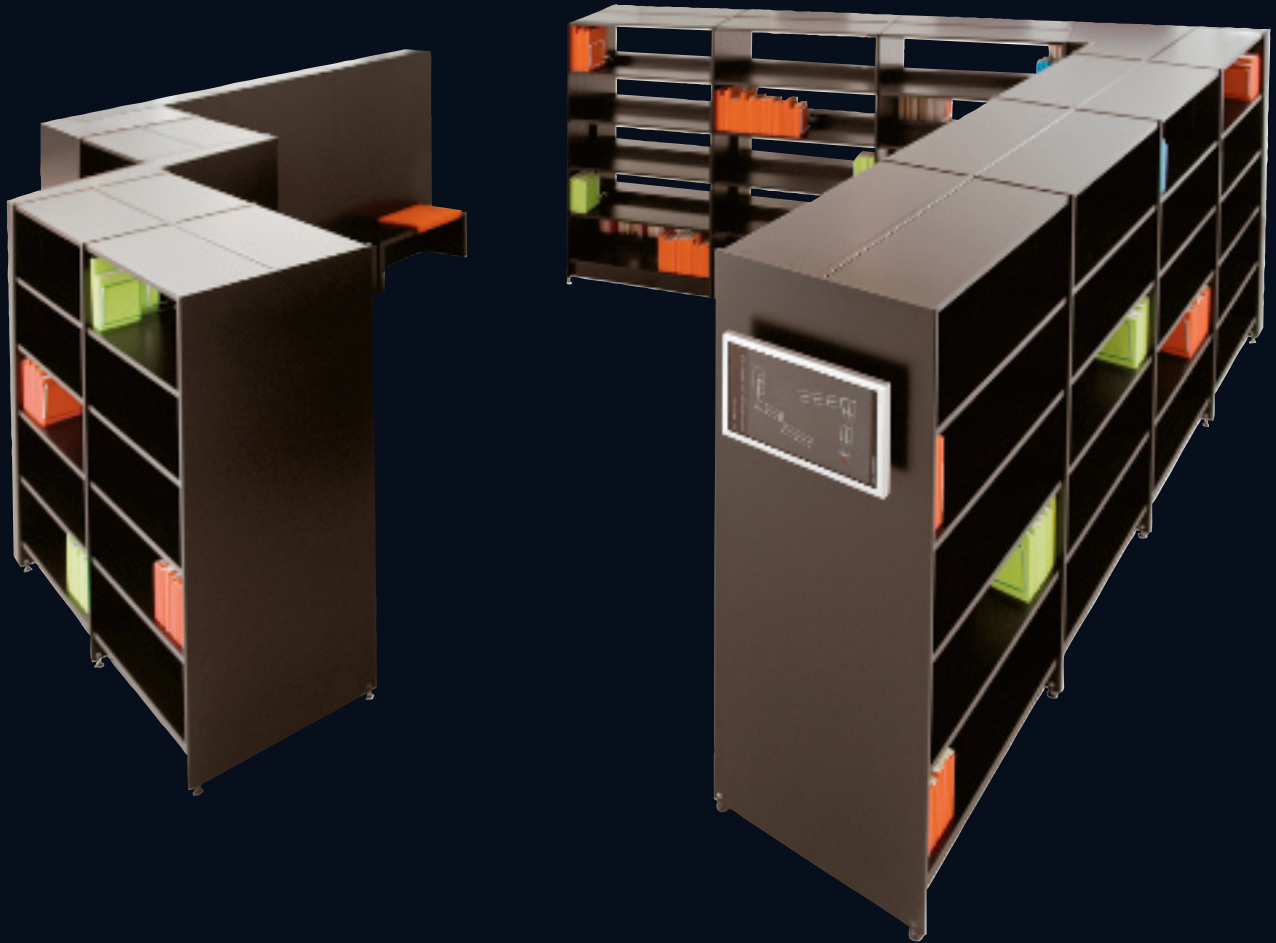
kl 14–14.45

Rättvisemärkt läsande (Nationella skolbiblioteksgruppen och Natur och Kultur) kl 16–16.45

Framtidens medier – medier i framtiden (Statens ljud- och bildarkiv, Kungl. biblioteket) kl 17–18.30

forts på sid 34

Ibland måste man uppfinna hjulet på nytt.

Ibland inte.

Eurobib har under årens lopp utvecklat ett stort program av möbler och display-lösningar för att stimulera nyfikenheten på böcker och digitala media.

EN HELT NY IDÉ. EN HELT NY UPPLEVELSE

Vår nya hyllserie "Experience" av Peter Larsen är ett exempel. Här introduceras ett helt nytt synsätt på inredningen av framtidens bibliotek där navigation, estetik, sociala, emotionella och kroppsliga aspekter förenas i ett samlat uttryck. Men vi samarbetar också med andra kloka och kreativa partners. Brittiska succékonceptet "Opening the Book" har visat prov på en lång rad smarta lösningar som kompletterar vårt program perfekt.

MÖT RACHEL VAN RIEL OCH PETER LARSEN

På Bok & Bibliotek träffar du såväl designern Peter Larsen som Rachel van Riel, grundaren av Opening the Book. De kan berätta mer om hur du aktiverar ditt bibliotek. Och hur besökarna aktiverar sig själva. Välkommen.

Eurobib®

Bok & Bibliotek E01:21. www.eurobib.com

Miniseminarier

Vad får våra bibliotekskunder för pengarna (DIK Bibliotekarieförbundet) kl 9.30–9.50
Mångspråkiga medier – flerspråkig personal (DIK Bibliotekarieförbundet) kl 10.30–10.50
Litteraturkanon (BTJ, BTJ förlag) kl 16–16.20

Lör 29.9

Seminarium

Kvinnan i Norden (Föreningen Nordens förbund och PR-föreningen för nordiske biblioteker) kl 14–14.45

Sön 30.9

Miniseminarium

Konservering av Linnéarvet (Uppsala universitetsbibliotek) kl 11–11.20

Missa inte heller...

Hur luktar kunskap. Ett seminarium om yrkesutbildningar (Lärarnas Riksförbund), tors kl 11–11.45
Vad kan näringslivets ledare lära av litteraturen? (Kultur och Näringsliv, Regionbibliotek Västra Götaland) tors 17–18
Framtidens kulturpolitik. Kulturministern debatterar. (Göteborgs-Posten) fre 9.30–10.45
Banco del Libro – ett vinnande koncept (Kulturrådet och ALMA) fre 10.00–10.45
SACO:s jubileumsseminarium: Utbildad men obildad (SACO, Vetenskapsrådet, NE, UR) fre 11–11.45
När pojkar läser (Myndigheten för skolutveckling, Studentlitteratur) fre 13.30–13.50

Liftarens guide till bokmässan – ett personligt urval

Norden: När historien ändrade riktning med författarna Roy Jacobsen, Kjartan Fløgstad och Kjell Westö (to 12–12.45). Tre nordiska flugor i en smäll som jag ogärna missar.

Norden, Feminism: Den flygande feministen (fre 16–16.45). Nej, det handlar inte om Erica Jong och knapplösa knull. Den flygande feministen är titeln på en bok skriven av Finlandssveriges saltaste litteraturredaktör: Pia Ingström. I boken undersöks 1970-talsfeminismen i Finland. På mässan samtal Ingström med Ebba Witt-Brattström – ett dream-team som får männen att se rätt?

Estland/Finland: Berättelser om förträngd historia och återuppståndelse (to 16–16.45). Den uppmärksammade debutanten Sofi Oksanen (*Stalins kossor*), den estniska journalisten och filmaren Imbi Paju och Finlands förre utrikesminister Erkki Tuomioja i ett samtal med Maarja Talgre. Vilken mix! Kan inte bli fel.

Tyskland: Tyskt liv i förändring (tre länder, ett språk – tyskspråkig litteratur i förändring to 14–14.45). Nyfiken på Judith Kuckarts nya roman *Kaiserstrasse* där Tysklands historia under 50 år passerar revy. Dessutom: enda chansen på länge att få höra mitt andra modersmål.

Claudio Magris. Foto: Paul Badde

Italien eller kosmopol: Kantrade samhällsbyggen (fre 10–10.45). Författaren Claudio Magris är aktuell med en dokumentärroman, *I blindo*, som bl a handlar om en mycket märklig dansk! Har älskat Magris tidigare böcker och denna kommer säkert inte heller att göra mig besviken. Träffade honom i Trieste i början av 1990-

talet. Vi drack en espresso. Undrar om han kommer ihåg...

Carina Burman. Foto: Cato Lein

Sverige eller Fascinerande kvinna 1: Vem var Klara Johansson? (fre 12–12.45). Hon var litteraturkritiker, essäist, aforistiker, en skarp stilist med en vass penna som verkade i en tid när väldigt få kvinnor utmärkte sig på dessa områden. Carina Burman som skrivit biografin *K.J.* samtalar med Ulrika Knutson och man kan nog räkna med ett seminarium som det slår gnistor kring.

Monica Lauritzen. Foto: Cato Lein

Sverige eller Fascinerande kvinna 2: En kvinnas röst i männens värld (fre 15–15.45). Ännu en biografi, nämligen över Emilie Flygare-Carlén skriven av Monica Lauritzen.

forts på sid 36

FYRA BOKLYFT BLEV ETT!

Lägg namnet på minnet

LibRetto

Tystgående, arbetsbesparande sorteringsautomat
som minimerar arbetsskadorna.

**Av sju offentliga upphandlingar på
återlämningsautomater med sortering
under 2005-2006 fick vi fem.**

***Välkommen till vår monter E05:09 på Bok och Biblioteksmässan
och se det senaste vi erbjuder inom RFID.***

Vi lämnar gärna referenser.

P.V. Supa Sweden

Tel. 070-592 11 52

erling.magnusson@pv-sup.se

rut.bjork@pv-sup.se

www.pv-sup.se

HEM OCH SAMHÄLLE

Politiskt
och
religiöst
obundet
kvinnligt nätverk

med
medlemmar
över hela landet

Riksförbundet
HEM OCH SAMHÄLLE
Box 19109
104 32 Stockholm
www.hemochsamhalle.a.se
Tel: 08-612 28 20
Fax: 08-612 72 14
E-post: rikshs@scello.se

INFÖR *Bok & Bibliotek*

Än en gång om en kvinna som testade gränserna för sin konstnärliga frihet i en tid när männen hade makten över det offentliga ordet. Lauritzen samtalar med, gissa vem? Ulrika Knutson, surprise, surprise. Ständigt denna Knutson...

Sverige som samhälle: Samhällsfrågor i skönlitteraturen (fre 16–16.45). Sexköp och trafficking, våldtäkter och barns utsatta situation i alkoholistfamiljer – tre författare, tre böcker och på mässan en diskussion om varför man väljer romanformen när man vill skriva om brinnande samhällsfrågor. Katarina Wennstam, Susanna Alakoski och Astrid Saalbach modereras av Ingrid P Bossedal. Garanterat seriöst.

Bibliotek (bonus): En historia om bibliotek (fre 13–13.45). 1999 kom boken som blev en klassiker: *En historia om läsning*. Nu är Alberto Manguel aktuell med boken *Natens bibliotek* – en berättelse om bibliotekens roll i vår civilisation men också en berättelse om privata bibliotek, som det Manguel själv lär ha inrymt i en lada från 1400-talet. En riktig biblioteksnörd således, i samtal med en annan: Anders Björnsen.

Skogen: Vem äger skogen? (lör 15–15.45). Bra fråga! Hoppeligen får vi svaret av författarna Kerstin Ekman och Fredrik Sjöberg, båda glada i skogen. Själv har jag också ett förhållande till den. Vilket? Det säger jag inte, för privat.

Faïza Guène.

Foto: Basso Cannarsa/
Opale

Barn och ungdom: Samma sak dag efter dag – Kiffe Kiffe (to 17–18). Årets Peter Pan-pristagare Faïza Guène var bara 20 år när hennes debutroman publicerades i hemlandet Frankrike. Boken om den 15-åriga Doria – med rötter i Marocko – som bor med sin mamma i en Parisförort blev en succé. Invandrarförort, utanförskap, misär och våld – nej, jag tror det här seminariet ställer allt det där på ända.

Inte bara Astrid L: Tove Jansson – ord, bild och liv (lör 16–16.45). Många anser att muminfligureras skapare är större än Astrid Lindgren. Djupare, allvarigare, mer existentiell, mer poetisk – bättre helt enkelt. I seminariet om Tove Jansson möts Boel Westin, aktuell med en präktigt omfattande och stor biografi om Tove Jansson, Sophia Jansson, vd för Moomin Characters men också Tove Janssons brorsdotter samt Mark Levengood. Moderator: Janina Orlov, barnlitteraturforskare. Jag tänker gå dit men liksom Muminmamma går jag inte nånstans utan min handväska!

HZ

Nomineringarna till Årets bibliotek

PÅ BOK & BIBLIOTEK avgörs vilket av de tre nominerade biblioteken som får DIK-förbundets utmärkelse Årets bibliotek. Ett forskningsbibliotek och två folkbibliotek är nominerade. Det är Karolinska institutets universitetsbibliotek (KIB), Luleå folkbibliotek samt Söderköpings bibliotek. KIB är nominerad för att "det är väl etablerat som ett av de mest nyskapande forskningsbiblioteken i Sverige; Luleå folkbibliotek för att man sedan flera år målinriktat arbetat med "att förändra attityder och arbetsformer" och Söderköping för att man har "en verksamhet som kännetecknas av nyfikenhet och en vilja att ständigt utvecklas".

Vinnande bibliotek erhåller 20 000 kronor och ett konstverk.

Årets bibliotek är en utmärkelse som DIK delar ut årligen sedan 1986. Några av de kriterier juryn tittar närmare på vid bedömning är användarvänlighet, organisation, stabilitet, kreativitet, utveckling, förankring bland kundkrets eller i lokalsamhälle.

Juryn består av Karin Åström Iko, DIK:s förbundsordförande och juryns ordförande, Måns Hirschfeldt, producent på Kulturradion SR, Siv Holma, ordförande i riksdagens kulturutskott, Johannes Rudberg, ordförande i DIK Bibliotekarieförbundet, Gunnar Sahlin, riksbibliotekarie samt Ann Wiklund, bibliotekschef i Eskilstuna.

HZ

Prisutdelning äger rum i DIK:s monter, C 05:49, torsdagen den 27 september kl 14.30.

Jonas Agheds och Juan Vegas inlägg i förra numret har väckt starka reaktioner. I *Expressen*, 18.8, skrev Kjell Albin Abrahamson en replik under rubriken "Bibliotekarierna som ljuger om kommunismens brott" och i *Svenska Dagbladet*, 20.8, plockar man upp tråden på ledarplats i en polemik mot "Bolsjevismen i Brännkyrka". I detta nummer av BBL fortsätter debatten och vi publicerar huvuddelen av de inlägg som kommit. På webben finns ytterligare inlägg att läsa. Jonas Aghed och Juan Vega svarar direkt.

Forum för levande historia har ingen politisk agenda

Anna-Karin Johansson svarar
Jonas Aghed och Juan Vega

JONAS AGHED och Juan Vega undrar (*Biblioteksbladet* nr 5 2007) om deras arbete ska börja styras av myndigheters direktiv om påbjuden kunskap. Bakgrunden är det uppdrag som Forum för levande historia fått från regeringen om att belysa och informera om brott mot mänskligheten under kommunistiska regimer.

Det är korrekt att vi fått ett sådant direktiv. Men att upplysa om andra brott mot mänskligheten än de som begicks av Nazityskland har hela tiden varit en del av Forum för levande historias arbete. Vårt mål är att främja arbetet med demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen och brott mot mänskligheten.

Kort uttryckt kan man säga att vi med historien som utgångspunkt undersöker processer i vår samtid som kan leda till intolerans och övergrepp. Med hjälp av vetenskaplig expertis tar vi fram och förmedlar ny kunskap inom viktiga områden.

Mot den bakgrunden är det fullt naturligt att även uppmärksamma de brott mot mänskligheten som begåtts av kommunistiska regimer. Det gjorde vi redan innan de nya direktiven från regeringen, och det kommer vi att fortsätta göra – oavsett färg på den svenska regeringen och oavsett färg på den regering som gjort sig skyldig till förbrytelserna.

Det övergripande syftet är att stärka människors vilja att aktivt verka för alla människors lika värde. Det hoppas vi att även eleverna på Brännkyrka gymnasium ska få ta del av.

ANNA-KARIN JOHANSSON

Tföverintendent, Forum för levande historia

Hans Wallmark (m):

"Aghed och Vegas inställning tyder på en grumlig historiesyn"

BIBLIOTEKARIERNA Jonas Aghed och Juan Vega skriver i *Biblioteksbladet* nr 5 2007 om sin ovilja att på "sitt" bibliotek på Brännkyrka gymnasium ta in informationsmaterial om kommunismens brott mot mänskligheten. Som motiv anför de båda att det skulle innebära "en kampanj för att vrida svenska skolelevers historiesyn åt höger".

Aghed och Vegas inställning tyder på en grumlig historiesyn. Att Sovjetunionen i Östeuropa efter andra världskriget införde en våldets diktatur är inte ett befängt påstående utan synnerligen väldokumenterat av forskare som exempelvis Richard Pipes och Robert Conquest. De senaste åren har även utkommit intressanta volymer om såväl läget i Gulag som om det blodbefläckade godtyckliga kommunistiska styret under Stalin.

Det finns än idag miljontals människor från Öst- och Centraleuropa som kan vittna om tyranni, tortyr och förföljelse. Att som Aghed och Vega reducera berättandet om dessa människors lidande till något som är "ihopkokat av nyliberala tankesmedjor" är inte bara grovt lögnaktigt utan också kränkande för de som har levt och än idag lever under kommunistiskt förtryck.

En av samtidens stora intellektuella, Václav Havel, kastades i fängelse av de tjeckiska kommunisterna. Hans brott var att han läst fel böcker, skrivit fel dramer och tänkt fel tankar. Nog är det ironiskt att just två personer verksamma inom böckernas värld önskar förminska detta och miljontals andra liknande, men mindre kända, öden!

I Sverige har exempelvis den socialdemokratiska författaren Staffan Skott, en man som knappast kan beskrivas som högervriden, i en rad böcker exponerat och beskrivit det förtryck som kommunismen lett till i vår

omvärld. Arbetet med att upplysa om kommunismen är nämligen ingen partipolitiskt åtskiljande fråga utan något som alla demokratiska krafter borde sluta upp kring. På samma sätt är det med arbetet mot nazismen.

Kommunism såväl som nazism är tyvärr levande tvillingideologier än idag. Det går rent av att se folk bära hakkorset eller hammaren och skäran. I många fall beror detta på ren okunnighet om de brott som begåtts i dessa lärorens namn. När det gäller att sprida kunskap om nazismen så har det av Göran Persson startade Forum för levande historia gjort en god insats även om det är ett arbete som ständigt måste fortsätta. När det gäller kommunismens brott är det mycket som återstår.

Tycker inte Aghed och Vega att det är tragiskt att 77 procent av grundskoleeleverna inte kan referera till Gulagarkipelagen, dessa terrorinstitutioner som plågade miljoner? Inrättningar i Europa endast överträffade av de nazistiska arbets- och förintelselägren! Eller att närmare hälften av eleverna tror att färre än en miljon människors liv har skördats på grund av kommunistiskt förtryck när den verkliga siffran kanske ligger på det hundradubbla? Varför skall alla dessa människors lidande tystas ned och varför skall skoleleverna på Brännkyrka gymnasium inte få del av dessa vittnesbörd bara på grund av att två bibliotekarier tror att det innebär en "högervridning" att informera om totalitärt förtryck?

HANS WALLMARK

*Riksdagsledamot (m), Kulturutskottet
Ängelholm*

Lätt att skaffa information!

UNDER RUBRIKEN "Påbjuden kunskap" skriver Jonas Aghed och Juan Vega, bibliotekarier i Brännkyrka gymnasium, en häpnadsväckande artikel i Biblioteksbladet.

De tycks vara influerade av vänstergrupernas hittills framgångsrika försök att stoppa varje information om kommunismens brutala terrorvälde. Bevis på att 1900-talets blodiga historia äntligen må berättas är dessa ungdomars okunniga absurda påståenden.

Enligt dem är det en "mcCarthyistisk" högerlobby som försöker misskreditera Röda Armén med beskyllningen att befrielsen från nazismen i Östeuropa ersattes av en likartad våldets diktatur. Och anser att kollektivisering är av ondo.

Som offentligt anställda skolbibliotekarier med ansvar för inköp och information till

elever vill de inte styras av direktiv om "påbjuden kunskap" ihopkokad av nyliberala tankesmedjor. Det borde vara lätt för personer i deras ställning att skaffa information om de faktiska skeendena under kommunismens herravälde i forna Sovjet och dess lydstat. Förmodligen finner de inte mycket i det bibliotek de styr men nu är arkiven öppna både i Sovjet, forna Östtyskland, Polen och övriga länder som brutalt annekterades av Sovjet. De har kunnat läsa ögonvittnesskildringar från Gulaglägren, från den gruvliga kollektiviseringen av stora bondesamhällen där bönder som inte lät sig fördrivas från sina gårdar mördades eller skickades till Sibirien. De siffror som nämns av massmördandet är ohyggliga och ofattbara.

Flera generationer levde under omstän-

digheter som få unga i vårt land tycks ha en aning om. Våra demokratiska fri- och rättigheter kunde människor under den röda terrorn varken drömma om eller hoppas på.

Om en kampanj inleds för att vrida svenska skolelevs historiesyn åt höger, varnar de unga bibliotekarierna avslutningsvis, "så må det vara sagt: **den kommer inte över det här bibliotekets tröskel.**"

Man må hoppas att dylika små-diktatorer hejdas i tid och att historisk faktaundervisning blir obligatorisk i alla skolor. Ett måste om vi skall kunna värna om våra grundläggande friheter inför de nya totalitära hot som möter oss.

KARIN REBEL-AHLQVIST

(Drottningsskär)

Bok & Bibliotek E05:19

WAGNER

www.wagnerform.se

Vi ses på Bok&Bibliotek!
Monter E03:11

www.innorent.se
Arkitekter Design Inredningar
Tel. 046-524 41

Vi tror fortfarande
på skönlitteratur

Därför ger vi ut Komma
– tidskrift med inriktning
på nyskriven poesi
och prosa

Beställ provnummer!

komma@bredband.net
www.bokinorr.nu/komma

Svar direkt från Jonas Aghed och Juan Vega

ATT ELEVERNA PÅ Brännkyrka gymnasium på sitt bibliotek har bra med material om nazismens och kommunismens brott mot mänskligheten kan var och en övertyga sig om själv genom att gå till vår hemsida på nätet och söka i vår katalog. Jämför gärna vårt bestånd med vad andra skolor har! Mer än så behöver vi nog inte svara på Hans Wallmarks och Karin Rebel-Ahlqvists taffliga tillvitelser.

Om Forum för levande historia låter sig styras politiskt eller inte avgörs av hur man i framtiden tar sig an inte bara kommunismen utan också liberalismen och konservatismen. Det var styren som bekände sig till de två senare ideriktningarna som stod bakom kolonialismen under 1700- och 1800-talet, med slaveri och utrotning av urbefolkningar som bärande förutsättningar. Offren var oräkneliga och hela världsdelar tvingades ner i ett underläge som fortfarande består. Långt in på 1900-talet fortsatte England, Frankrike och Tyskland att söndra och härska i det som nu kallas tredje världen men efterhand tog USA över som främste buse, störtade demokratiskt valda regeringar och anställde folk-mord på befolkningar som ställde sig i vägen för dess handelsintressen eller valde "rött": minns till exempel Filippinerna, Guatemala, Vietnam, Chile, El Salvador! Här har makten övervägande varit den säregna amerikanska

blandningen av liberalism och konservatism.

De senaste tio eller femton åren har de politiska ideologierna och nationernas mer eller mindre demokratiskt valda regeringar dessutom allt mer kommit att överflyglas av den ekonomiska ideologi som bärs upp av storföretagen: kapitalismen, liberalismens skötebarn. Sedan 1989, när kommunismen slutgiltigt upphörde vara någonting som världens maktavare kan skylla på, har över 150 miljoner människor dött bara av svält som ett resultat av den skeva fördelningen av makt och pengar i världen. (På www.wfp.org finns en del intressant statistik.)

Allas vårt ansvar för att kunskapen om historiska illdåd hålls levande slutar inte vid att forska och upplysa om nazismen och negativa tillämpningar av kommunismen – även om man kan befara att den nyliberala lobbyen gärna drar ett streck där. Alla historiens offer för förtryck och folkmord är värda att få sina saker ihågkomna och uppmärksammade. Det är ett styvt jobb Forum för levande historia har framför sig.

JONAS AGHED OCH JUAN VEGA

(som arbetar som bibliotekarier på Brännkyrka gymnasium i Hägersten, men inte uttrycker något annat än sin högst privata uppfattning)

STARTA FÖRETAG

Hos oss hittar du information
och service på vägen till eget företag.

- **Starta företag - broschyren**

Information och vägledning från sex myndigheter.

Finns hos myndigheterna

- **Starta företag - checklistan**

Gör din egen checklista på Nuteks webbplats.

www.nutek.se/checklistan

- **Starta företag-dagen**

Föreläsare från sex myndigheter informerar om start av företag.

www.skatteverket.se/infotraficar

HÄR FINNS MER HJÄLP ATT FÅ:

Hitta rätt med Företagarguiden

Här finner du information och service om att starta och driva företag från myndigheterna.

www.nutek.se/foretagarguiden

Registrera via Internet

Gör företagsregistrering, momsregistrering, f-skatteansökan och ändringar enkelt och snabbt.

www.foretagsregistrering.se

Vi samarbetar för att förenkla för dig som är eller vill bli företagare:

Var och en för sig – eller alla tillsammans

Hur kommer det sig att just bibliotekssektorn till skillnad från många andra offentliga och privata institutioner inte tror sig behöva kompetensutveckla sin personal? Varför är det så få i biblioteksvärlden som vill axla ett chefsansvar? Och vad ska man säga om att det s k b-ordet står i vägen för en bredare arbetsmarknad samtidigt som det ändå har en avgörande dragningskraft för att studenter söker sig till yrket? En hearing om kompetensutveckling och vidareutbildning väckte många frågor.

FOTO: JAKOB HARNESK

Många vill bli bibliotekariéer men ingen vill bli chef, varför? Det var en av många frågor som avhandlades på en hearing som formmässigt hade ett annorlunda upplägg.

BEHÖVET AV kompetensutveckling och vidareutbildning har under lång tid diskuterats i branschen. Det efterfrågas ständigt och alla är rörande eniga om att det behövs och att det borde prioriteras, det är viktigt för framtiden, framkanten och inte minst här och nu i en tid av förändringar där bibliotekets roll differentieras, omformuleras och inkluderas av nya uppgifter. Om detta, som verkligen inte är särskilt kontroversiellt på något sätt, är man alltså rörande eniga. Men sedan då?

Vad är det för kompetensutveckling man ser framför sig? Vilka behov finns och vad ska den konkret innehålla och vem tar ansvar för att det blir gjort? Ungefär där brukar det ta stopp.

Men nu har man på flera håll i biblioteksvärlden kavlat upp ärmarna för att göra ett försök att komma vidare. Behovet finns, det försvinner inte bara för att man är medveten om dess existens. Tre institutioner eller grupperingar sysselsätter sig just nu samtidigt med kompetensutvecklingsfrågor. På Kungl. bibliotekets avdelning för Nationell samordning arbetar Eva Lunneborg sedan

februari i år som utbildningssamordnare. Uppdraget är att samordna delar av den svenska vidareutbildningen för bibliotekariéer i samarbete med andra aktörer. SUHF:s forum för bibliotekschefer har startat en arbetsgrupp som särskilt ska jobba med frågor kring kompetensutveckling och inom ramen för Svensk Biblioteksförening har Utvecklingsrådet för ledning, profession och organisation fått i uppdrag att speciellt titta på fortbildning och kompetensutveckling.

Som en inledning på det arbetet anordnades i mitten av juni en hearing i Stockholm om vilka behov som finns inom bibliotekssektorn på området. I panelen fanns på den ena sidan företrädare från utbildningarna i Lund, Uppsala, Borås och Umeå. På den andra sidan fanns företrädare från DIK, SFIS, Kungl. biblioteket, Föreningen för Sveriges Länsbibliotekariéer och SUHF:s forum för bibliotekschefer. Modererade gjorde Elisabeth Aldstedt från Helsingborgs bibliotek och Catta Torhell från Lunds universitet, båda sitter i Svensk Biblioteksförenings Utvecklingsråd för ledning, profession och organisation.

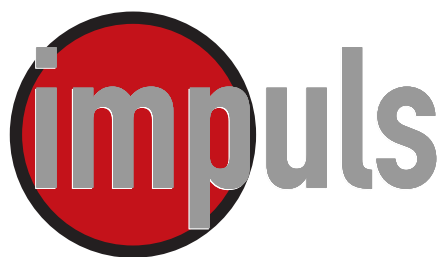
Paneldebatter är som de är men den här var något annat, mycket på grund av att den hade en annorlunda form som gick ut på att paneldeltagarna fick intervjua varandra under strängt tidsbegränsade former. Frågorna som de hade att utgå ifrån var fyra:

- Behöver vi en gemensam uppfattning om bibliotekens framtida uppdrag för att diskutera behov av kompetensutveckling och utbildning?
- Vilka aspekter tycker du att bibliotekariéidentiteten ska innehålla i framtiden?
- Vilken grund ska utbildningarna ge och vilket ansvar har biblioteket?
- Ska chefsskapet utvecklas inom professionen eller hämtas utifrån?

På dessa frågor gavs väl inte direkt några raka svar men den annorlunda diskussionsformen – som inte alla i panelen var helt bekväma med, åtminstone inte initialt – gjorde ändå att det blev ett levande samtal där aspekter på de fyra frågeställningarna lyftes upp och belystes. Formen förhindrade också deltagarna från att fastna i ett enda spår, vilket annars är lätt hänt.

forts på sid 43

Pris 175 kr

För en årsprenumeration

I **Impuls** möter du aktuella och viktiga samhällsfrågor. Om kultur. Om miljö. Om sociala frågor. Vi speglar såväl det lokala och nära i vardagen, som de stora globala frågorna.

Impuls ges ut av Studieförbundet Vuxenskolan.

För bara 175 kronor kommer **Impuls** i brevlådan åtta gånger om året.

Värde 160 kr

Framkallat

– de bästa porträtten ur Impuls

Impuls artikelserie med porträtt av kända författare, musiker, skådespelare och regissörer har alltid varit en av de mest lästa, enligt flera läsarundersökningar.

Inte minst har fotograf Thron Ullbergs bilder bidragit till det höga läsvärdet.

Om du beställer en årsprenumeration på Impuls får du boken **Framkallat** med de bästa av Thron Ullbergs bilder, publicerade i Impuls åren 1989-2001.

Boken **Framkallat** har fått utmärkelsen Utmärkt Svensk Form 2002.

☐ Jag beställer en årsprenumeration på **Impuls** för 175 kr och får boken **Framkallat** på köpet.

Namn: _____

Adress: _____ Postadress: _____

Skickas till Impuls, Box 1109, 111 81 Stockholm, fax 08-587 686 03, impuls@sv.se.

En ny nyhetstidning - för och av läsarna

I Läsarnas Fria Tidning är det läsarna som gör allt från att skriva, fotografera och illustrera till att agera redaktörer. Just nu kan man prenumerera på tidningen till introduktionspris, ett halvår (25 nr) för bara **89 kr**. För mer info och för att beställa, kom förbi redaktionen. Vår adress är:

www.lasarnasfria.nu

"Jag tycker att Sesam har många intressanta artiklar. Språket är precis lagom svårt för mig."

Tom Gill, från England

Visste du att...

...språket i en vanlig nyhetstidning är för svårt för 20% av den vuxna befolkningen? Sesam är en nyhetstidning på lätt svenska. Alla artiklar i Sesam har ordlistor som förklarar svåra ord och begrepp. Tidningen innehåller också nyttig information om det svenska samhället och språkövningar varje vecka. Bokmässan till ära erbjuder vi nu Sesam i ett halvår (25 nr) för bara **185 kr** (ord. pris 285 kr). Skicka din beställning till pren@sesam.nu. Glöm inte nämna bokmässan som referens.

s e s a m
— på lätt svenska —

Man var i stort enig om att kompetensutveckling och vidareutbildning är ett ansvar som måste delas mellan utbildningarna och professionen. Utbildningarna är ju begränsade när det gäller att anordna kurser på uppdrag – det kräver om inte annat att man vet att det finns ett hyfsat underlag av sökande. I det sammanhanget lyftes åter en gammal käpphäst fram: utbildningarna men också avnämarna, dvs biblioteken, måste bli bättre på att marknadsföra de kompetenser som bibliotekarien får i utbildningen och som ger blivande aspiranter i yrket möjligheter på en bredare arbetsmarknad.

Någon från utbildningssidan menade att man måste döpa om utbildningen och ta bort b-ordet, b som i bibliotek. B-ordet står i vägen på ett sätt som gör att uppdragsgivare utanför sektorn inte tänker på att bibliotekarien i stor utsträckning faktiskt kan ha de kvalifikationer som man efterfrågar. Samtidigt är det ju intressant att de studenter som söker till utbildningen uttryckligen vill bli det som b-ordet står för, nämligen bibliotekarie. Margareta Lundborg Rodin från BHS, där man till hösten erbjuder utbildning till informationsspecialist och informationsarkitekt vid sidan av bibliotekarieutbildningen, kunde berätta att söktrycket till bibliotekarieutbildningen har varit störst, till informationsspecialistutbildningen har det varit mindre och till informationsarkitektutbildningen har det varit minst intresse. Nu är förstås dessa utbildningar nya och okända för de som söker, man kan förstå att det är svårt att se framför sig vad det egentligen är man utbildar sig till. Å andra sida: b-ordet har tydligen en viss dragningskraft och är förknippat med pondus och positiva värden. På gott och på ont: flera representanter från utbildningarna vittnade om att studenterna ofta har en ganska stereotyp och traditionell bild av biblioteket och yrket när de börjar utbildningen. Har man det är det förstås svårt att se möjligheten i att bli fri företagare i informationshantering som någon föreslog som alternativ till de traditionella karriärvägarna.

En sak är klar, här krävs det betydande marknadsföringsinsatser. Trots att man i alla år har hävdat bibliotekets olika roller (bibliotekarien som informationsspecialist och cybernavigatör och allt annat man nu är som

inte har med böcker och utlåning att göra) till den eventuella återväxten i yrket har man inte lyckats att förmedla detta.

Att det finns ett glapp mellan utbildning och praktik blev också uppenbart. Från branschens sida påpekade man att man idag behöver utbildade bibliotekarien som har andra och fler kompetenser. De nyutbildade måste också vara beredda att komplettera sin utbildning och bredda sig.

–Förvärva, katalogisera och låna ut – det kan vi sedan urminnes tider Men idag behöver vi folk som kan kommunicera, digitalisera och marknadsföra samlingarna. Vi behöver folk som kan bibliometri och vi behöver bra ledare, sade t ex Eva Lilja, representant för SUHF:s forum för bibliotekschefer.

Birgitta Olander, från utbildningen vid Lunds universitet, menade å sin sida att biblioteken har en tendens att kräva för mycket av nyutexaminerade.

–Jag tycker att biblioteken är dåliga på att ta hand om ny personal. De förväntas kunna allt från dag ett, det finns ingen förståelse för att det behövs inskolning och vägledning.

Men hur tar man tillvara de nya som anställs på biblioteken? De kunskaper som de trots allt har? Deras förväntningar, värderingar och attityder? Vad är arbetsgivaren beredd att satsa?

Av diskussionen att döma är man på sina håll inte särskilt bra på att kompetensutveckla sin personal eller beförtra de som bygger på sina kunskaper. Det är svårt att motivera någon att utveckla sig när det sist och slutligen inte lönar sig, allra minst i kronor och ören.

En annan brinnande fråga lyftes av Eva Lunneborg.

–Varför är det så få som vill bli chefer? Det måste vi diskutera. Det spelar ingen roll om ledaren hämtas inifrån eller utifrån – det viktiga är att det är en bra ledare.

Platta organisationer med liten rörlighet och få möjligheter att träna sig på ledarskap på t ex mellanchefernivå, därtill få karriärvägar var några svar som panelen anförde.

–Vi behöver biblioteksledare som ställer sig upp och säger att de tycker att det är kul att vara chef, menade Margareta Eriksson, Föreningen Sveriges Länsbibliotekariers representant som också talade sig varm för vik-

ten av en nationell strategi på biblioteksområdet som arbetar med bilden av biblioteket.

Svaret lät inte vänta på sig. Det kom från golvet, dvs från en av det fyrtioåriga åhörare som sökt sig till hearingen.

–Jag kan säga att jag tycker att det är kul att vara chef men det är inte alltid någon dans på rosor. Det är svårt att få folk att söka chefsjobb. Det måste uppmuntras på plats, i organisationerna. Om ett par år går hela min ledningsgrupp i pension. Vart har återväxten tagit vägen? Ni är hjärtligt välkomna att söka! uppmanade Agneta Olsson, chef för Göteborgs universitetsbibliotek.

Vart har återväxten tagit vägen? Ja, den fanns i alla fall inte representerad i någon större utsträckning på hearingen. Kanske symptomatiskt.

HENRIETTE ZORN

Referensbiblioteket.se

Databaser och informationskällor av referenskaraktär lämpliga för folk- och gymnasiebibliotek

Informations- och lånecentraler i samverkan

www.referensbiblioteket.se

Hösten 2007 kommer Kungl. bibliotekets avdelning för Nationell samverkan genom utbildningssamordnaren Eva Lunneborg att starta en utbildnings- och konferensverksamhet. En webbaserad kurskatalog kommer att skapas. Aktuella kurser och konferenser där datum är fastställda:

25–27 september: Grundkurs LIBRIS-katalogisering
26 oktober: Fördjupningskurs periodikatalogisering

21–23 november: Grundkurs LIBRIS-katalogisering
26–27 november: Musikkatalogisering

av Tottie Lönn

COLOMBIA

WORLD BOOK CAPITAL

Colombias huvudstad Bogota har varit World Book Capital sedan världsbokdagen (23/4) och förblir så under ett år framåt. Men vad är World Book Capital? Det är UNESCO som varje år utser årets bokhuvustad i världen och avsikten är att ge "moraliskt och intellektuellt stöd" till en stad som satsar på böcker och läsning. Motiveringen till att Bogota utsågs bland de sökande var inte minst stadens nätverk av allmänna bibliotek. Hit hör Latinamerikas mest besökta, Luis Angel Arango-biblioteket, men också trettio bibliotek i fattiga områden. Staden har 619 bibliotek, 294 bokförlag och en bokmessa. Initiativet att distribuera 1,6 miljoner böcker på busstationer liksom flera andra projekt bidrog till att Bogota fick utmärkelsen. Under året arrangeras ett åttiotal kulturaktiviteter kring böcker, läsning och litteratur.

Tidigare bokhuvudstäder har varit Madrid (2001), Alexandria (2002), New Delhi (2003), Antwerpen (2004), Montreal (2005) och Turin (2006). Amsterdam har, bland åtta andra sökande, utsetts till nästa års världsbokhuvudstad.

(www.unesco.org)

ESTLAND

BIBLIOTEKEN UTMÄRKER SIG

Den rysktalande befolkningen har fortfarande tilltro till just biblioteken, skriver den estniska bibliotekstidskriften Raamatukogu i sitt senaste nummer. Förtroendet mellan ester och den rysktalade delen av befolkningen skadades som bekant i våras i samband med flytten av soldatstatyn utanför Nationalbiblioteket. Oroligheter och vandaliseringar blev följden.

Estlands bibliotekarier kan också glädjas åt att Tartu Universitetsbibliotek fått IFLA International Marketing Award 2007. Utmär-

kelsen fick biblioteket för sitt "nattbibliotek". "Studenter sov inte! Kom till biblioteket!" löd uppmaningen. De studenter som har barn fick då barnpassning i ett särskilt barnrum och biblioteket hade öppet längre. På så sätt fick föräldrarna lugn och ro att läsa och studera under examensveckan och efter det att daghemmen stängts.

IRAK

FÖRTVIVLAD NATIONALBIBLIOTEKARIE

Iraks nationalgarde bryter mot lagen när soldater med våld tar sig in i Nationalbiblioteket utan tillstånd från regering eller berörda myndigheter. Både Nationalgardets trupper och USA-patruller är skyldiga. Nationalbibliotekets chef, Saad Eskander, väddade den 9 augusti till den internationella biblioteks-världen att stödja honom i ansträngningarna att förhindra detta. "Det hänsynslösa agerandet av USA:s armé och Irans Nationalgarde utsätter Nationalbiblioteket och biblioteks- och arkivsamlingarna för verklig fara. Jag håller både USA:s armé och Irans Nationalgarde ansvariga för all framtida skadegörelse, kulturförluster och mänskliga offer", skriver han.

Saad Eskanders dagbok, som British Library, Britain's Society of Archivists och den spanska dagstidningen El Pais lagt ut på sina webbplatser, har nu upphört. Han motiverar detta med att han känner sig djupt beklämd av att lämna ut sin personals tragedier och umbäranden. Sedan slutet av 2006 och fram till den 31 juli har vi kunnat följa det dagliga, omänskligt påfrestande livet i Nationalbiblioteket i Bagdad.

(www.bl.uk/Iraqdiary.m.fl)

MALI

TIMBUKTU – AFRIKANSKT KULTURCENTRUM

Tvärtemot vad som brukar påstås har Afrika ett rikt kulturarv när det gäller skriven historia. Vanligtvis brukar endast den muntliga traditionen framhåvas. Den största samlingen äldre manuskript i Afrika finns troligen i Timbuktu. Staden har av Unesco förklarats som världskulturarv. Den grundades av tuareger omkring år 1100 och var en viktig knutpunkt för handel. För 500 år sedan hade Timbuktu sin guldålder som välmående handelsort och som centrum för studier i religion, litteratur och vetenskap. Nu hoppas man på en ny guldålder som lärdoms- och forskningscenter i Afrika.

De flesta manuskripten finns i Ahmed Baba Institute men många finns också i privata bibliotek i och omkring staden. Där förvaras de utsatta för skadeinsekter, fukt under regnperioderna och nötande sand. Många är därför i mycket dåligt skick och behöver restaureras. Manuskripten har arabisk eller afrikansk text och några av dem kan dateras ända till 1200-talet. Under åren har många initiativ tagits för att rädda och återställa dem men det går ganska trögt. Enligt New York Times och The Guardian förbättrar man nu Ahmed Baba Institute och bygger ett nytt bibliotek med nödvändig teknik för att bevara det oersättliga kulturarvet. Sydafrikas regering, internationella hjälporganisationer och flera länder i Europa, Mellersta Östern samt USA bidrar med resurser. Det finns också planer på att skanna manuskripten och föra över dem till ett virtuellt bibliotek.

TYSKLAND

FEST FÖR ASTRID LINDGREN

Astrid Lindgrens verk har betytt mycket i Tyskland och speciellt i Hamburg, enligt bibliotekstidskriften Bub, Forum Bibliothek und Information. Översättningen av origi-

Geblod.nu
020-390 390
Blodcentralerna

nalmanuskriptet till "Ur-Pippi" sägs ha inlett en ny epok för kvinnorörelsen i förbundsrepubliken. En annan åsiktsriktning anser att "hennes religiösa övertygelse med tiden blir mer tydlig" och Katholische Akademie Hamburg är medarrangör för en stor fest för barn och vuxna den 7 september. Program kring Astrid Lindgrens böcker, seminarier, workshop, utställningar och en välgörenhetsmiddag där pengarna ska gå till läsfrämjande åtgärder i Hamburg ingår i festligheterna. Sist men inte minst har professor Birgit Dankert vid Hamburgs universitet byggt upp en fritt tillgänglig databas på Internet (www.bui.hawhamburg.de/lindgren). Den omfattar, förutom de tyska översättningarna av hennes verk, den samlade tyskspråkiga sekundärlitteraturen om Astrid Lindgren sedan 1949. Basen är sökbar efter författare, titel, tidsskrifter, samlingsverk och ämnesord.

USA

ILLEGALA IMMIGRANTER NEKAS SERVICE

Två counties (ung. kommuner) i Virginia vill hindra illegala flyktingar att få allmän service. Beslut togs i juli av Prince William och Loudoun County och nu ska ansvariga för bibliotek, skolor, parker, sjukhus, poliskontor och arbetsförmedlingar undersöka om beslutet innebär brott mot federala och statliga lagar. Administratörerna (inklusive bibliotekscheferna) ska rapportera till politiker-na allt vad de lagligen kan tänkas neka de illegala immigranterna.

En grupp "Help Save Virginia" arbetar mot illegal immigration och har underblåst beslutet med motiveringen att de olagliga immigranterna skapar en miljö av "ekonomiska påfrestningar och laglöshet". Enligt beräkningar av Pew Hispanic Center lever 250 000 illegala immigranter i delstaten Virginia. American Immigration Lawyers Association bevakar utvecklingen.

(www.ala.org)

INTERNATIONELLT

DETTA MED KÄLLKRITIK

Den populära online-encyklopedin Wikipedia skapas och redigeras ju av alla som känner sig manade. Denna möjlighet används också av dem som har politiska syften. Hundratals artiklar har manipulerats från datorer spårade till Tysklands riksdag och regering, avslöjar Der Spiegel Special 2007:3 i artikeln "Hacker im Hohen Haus". Den egna politiken sprids och motståndare svärtas ner genom raderingar och tillägg i artiklarna.

CIA har även varit aktivt på Wikipedia enligt BBC (15/8). Det har t ex avslöjats att man från CIA:s datorer har redigerat uppgifter om Irans president. Då BBC förgäves ville ha detta bekräftat från CIA fick de svaret att man aldrig borde betvivla eller glömma att CIA har ett viktigt uppdrag i att skydda USA. USA:s kongress, Vatikanen, företag och politiska partier har också utpekats av BBC som manipulörer av informationen på Wikipedia.

Det nya verktyget Wikipedia Scanner, som underlättar avslöjanden, går igenom 5,3 miljoner inlägg och matchar dem mot inläggens adresser.

Saknad kan inte beskrivas i ord.

Postgiro: 90 20 90-0

Buddhism-nu

**Ny tidskrift
om aktuell buddhism.**

Helårsprenumeration - 4 nr/år

Se mer på www.buddhism-nu.se

eller ring

redaktör Lisbeth Larsson

0504-300 11

www.demensbutiken.se

Ny bok!

Att åldras som utvecklingsstörd

Nu på DVD!

Möte med Lena 1997-2003

Kvalitet och Kunskap
inom demensområdet

Upptäck Latinamerika!

Fyra 84-sidiga nummer om året för 250 kr.

Nordens enda special-tidskrift för alla som vill hänga med i latin-amerikansk politik, ekonomi, kultur m m.

Beställ prenumeration eller ett gratis lösnummer på www.ubv.se/la eller med ett mail till la@ubv.se

Välkommen till Kungl. bibliotekets monter E01:20

KB – alla tiders bibliotek

I MONTERN UNDER BOK & BIBLIOTEK

Visningar av nya LIBRIS torsdag och fredag 10 och 11. Möjlighet att ställa frågor om LIBRIS och de sammanhörande tjänsterna 10–12 båda dagarna.

Presentationer av utvecklingsprogrammet Open Access.se torsdag och fredag 12 och 13, utmaningarna kring digitala leveranser, långtidsbevarande och digitalisering torsdag 15–17 och Astrid Lindgrens arkiv, ett världsminne enligt Unesco, lördag 13.30.

Litteraturlbanken visar skönlitterära verk på nätet och gäster talar om olika svenska klassiker torsdag–lördag 14–15. Chatta också med Fråga biblioteket fredag 15–17 och lördag 11–13. Svensk Bokkonst visas under hela mässan och KB:s vänförening Biblis erbjuder senaste numret av sin tidskrift.

SEMINARIUM

Framtidens medier – medier i framtiden

FREDAG 28/9 KL. 17–18.30

Om press, digitala leveranser och den eviga tillgängligheten. Medverkande: Pelle Snickars, SLBA, Eva Müller, KB, Göran Leth, JMK, Stig Nordqvist, TU, Ulla Carlsson, Nordicom och Pär Nilsson, KB.

MINISEMINARIUM

Knastertorrt eller livsbejakande?

TORS DAG 27/9 KL. 10.30–10.50

Otfried Czaika och Jonas Nordin berättar om humanistisk forskning i KB.

*Elektroniken är fullständigt fenomenal!
Snart är servicen, tänker vi, helt digital
– kataloger och bild; konkordanser,
kulturarv och korrespondenser –
i framtidsforskningens väldiga läsesal*

B. Holmbäck

RECENSIONER

Toni Samek

Librarianship and Human Rights: A Twenty-First Century Guide.

Chandos Publishing (Oxford) 2007.

Ibland skulle man önska sig ett ord för “bibliotekarieskap” (*librarianship*) men ett sådant ord kan jag inte finna. Läkarna och författarna är helt enkelt bättre lottade med sina läkarskap respektive författarskap.

Bibliotekarien äger en specialkunskap, bibliotekskunskapen, och ett yrke, bibliotekarieyrket. Den färskaste boken *Librarianship and Human Rights* handlar i hög grad om detta yrke. Men -skapet gäller inte bara yrket utan det gäller livet.

Det ligger alltså någonting existentiellt i boktiteln *Bibliotekarien och de mänskliga rättigheterna* (låt oss kalla boken så). Den uppfordrar till ställningstagande i den pågående debatten om vad biblioteksarbetet och bibliotekarielivet egentligen ska gå ut på. Bokens författare är amerikansk-kanadensiskan Toni Samek, som till vardags undervisar och forskar i bibliotekskunskap vid University of Alberta i Edmonton. Hon har tidigare gett ut *Intellectual Freedom and Social Responsibility in American Librarianship, 1967–1974* (2001), som behandlar den Amerikanska Biblioteksförningens (ALA) kris under Vietnamkriget.

Samek använder sig skickligt av retoriken om de mänskliga rättigheterna (t ex yttrandefriheten, tankefriheten, forskningens frihet, rätten till ett privatliv och till konfidentialitet) som en inkörsport till frågan om bibliotekets och bibliotekariens uppdrag. Hon citerar olika uttalanden från IFLA och dess utskott för intellektuell frihet (FAIFE) och lyfter även fram ALA:s resolution om yttrandefriheten på arbetsplatsen från juni 2005:

Biblioteken bör uppmuntra sin personal och sina administratörer till en diskussion om icke-konfidentiella yrkes- och policyfrågor gällande biblioteksverksamheten samt offentliga angelägenheter inom ramen för gällande lagstiftning.

Det är inget fel på retorikens innehåll, menar Samek, det gäller bara att dra slutsatserna. Följaktligen vill hon ge bibliotekarierna i uppdrag att yrkesmässigt intressera sig för frågor typ hållbar utveckling, pandemier, fattigdom, krig och fred, tortyr, kulturell ödeläggelse och förföljelse från regeringars sida. Enligt Samek bör biblioteket fungera som ett motståndsfäste (*a point of resistance*).

I bokens andra del kontrasteras retoriken mot verkligheten.

Men bokens författare förebrår inte bibliotekarierna för allt som de borde göra men inte gör. I stället för att kritisera och förmana inbjuder Samek till ett brett studium av vad grupper av bibliotekarier och informationsaktivister i praktiken faktiskt har tagit itu med för att försvara eller förverkliga människans rättigheter. Sina exempel hämtar hon närmast från den engelskspråkiga och industrialiserade delen av världen.

Den här boken om bibliotekarien och de mänskliga rättigheterna är vad man kunde kalla det kritiska bibliotekets (*critical librarianship*, *socially responsible librarianship*, *activist librarianship*, *radical librarianship*) fenomenologi. Eller för att citera argentinararen Edgardo Cival-

lero, som bidragit till boken med ett förord på spanska: "En realidad, no puede hacerlo. Debe hacerlo". Det handlar alltså inte om vad biblioteket kan utan om vad det bör göra.

Bibliotekariens verkliga liv börjar inte efter jobbet. "Librarianship" innebär med nödvändighet ett moraliskt och politiskt aktivt liv. Så skulle jag vilja sammanfatta Toni Sameks synsätt.

Ett exempel på hur bibliotekarier faktiskt gör upp praktiska handlingsstrategier lokalt och globalt är 10-punktsprogrammet på Bibliotek i samhällets (BiS) Internetsida, som Samek citerar i sin helhet: http://www.foreningenbis.org/English/lib_plic.html.

Bibliotekarien och de mänskliga rättigheterna visar sig vid närmare bekantskap vara en underhållande och till och med rolig lektyr. I förarbetet *Internet AND Intention: An Infrastructure for Progressive Librarianship* (International Journal of Information Ethics 11/2004) har Samek kronologiskt kartlagt hur kritiska och progressiva grupper av bibliotekarier uppstod och utvecklades (särskilt i USA), ofta med hjälp av e-posten och datanätverken. I den aktuella boken är framställningen

däremot encyklopedisk. Varje yttring eller form definieras med hjälp av ordboken och illustreras med ett eller flera exempel ur verkligheten.

"Allmänt förekommande yttringar av socialt handlande tillämpade på biblioteks- och informationsarbetet" är enligt Samek bl a anarkism, kampanjer, samarbete, infiltration, direkt massaktion, mobilisering, icke-våldsaktion, återupplivande, kamp och överlevnad. De "särskilda formerna" är för många för att citeras här. Det kan röra sig om välkända saker som bibliografi, dokumentation (av medborgerliga aktiviteter), intellektuell frihet (exemplifierat med IFLA/FAIFES uppfordran till Kinas regering om att lägga ned censuren av Internet och tillåta yttrandefrihet on-line), medierelationer (i boken illustrerade med ett kvistigt fall gällande litteratur om Holocaust på stadsbiblioteket i Edmonton och med ALA:s handbok) samt webbsidor. Böcker kan också vara handlingar: Den brittiska bibliotekarien Ruth Rikowskis bok om följderna av WTO-avtalen GATS och TRIPS för biblioteken får exemplifiera bibliotekarien i skriftställarens roll. Nymo-

digheterna på området representeras av bloggar och wikier.

När jag letade efter vad biblioteksmännskor i Sverige har sagt och skrivit om sin institution hittade jag Jan-Erik Malmquists likaledes mycket underhållande lista över allt som biblioteket kan och bör vara (Ikoner 3/2006). Malmquist interpunkterar sin förteckning med frågan: *Ska biblioteket göra allt eller halt?*

Svaret, som man kan utläsa ur Toni Sameks "handledning för det tjugoförsta århundradet" (bokens undertitel), är uppenbarligen att biblioteket ska göra "allt". Men med eftertanke.

MIKAEL BÖÖK
biblioteksaktivist

Bok & Bibliotek E05:19

WAGNER

www.wagnerform.se

En journalistisk motröst – nu även som taltidning!

Arbetaren levererar motbilder till det gängse nyhetsflödet, utan att slarva med fakta. Det har gjort oss till vänsterns främsta nyhetstidning i Sverige.

Arbetaren utkommer varje vecka, fullmatad med reportage, nyheter, kultur, satir, essäer och debatt.

För samma pris som för papperstidningen kan du få den på audio-cd. Beställer du både och blir det bara ett 10 procents påslag på priset.

☒ Ja, jag vill prenumerera på Arbetaren!

☐ Helår , 52 nr, 512 kr	☐ Taltidning
☐ Autogiro , 39 kr/mån	☐ Halvår , 26 nr, 280 kr
	☐ Gratis provnummer

Namn: _____

Ev institution: _____

Adress: _____

Postnr/Ört: _____

Telefon: _____

Du kan även beställa din prenumeration via www.arbetaren.se eller på mejl prenumeration@arbetaren.se eller på telefonnummer 08-673 64 25. Arbetaren utkommer med 52 nr/år.

BIBL 8/2007

110454700
110 19 Stockholm

Porto
betalt

alkohol & narkotika

Populärvetenskaplig tidskrift med forskning, nyheter, reportage och debatt

Prenumeration: 250 kr, 6 nr/år
www.can.se, can@can.se
 tel 08-412 46 00, fax 08-10 46 41

Tidningen

KULTUREN

INTRESSERAD AV KULTUR?

Missnöjd med övriga nyhetstidningars kulturrapportering? Då är Tidningen Kulturen något för dig!

Varje vecka utkommer TK fullspäckad med nyheter, porträtt, djuplodande reportage, orädd kritik och mycket mer. Välkommen att läsa Sveriges enda oberoende, kulturella nyhetstidning!

GRATIS PROVEXEMPLAR!

Ring 090-145 405 eller gå in på www.tidningenkulturen.se/gratis

Inblick Christer Hermansson Behovet av Åbro 7,2 i de svenska folkbiblioteken

FOTO: ULF STRANDBERG

"IDAG SPRIDER SEJ en vilja till kollektiv och mental evakuering av den fysiska världen. Flykten tas in i det virtuella, in i världen bakom flimrande datorskärmar och skogar av osynliga nätvänner. Trender är avspeglningar av mänsklighetens välmående, och den senaste trenden är Second Life, där uttråkade internetanvändare skaffar sej andra, virtuella, identiteter som lever sina liv bortom det greppbara, kännbara och i våra ögon verkliga livet. Virtuella ambassader invigs av utrikesministrar, konstutställningar ordnas och virtuella vardagsrutiner stöter på komplikationer", skriver Klas Lundström, redaktör för tidskriften Anti.

När jag läser citatet ovan påminns jag om alla entusiastiska och okritiska kolleger som vill att de svenska folkbibliotekens hemsidor ska vara identiska med – eller kopiera – de mest trendiga på MySpace, YouTube och allt vad det heter. Bibliotek 2.0 är begreppet som diskuteras och många osäkra och oroliga biblioteksmänniskor sätter upp sina fingrar för att känna åt vilket håll det blåser. Användarvänlighet och interaktivitet på nätet och i bibliotekens virtuella tjänster ska givetvis uppmuntras. Det är en bra sak. Men vad de hänfödda bibliotekarierna inte ifrågasätter och reflekterar över är hur enkelt det är att vara djärv på nätet och hur svårt och ansträngande det är att vara detsamma i verkligheten; i det fysiska biblioteket där möten sker med riktiga människor som är oberäkneliga och inte beter sig som man själv vill att de ska göra.

Lösningen på folkbibliotekens identitetsproblem, som jag i och för sig inte menar existerar, är inte Bibliotek 2.0 eller den nya RFID-tekniken. Folkbiblioteken bör, och detta har jag påpekat vid åtskilliga tillfällen, ägna sig åt kärnfrågor som demokrati, bildning och folkbildning, kvalitetslitteratur

och främja läsning med regelbundna författarbesök. Men detta gör man inte genom att lägga ner en massa energi på Bibliotek 2.0.

Sätt istället igång och arbeta med litteraturen, böckerna och tidskrifterna, och börja föra ut läsoplevelser. På Strängnäs bibliotek har vi med framgång genomfört ett antal välbesökta bokluncher där levande bibliotekarer introducerar litteratur och får möta oförsägliga människor som lyssnar, antecknar, ställer frågor och sedan lånar böcker. Ljuva samtal uppstår.

Alla bibliotekarer eller biblioteksassistenter gillar inte att tala om litteratur inför publik. Det gör inte jag heller alltid. Men det tillhör vår förbannade uppgift på folkbiblioteket. Det är vi som ska föra ut litteraturen, det är ju faktiskt vi som lever på att administrera och förvalta författarnas böcker. Och det är vi som ska diskutera och tala om litteratur på de svenska folkbiblioteken. Ingen annan gör det åt oss. Dessutom har de flesta av oss den subjektiva erfarenheten och kunskapen att vi utan att bli alldeles röda i ansiktet kan rekommendera kvalitetslitteratur. Det är kanske den verkliga utmaningen i folkbibliotekssverige 2007: Att tala om kvalitetslitteratur utan att bli röd i ansiktet.

Om det nu skulle vara någon av alla de tidigare nämnda virtuella bibliotekarienördar som vågar sig tillbaka till det verkliga livet för att möta levande människor i det fysiska biblioteket och ändå känner en viss oro, vill jag rekommendera något mycket bättre än Bibliotek 2.0. Och det är, åtminstone till att börja med, att införskaffa ett par starköl Åbro 7,2 för att stärka nerverna och sedan gå ut och erövra den riktiga världen. Sedan kan det nya bibliotekarielivet börja.

CHRISTER HERMANSSON

Kulturchef i Strängnäs

Access-projektet: En insats för samlingarna och jobben

I APRIL 2007 sysselsatte Access – satsningen på sysselsättningsåtgärder inom kulturområdet – totalt 970 personer varav nästan hälften var långtidsarbetslösa vid anställningstillfället. Av samtliga anställda var över 80 % akademiker och majoriteten, dvs 595 personer, var kvinnor. Under april månad 2007 var 774 personer heltidsanställda och 196 personer deltidanställda inom ramen för Access.

Det skriver Kulturrådet i en delrapport till regeringen, där man också konstaterar att Access har inneburit att ett stort antal samlingar, föremål och arkivalier har lyfts fram i ljuset. Inte minst har bidragen gjort nytta hos mindre organisationer och institutioner som tidigare saknat resurser för att ta hand om sina samlingar.

Access har varit populärt. Under 2006 och 2007 har totalt 2 005 ansökningar inkommit. Totalt beviljades 581 ansökningar till ett sammanlagt belopp av 523 miljoner kronor. Mindre än 1 % av anslaget har använts till administrativa kostnader för Kulturrådets hantering av Access.

Biblioteken står för 8 % av det totalt sökta beloppet och har fått bidrag motsvarande 9 % av det totalt fördelade beloppet.

Kulturrådet har också gått ut med enkäter och frågeformulär till projektägare och de som arbetar med Access-projekten. Svarsfrekvensen förefaller att ha varit hög. På den senaste frivilliga enkäten var svarsfrekvensen 97 %, enligt Kulturrådet.

Projektet har tagits emot positivt. Enligt projektägarna har Access påverkat den egna organisationen på ett sätt som varit vitaliserande och tillfört ökad kompetens men också gett upphov till andra insatser som rör vård och bevarande av samlingarna. Metoddiskussioner och nya arbetsrutiner är andra effekter av Access.

Projektägare har också fått svara på frågan om hur många av de anställda inom Access som man tror sig kunna erbjuda en tjänst även efter projektet. Av svaren framgår att 83 personer eller 9 % av samtliga Access-anställda skulle kunna få ett jobb efter projekttidens slut. Inom verksamhetsområdet bibliotek var under april 2007 82 personer anställda och man uppskattar från projektägarnas sida att det kan handla om 12 personer eller 15 % som kan få anställning efter projektperiodens slut.

I vårpropositionen 2007 beslutade regeringen att avsätta ytterligare medel för Access. Sammanlagt rör det sig om 75 miljoner för år 2008 och 25 miljoner kronor för år 2009. Detta för att ”de institutioner som nu med medel från Access arbetar med att bevara kulturskatter ges rimlig tid för att avsluta angelägna projekt”

Rapporten i sin helhet finns att hämta på www.kulturradet.se
Se även BBL nr 7/2006.

HZ

STOCKHOLMS FRIA TIDNING

Andra nyheter & perspektiv

Lokalt till globalt

En gång i veckan

I samband med bokmässan har vi ett särskilt bra erbjudande. Prenumerera på Stockholms eller Göteborgs Fria i ett helt år för bara 375 kr. Det är 120 kr billigare än vanligt. Maila din beställning till pren@fria.nu. Glöm inte att ange bokmässan som referens.

GÖTEBORGS FRIA TIDNING

VÄLKOMMEN TILL SVAR

– Din länk till historien

SVAR på Bokmässan

Med Riksarkivet SVARs abonnemang i biblioteket kan ni bland mycket annat erbjuda forskning i släkten, lokalhistorien, soldaten, fången, sjömannen och emigranten. Hemsidan erbjuder även hjälp till den som inte kan.

Dator 1, 1500:- Normalpris 2000:-
Dator 2, 500:- Normalpris 1000:-

Besök vår monter D01:02 under bokmässan i Göteborg. Vi demonstrerar våra arkiv och databaser på nätet.

Läs mer om oss på www.svar.ra.se

SVAR
RIKSARKIVET

SVAR svensk arkivinformation
Kägelbacken 6
880 40 Ramsele
Telefon 0623-725 00

PHF i samarbete med **3M**

RFID för bibliotek

Vi erbjuder oss att visa 3M:s produkter i er egen miljö!
Boka in ett personligt besök av oss.
0171-46 94 20 eller 08-522 467 02

Studera på distans med start våren 08

- Bibliotekarie
- Masterprogram i biblioteks- och informationsvetenskap

Vi ger även ett stort antal fristående kurser.
Läs mer på www.hb.se/bhs

HÖGSKOLAN I BORÅS
INSTITUTIONEN BIBLIOTEKS- OCH INFORMATIONSVETENSKAP
BIBLIOTEKSHÖGSKOLAN

Asplundhuset söker ny sektionschef

STOCKHOLMS STADSBIBLIOTEK har under sommaren förlorat den tilltänkte sektionschefen, Roland Esaiasson, för avdelningen Låna. Han har av regeringen utsetts till ny bibliotekschef för Talboks- och punktskriftsbiblioteket. Roland Esaiasson har bland annat arbetat som affärschef på BTJ där han ägnat en stor del av sitt arbete åt talböcker och DAISY.

Meningen var att Roland Esaiasson skulle tillträda som chef för Låna-avdelningen i Asplundhuset den 1 september. Nu träder Kia Gumbel, bibliotekskonsulent Regionbibliotek Stockholm, in som vikarie tills stadsbiblioteket har hittat en ny sektionschef.

– Vi har full förståelse för att Roland Esaiasson inte kunde tacka nej till utnämningen som bibliotekschef för TPB även om det är lite olyckligt för oss. Nu hoppas vi bara att vi har en ny chef kring årsskiftet, säger Johanna Hansson, ny enhetschef för Asplundhuset.

Den 1 september sätts den nya organisationen med en enhetschef och de nya avdelningarna Låna, Lära och Läsa. De tidigare genre-avdelningarna har avskaffats. Den nya sektionschefen för Låna ska tillsammans med cirka 30 medarbetare utveckla bibliotekets logistik- och cirkulationsprocesser. I uppdraget ligger också ett särskilt ansvar för mediefrågor och för bemötande- och tillgänglighetsfrågor.

ÅE

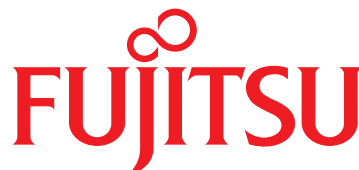
PRIMO Erbjuder något utöver bibliotekskatalogen

Kom till vår monter på Bok & Bibliotek, 27-30 september, så berättar vi mer.

Monter D06:09

Oavsett bibliotekssystem kan du ge användarna en ny ingång till upptäckt och leverans av böcker, tidskrifter, artiklar och digitaliserat material.

Det är nytt, det är spännande och det är vad dina användare förväntar sig.

FUJITSU, Westmansgatan 47, 582 16 Linköping, Tfn 070-793 88 87
E-post: kristian.wallin@se.fujitsu.com

Idea Store och kulturhus i Kista?

BIBLIOTEKET I KISTA kan komma att flytta in i en av Stockholms största köpcenter när ett nytt kulturhus ska byggas. Förebilden är bland annat Idea Store i London.

Kista Galleria expanderar när ett slags pendang till Kista Science Tower (två 16-våningars torn med 300 lägenheter) byggs. Då kommer gallerian också att kunna erbjuda 3 000 kvadratmeter på plan två och tre till ett kulturhus där även biblioteket ska ingå. 2010 väntas det stå klart. Som förebild står bland annat kulturhus i Australien, England och Finland. Tanken är att den traditionella biblioteksverksamheten ska kombineras med det utbud som i övrigt finns i köpcentret.

– Jag hoppas att det i det kommande konceptet kommer att ingå konsthall och konsertsal mm, så att vi får till stånd ett kulturhus med alla dess möjligheter. Dessutom hoppas jag att vi kan etablera ett samarbete med företagare och andra verksamheter i Kista, t ex Filmstaden, där vi skulle kunna starta en filmverkstad för intresserade, säger Karen Margrethe Steinholtz, bibliotekschef i Kista.

Enligt Gunnar Mässing, vd för Kista Galleria KB, är tanken att det ska vara lätt att slinka in från kommersen och göra nya upptäckter.

– Kulturen görs mindre pretentiös och mer avspänd i ett öppet kulturhus. Det ska vara lika enkelt att slinka in i det nya kulturhuset som till vilken butik som helst, säger han.

Har man tur kanske man får en stark kulturupplevelse när man tar en fika och samtidigt ser en bra fotoutställning på väggarna omkring sig. Folkbiblioteket i Kista ligger i dagsläget precis vid torget utanför gallerian och där satsas framgångsrikt på lärmiljöer med studierum, läxhjälp, studievägledning, språkcafé och annat som fler skulle kunna få ta del av.

– Själva läget *inne* i köpcentret skulle kunna locka fler människor till biblioteket. Det är jag övertygad om, säger bibliotekschefen.

Tanken bakom Idea Store är att på ett aktivt och konkret sätt försöka komma tillrätta med utanförskapet som finns ute på Järvafältet. Kulturhuset kan bli en mötesplats i en tid när allt fler isoleras i sina hem. Susanne Tengberg, verksamhetschef i Kista-Rinkeby stadsdelsförvaltning med ansvar för bland annat integration, flyktingmottagning och förebyggande ungdomssatsningar, anser att kulturhusprojektet vore bra för området.

– Nu satsas det många miljoner på det nya Asplundsbiblioteket mitt inne i centrum men det gäller att ha perspektiv på hela staden. Det behövs fler träffpunkter för människor och rent praktiskt öppnar ett kulturhus för olika samarbetsformer. Här finns ju många studenter och på sikt kanske man skulle kunna få till ett samarbete med universitetet, säger Susanne Tengberg.

Gunnar Mässing, VD för Kista Galleria KB:

– Alla inblandade tror att det är fullt genomförbart om alla verkligen bjuder till för att ro detta iland. Det som krävs är att alla parter tar och ger. En protektionistisk hållning är väl det största hotet mot kulturhuset.

Under sommaren utarbetas de ekonomiska kalkylerna och förslag väntas senare i höst.

De inblandade har även genomfört studiebesök till kulturhuset i Helsingfors. Stockholms integrationsborgarråd Kristina Alven-dal (m) har tidigare betonat vikten av att satsa på Järva-området, även om mest krut lagts på att sälja ut allmännyttan i området. Stockholms näringslivskontor och de andra inblandade parterna är alla positiva och optimistiska till projektet. Men slutligen är det Stockholms stad som ska bestämma var pengarna ska satsas. Kulturdirektör Berit Svedberg hoppas att man redan i slutet av augusti kommer att kunna förelägga kultur-nämnden ett förslag som bl a rör biblioteket i Kista.

– Vi jobbar ju med en strukturutredning för hela biblioteksverksamheten i Stockholm och då ingår Kista som en del. Idén om bibliotek i shoppingcenter är väldigt positiv men det handlar i slutändan om vad det hela kostar. Vi har inte fått något förslag till lokalhyra ännu så jag kan inte säga så mycket mer om det konkreta förslaget, säger kulturdirektör Berit Svedberg.

Inga Lundén, länsbibliotekarie i Stockholm, är optimistisk:

– Det är absolut lägligt att satsa på ytterligare ett bibliotek i Kista. Vi har också ett kulturborgarråd, Madeleine Sjöstedt (fp), som inser att bibliotek är mer än rum och som ser dem mer som en del i ett större nätverk. ÅE

MEDUSA

Vill du veta mer om medelhavsländernas arkeologi och historia? Läs Medusa! Här kan du läsa allt som rör de antika kulturerna. Varje nummer innehåller ett antal artiklar bl.a. inom ämnena konst, arkitektur, religion, filosofi, arkeologi, historia och ekonomi samt recensioner av antikrelaterad litteratur och antikhistoriska och arkeologiska nyheter.

Betala 250 kr/år för 4 nummer (Bibliotekspris).

POSTGIRO 17 60 16 - 4
WWW.TIDSKRIFTENMEDUSA.SE

Biblioteksbloggen.se

Nyheter,
information och
praktiska tips för
biblioteken i
kommunerna

Informations- och
länecentraler i
samverkan

www.biblioteksbloggen.se

Geblod.nu

020-390 390

Blodcentralerna

Ny chef för Bibliotek Gävleborg

Lina Forsebrant blir ny chef för Bibliotek Gävleborg i höst. I dag arbetar Lina Forsebrant, 32 år, som bibliotekschef i Wilhelmina. Dessförinnan har hon arbetat som verksamhetsansvarig i Storuman.

– Det ska bli stimulerande att få arbeta med de stora penseldragen. Omvärldsbevakning och samarbeten i länet är något jag ska titta närmare på. Personligen brinner jag för tillgängligheten via ny teknik, säger Lina Forsebrant som ligger bakom begreppet Glesbygd 2.0.

Lina Forsebrant är uppvuxen i Bollnäs och ser nu fram emot att möta de biblioteksanställda i länet. Hon tillträder sitt nya jobb den 1 oktober.

ÅE

Bokhandlare ska jobba mot bibliotek

Nu får BTJ se upp. Konkurrenten AdLibris har nämligen rekryterat en av Stockholms bästa bokhandlare, Fredrik Lind, för att bli bokklubbsansvarig på AdLibris. Framför allt ska Fredrik Lind jobba med det han är bäst på: skönlitteratur. Han ska göra urval till bokklubbarna men även arbeta mot biblioteken med inköpsförslag. Fredrik Lind är 45 år och kommer närmast från Hedengrens bokhandel i Stockholm där han varit i tolv år. Han tillträdde sin tjänst den 1 september.

– Det är lite för tidigt att diskutera vad det är mer exakt som jag ska göra på AdLibris. Jag behöver dessutom sätta mig mer in i hur mina uppgifter ska utföras. Men jag är jätte-sugen och efter tolv år på Hedengrens är det dags att gå vidare, säger Fredrik Lind till BBL.

Fredrik Lind har även suttit i den skönlitterära juryn för Augustpriset.

HZ

Stadsbiblioteket i Stockholm

Johanna Hansson, tidigare enhetschef för Barn & Ungdom och före detta styrelseledamot i Svensk Biblioteksförning, kommer som ny enhetschef för Asplundhuset i Stockholm att leda arbetet på biblioteket. Dessutom tillsätts tre nya chefer för de nya avdelningarna Lära, Läsa och Låna. De tidigare genreavdelningarna avskaffas.

Anne-Marie Evers, chef för avdelningen Lära, har bland annat arbetat som bibliotekschef i Falköpings kommun och som konsulent på Regionbibliotek Västra Götaland.

Karin Runevad, ny chef på avdelningen Läsa, kommer närmast från barnavdelningen i Asplundhuset och har innan dess bland annat arbetat som gymnasiebibliotekarie och med skrivarciklar.

Posten som sektionschef för avdelningen Låna väntas vara tillsatt till årsskiftet. Roland Esaiasson, som skulle tillträda hoppade av när han av regeringen utsågs till ny bibliotekschef för TPB (se sid 50).

ÅE

Ny chef för Kurdiska biblioteket

Kurdiska biblioteket har fått en ny chef efter den förre bibliotekschefen och grundaren, Nedim Dagdeviren, som avled i mars i år.

Kurdiska biblioteket i Stockholm invigdes 1997. Biblioteket har bland annat en stor mängd böcker och tidskrifter på kurdiska. Enligt Ove Rådberg, styrelseordförande i Kurdiska bibliotekets vänner och ansvarig för rekryteringen, har ett 15-tal personer sökt jobbet. Ett krav har varit att den kommande chefen ska behärska någon av de kurdiska dialekterna.

– Valet har fallit på Newzad Hirori som är en man i 50-årsåldern. Han är inte utbildad bibliotekarie men har en lång och gedigen erfarenhet av både biblioteksvärlden och litteraturen. Till och med de hårdaste kritikerna har tyckt att vi har gjort ett rätt val, säger Ove Rådberg, till vardags chef för Stockholms stads återvändarkontor, till BBL.

Newzad Hirori, som kommer från irakiska Kurdistan och är doktorand i lingvistik vid Stockholms universitet, började sitt nya jobb som bibliotekschef den 1 juni.

ÅE

Lycka till Jakob!

Till hösten börjar Jakob Harnesk på Teknikhuset AB där han kommer att arbeta som chef för företagets nya biblioteks-satsning, främst lanseringen av produkten CS Library 2.0, den första standardiserade produkten på Bibliotek 2.0-området. Jakob Harnesk har de senaste åren verkat som fri konsult inom biblioteksbranschen och som regelbunden skribent i Biblioteksbladet. Anställningen på Teknikhuset är på heltid vilket innebär att verksamheten inom företaget Harnesk Information läggs på is. Jakob Harnesk medverkar ännu i detta nummer med en artikel men därefter kommer han att helhjärtat ägna sig åt sina nya uppgifter. Tråkigt för BBL men roligt för Jakob.

HZ

Ny chef för Malmö stadsbibliotek

Malmö stadsbiblioteks nya chef hämtas från Danmark. Hon heter Elsebeth Tank och är idag direktör på Danmarks Blindebibliotek (DBB) – som sorterar under Kulturministeriet – i Köpenhamn. Hon tillträder tjänsten som stadsbibliotekarie i Malmö den 1 januari 2008.

Elsebeth Tank är 52 år har arbetat vid en rad olika folkbibliotek i Danmark. I tre år var hon ordförande i Danmarks Bibliotekarieförbund och därefter kultur- och bibliotekschef i Köge åren 1994–1998.

1998 blev hon direktör för DBB och där hon drivit ett utvecklingsarbete som i år belönades med ett pris från Innovationsrådet i Danmark.

Sedan 2003 är hon också ordförande för The DAISY consortium (Digital Accessible Informations System).

HZ

Geblod.nu

020-390 390

Blodcentralerna

Stadsbibliotekarien i Malmö blir projektledare

FOTO: ÅSA EKSTRÖM

Gunilla Konradsson Mortin, som vid årsskiftet slutar sin tjänst som stadsbibliotekarie i Malmö, har utsetts till huvudprojektledare för ett nytt stort projekt som startats i Malmö stad. Projektet heter "Malmö framtida servicemöte" och handlar om att utveckla en e-strategi för staden 2007–2010 som syftar till att förbättra och effektivisera servicen till medborgare och näringsliv samt att underlätta deras kontakter med politiker och tjänstemän i Malmö. Projektet utgör etapp II i ett utvecklingsarbete inom ramen för e-service och bland annat ska e-strategin från 2004 revideras och uppdateras. Tre projekt är knutna till huvudprojektet:

Medborgarcentralen, medborgarkontoret 2.0
Informationscentralen, växeln 2.0
Portalen, webbarna 2.0

– Det ska bli en utmaning och samtidigt är det en önskan som går i uppfyllelse att få arbeta med att samordna det arbete som bedrivs på olika håll i vår organisation som rör service till medborgarna. Jag hoppas kunna använda mig av det jag lärt mig inom biblioteksvärlden. Jag har varit över tio år på stadsbiblioteket och känner att jag vill utveckla det jag lärt mig inom biblioteksvärlden rörande information och service till medborgarna, säger Gunilla Konradsson Mortin i ett pressmeddelande. Organisatoriskt kommer hon att höra till kommunikationsavdelningen på stadskontoret och rapporterar direkt till stadsdirektören.

HZ

Klippt och skuret

FÖRDELAR OCH NACKDELAR

– Det finns många fördelar med att vara kvinnlig vd. Vi faller ur ramen och kan därför lättare göra det oväntade. Och jag tror att beslut som fattas utanför bastun blir bättre än beslut som fattas bara av män inne i bastun.

Sophie Persson, vd BTJ Group, Sydsvenskan 12 juni 2007.

MODIGA SOPHIE

– Jag är rak och tydlig med ett brett spektrum i min personlighet som jag också visar upp – från glad till irriterad. Temperament måste man ha som modig chef.

Sophie Persson, vd BTJ Group, Sydsvenskan 12 juni 2007.

UR TIDSKRIFTEN

Jag spenderade 35 miljoner på festen jag hade i samband med lanseringen av min butik i Paris. Det var ett bra kalas.

Tommy Hilfiger, Slitz Man, nr 2 2007

BRETT STÖD

Om man bortser från vissa delar av den höger Valfrid Palmgren tillhörde, där numera nyliberaler drömmer om en marknad som ersätter samhället, är fria boklån i själva verket ett av de få kulturpolitiska mål som fortfarande har ett brett och självklart parlamentariskt stöd.

Ingrid Elam, DN 21.6.2007

SNOBBISM?

Jag tror att om biblioteksväsendet i Malmö ska kunna försvara sina anslag är det just på denna punkt inställningen att det strålande huset vid Slottsparken är "sig selv nok" behöver brytas. Jag hoppas och tror att Elsebeth Tank, med sina danska erfarenheter, kan göra skillnad på denna punkt.

Bjarne Stenquist, Sydsvenska Dagbladet, 26.6.2007

Engelsk ordlista on-line

HUR MÅNGA GÅNGER har man inte suttit och slagit i ordböcker eller bläddrat i minnet efter vad t ex användargränssnitt kan heta på engelska? Eller avdelningschef? Eller "bibliotekarie på golvet"? Nu finns det ett enkelt sätt att ta redan på det.

På Uppsala universitets webbplats finns en fritt tillgänglig ordlista över bibliotekstermer på svenska och engelska. Detta tack vare informationsbibliotekarien Sue Dodd som insett behovet. Ordlistan har utvecklats som ett resultat av den undervisning som Sue Dodd sporadiskt bedrivit vid en rad universitets- och länsbibliotek i landet.

Ordlistan består av ca 600 termer på svenska och engelska, därtill en liten avdelning med nyttiga fraser samt en kort lista på något som Sue Dodd kallar "falska vänner" dvs ordpar som kan orsaka problem om man inte uppmärksammar de semantiska skillnaderna. Hon tar också upp skillnader i brittisk och amerikansk stavning – i ordlistan anges för övrigt när brittiska och amerikanska alternativ skiljer sig åt.

Det är bara att tacka och ta emot ordlistan som är tänkt som en språkresurs för bibliotekarier i Sverige. Adressen är www.ub.uu.se/bibliotekstermer/

Har en känsla av att man kommer att besöka platsen ofta även om man inte är en "roving librarian" (som "bibliotekarie på golvet" heter i engelsk översättning).

HZ

**Du har biblioteksprylarna.
Vi har målgruppen.**

Annonschefen heter Bo Eriksson och nås på 08-717 43 57 eller bo.erikssonmedia@telia.com

X-ref Bibliotekssystem

**Ver 4 är .NET- och SQL-baserat
Centraldrift möjlig
Gratis Installation • Gratis Inköp
Humana underhållspriser
www.x-ref.se**

Vill du annonsera i Biblioteksbladet?

Ring eller mejla Bo Eriksson!
08-717 43 57 | 070-714 90 55 | bo.erikssonmedia@telia.com

Lund i fokus i Fokus

LUND HAR ANSÖKT om att bli Europas kulturhuvudstad 2014. En skjuts för stadens självförtroende torde tidningen **Fokus** ha bidragit till. Strax före midsommar utsåg **Fokus** (nr 22/2007) Lund till Sveriges bästa kommun att bo i. Det är för andra året i rad som tidningen med hjälp av 30 utvalda faktorer som grund rankat alla Sveriges kommuner. För varje faktor – t ex antal anmälda brott, serveringstillstånd, utgifter kultur och fritid, arbetslöshet etc – har varje kommun rankats på en skala från 1 till 290. 1 är bäst och 290 är sämst men faktorer som t ex hög nettoförmögenhet ger pluspoäng medan höga taxeringsvärden ger sämre ranking eftersom de gör det dyrare att flytta till en kommun. Genomsnittsrankningen har sedan avgjort totalplaceringen. Tidningen **Fokus** skriver att avgörande för Lunds förstaplacering är att Lund drar till sig många nyinflyttade. Förra året ökade befolkningen med 1 029 personer. Andra framgångsfaktorer som **Fokus** pekar ut: folk i Lund har det förhållandevis gott ställt, de är friska, nyföretagandet är högt, den kommunala ekonomin stabil och utbildningsnivån är god. Befolkningen är också relativt ung. Inte så konstigt – Lund är ju en studentstad. Ser man till faktor ”Utgifter kultur och fritid” – man kunde ju välja att kalla det satsningar – blir

rankningen för Lunds del 77 (1 är bäst, 290 sämst), vilket är bra jämfört t ex med Sollentuna som totalt sett hamnar på en sjunde plats men som landar på 262 i ranking när det gäller faktor ”Utgifter kultur och fritid”. Bland de tio kommuner som placerat sig bäst totalt sett är Sollentuna sämst när det gäller satsningar på kultur och fritid. Överhuvudtaget kan man nog säga att skulle man bara gå efter den faktorn skulle rankningen se lite annorlunda ut. Detsamma gäller en rad andra faktorer. Bland de kommuner som placerat sig i topp är det låga siffror över lag i rankingen av ”Andel miljonärer”. Många miljonärer är med andra ord en fördel i rankingen över vilken kommun som det är bäst att bo i. Tja, allt är en fråga om värderingar men Lund hamnar i alla fall just när det gäller den faktorn på en ranking 26. En femtedel av invånarna är miljonärer jämfört med 14 procent i landet som helhet, enligt tidningens sammanställning.

I **Fokus** ranking placerar sig Munkfors sist, på plats 290. Kommunen får höga siffror nästan över hela linjen. Men när det gäller ”Utgifter kultur och fritid” är kommunen bättre än Sollentuna, Vallentuna, Kungsbacka och Lidingö som samtliga återfinns bland de tio bästa kommunerna. En tröst kanske.

HZ

Tio-i- topp kommuner (Fokus)	Faktor Andel miljonärer*	Faktor Utgifter kultur och fritid*
1 Lund	26	77
2 Lomma	5	86
3 Vellinge	4	89
4 Lidingö	3	203
5 Danderyd	1	112
6 Kungsbacka	13	179
7 Sollentuna	9	262
8 Vallentuna	32	216
9 Nacka	8	76
10 Solna	25	116
Storstädernas placering?		
16 Stockholm	18	93
39 Umeå	118	19
136 Göteborg	58	178
164 Malmö	97	27

*Två faktorer av totalt 30 och där 1 är bäst och 290 är sämst

Vill du annonsera i Biblioteksbladet?

Ring eller mejla Bo Eriksson!
08-717 43 57 | 070-714 90 55 | bo.erikssonmedia@telia.com

Nässjöbiblioteket effektivast

KOMBINATIONEN AV EN hög utlåning till en låg driftskostnad placerar Nässjöbiblioteket i topp, enligt en rapport från Svensk Biblioteksförning.

I rapporten ”Fler besök och utlån” redovisar Svensk Biblioteksförning olika slutsatser om vad som gör ett folkbibliotek attraktivt. Förutom att Nässjö bibliotek har bra böcker till utlåning finns det ett brett utbud av film, ljudböcker, CD-skivor och tidsskrifter. Ulf Moberg, chef för biblioteket i Nässjö skriver i ett pressmeddelande att han gläds åt förstaplatsen, och att det hänger ihop med att man är noga med vad man köper in, och att man rensar ut gammalt för att få plats med det nya.

Biblioteket är även ett föredöme när det gäller presentation av personalen. På webben kan man lätt hitta den bibliotekarie man söker ...

ÅE

Länk: http://www.nassjo.se/naessjoe/foer_kommuninvaanare/bibliotek_kultur/bibliotek/personal

Årets Urhundar

FÖR 21: A GÅNGEN har Seriefrämjandet delat ut sina Urhundenplaketter. 2007 års priser gäller serier som utmärkt sig under föregående år. Till förra årets bästa originalsvenska seriealbum utsågs Nina Hemmingssons ”Jag är din flickvän nu”.

Hon belönas för att med albumet etablerar ”ett livsrum i upproret mot förväntningssystem, könsroller och passivitet men blottlägger också individens isolering, rädsla och tillkortakommanden”.

Marjane Satrapis ”Broderier” fick en plaket för 2006 års bästa till svenska översatta seriealbum för att hon ”frilägger villkoren för maktstrukturer och de modeller som skapas för att kunna existera med integritet inom ett förtryck”. Ulf Granberg, ”en auktoritet inom serietidningsbranschen, både nationellt och internationellt”, belönades med en plaket för främjande av barn- och ungdomsserier i Sverige.

Priserna delades ut i mitten av augusti på Stockholmsterassen, Kulturhuset i Stockholm i samband med en seriekväll som Serieteket arrangerade under Stockholms stads kulturfestival.

HZ

Monter B04:04 på Bok & Bibliotek 2007

20-100 %
rabatt

Upptäck
en tidskrift

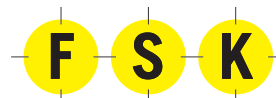
☒ **JA TACK!** Jag vill gärna komma till B04:04 och få minst 20 % rabatt på en kulturtidskrift. Där kan jag frossa i tidskrifter och dessutom sitta ner. Jag klipper ut annonsen, tar med mig den och får en tygkasse när jag köper en tidskrift.

 Bok & Bibliotek '07

Kulturtidskrifter
www.kulturtidskrifter.se/monter07.html

PS

Glöm inte att du kan få 5 tidskrifter gratis till ditt bibliotek. Läs mer på Kulturrådets hemsida www.kulturradet.se

* FÖRENINGEN FÖR
SVERIGES KULTURTIDSKRIFTER

MKC:s bibliotek förstärks

MÅNGKULTURELLT CENTRUMS bibliotek i Fittja utanför Stockholm har förstärkts med cirka 5 000 böcker, rapporter, filmer samt utvalda tidskrifter från Integrationsverket som lades ned den första juli i år. Flyttlasset gick den 12 juni och med tillskottet blir Mångkulturellt Centrums bibliotek ett av de största specialbiblioteken i Norden med inriktning på IMER-frågor (integration, migration, etnicitet, rasism).

Det är inte första gången flyttlasset går med media till MKC:s bibliotek. Redan hösten 2000 fick biblioteket ta emot delar av Migrationsverkets (tidigare Statens invandrarverk) samlingar, närmare bestämt den integrationsrelaterade litteraturen med omkring 9 000 titlar bestående av böcker, rapporter och tidskrifter.

Med böckerna flyttade också bibliotekarien Margareta Carlstedt till MKC:s bibliotek. Då hade hon arbetat på Invandrarverket sedan 1977 och byggt upp biblioteket där. Efter sju år på MKC:s bibliotek har hon nu mer än 30 års erfarenhet som dokumentalist/informationsspecialist/ biblioteksansvarig i allt som berör IMER-frågor.

Med tillskottet är 2000 fördubblades MKC:s bestånd. Med övertagandet av Integrationsverkets samlingar får man nu ett bestånd som totalt omfattar cirka 20 000 titlar. Från och med hösten kommer biblioteket att ha samtliga publikationer från Integrationsverket i sitt bestånd. Men redan nu finns de tillgängliga som pdf-filer på bibliotekets hemsida.

MKC:s bibliotek är öppet för alla men inte varje dag. Det kan löna sig att gå in på hemsidan för att få besked om öppettiderna www.mkc.botkyrka.se

HZ

KB:s nye verksjurist på plats

FOTO ÅSA EKSTRÖM

JERKER RYDÉN har lämnat sitt förra jobb som verksjurist på Riksantikvarieämbetet för att ta itu med upphovsrätten och digitaliseringsfrågan på Kungl. biblioteket. En utmaning som han mer än gärna tar tag i. Men när BBL frågar vem han är så blir han mer fåordig.

”Let’s dance. Put on your red shoes and dance...”

Under vårt samtal i verksjuristens nya arbetsrum på KB ringer Jerker Rydéns mobiltelefon. David Bowies hitlåt ekar bland de tomma bokhyllorna. Det är Jerker Rydéns första arbetsdag på det nya jobbet och några ouppackade kartonger står på golvet. Ännu

har han inte hunnit komma riktigt i ordning. Jerker Rydén vill inte prata så mycket om vem han är mer än att han är 42 år och lever med fru och två barn i Stockholm. Dessutom har han suttit i styrelsen för Sveriges reservofficers-förbund

– Visst har jag fritidsintressen men de ligger i träda just nu. Jag har varit väldigt föreningsaktiv och bland annat varit fackligt ombud tidigare. Men med små barn hemma tar familjen numera den mesta tiden.

Jerker Rydén har också en kommersiell bakgrund som advokat och har därmed erfarenheter av att göra affärer för att få nöjda klienter. Något som kanske även myndigheten kan ha nytta av vid upphandlingar och avtal.

Annars är det de upphovsrättsliga frågorna som lockar honom mest.

– Upphovsrätten är ju kärnan här på KB även om myndigheten även ska servas med förvaltningsrätt. Självklart är upphovsrätten och digitaliseringsfrågan den största utmaningen – immaterialrätt kopplat till teknikutveckling. Hur får man förfoga över det man har? Vad finns det för gränser? Den nya teknikutvecklingen har inneburit ett paradigmskifte som gör det fascinerande. Det öppnar för en kreativ process.

– Mitt perspektiv baseras på ämnet nationalekonomi på ekonomlinjen. Juridik är ingen exakt vetenskap och förklarar inte ett smack. Det är ju beteendevetenskap och psykologi och i huvudsak nationalekonomi som förklarar varför folk agerar på ett visst sätt.

Den nya verksjuristen räds hur som helst inte att jobba med bibliotekarien.

ÅE

KB inrättar forskarråd

KUNGLIGA BIBLIOTEKET har inrättat ett forskarråd för att skapa bättre förutsättningar för kontakterna med det svenska forskarsamhället. KB har även anställt två forskare med uppgift att genomföra egen forskning samt ge bidrag till nationalbibliotekets stöd till forskningen. Dessutom har en ny befattning inrättats för samordning av forskning och kunskapsutveckling. Satsningen finansieras av Riksbankens jubileumsfond och Vitterhetsakademien. Rådet kommer att träffas två, tre gånger per år och följande forskare ingår:

Jan von Bonsdorff, professor, Uppsala, konsthistoria, Östen Dahl, professor, Stockholm, språkvetenskap, Paula Henriksson, forskarassistent, Uppsala litteraturvetenskap, Janken Myrdal, professor, Uppsala, agrarhistoria, Roger Qvarsell, professor, Linköping, idéhistoria, Inga Sanner, docent, Stockholm, idéhistoria, Johan Svedjedahl, professor, Uppsala, litteraturvetenskap. Från KB ingår Gunnar Sahlin, riksbibliotekarie, Magdalena Gram, biblioteksråd, avdelningschef för Samlingarna och Isabelle Midy, samordnare av forskning och kunskapsutveckling.

ÅE

Backfiles och referensverk från SAGE

Photography © Edmund Sumner 2006

SAGE Backfiles

Samtliga äldre årgångar av SAGEs tidskrifter finns nu tillgängliga online, och det är möjligt att hyra eller köpa arkivet.

- Frihet att välja:
Hyra av enstaka titlar
Köp av enstaka titlar för engångsbelopp.
Köp av hela arkivet för engångsbelopp.
- Täcker samtliga nummer fr.o.m volym 1, nummer 1, t.o.m sista numret 1998.
- Samtliga artiklar i pdf-format, fullt sökbara.

För mer information:

<http://www.sagepub.co.uk/backfiles>

SAGE eReference

SAGEs prisbelönta referensverk finns nu online. Mer än 50 referensverk inom ett flertal ämnesområden finns nu att köpa i elektronisk form.

- Obegränsat antal användare.
- Frihet att välja, köp titel för titel eller hela paket.
- Köp för att äga, ingen årlig avgift.
- Statistik enligt COUNTER
- MARC-poster

För mer information:

<http://www.sage-e-reference.com>

För mer information och prisuppgifter, kontakta din lokala SAGE-representant,
Tommy Kågner, tommy.kagner@sagepub.co.uk

<http://online.sagepub.com>

 SAGE JOURNALS
Online

Bomber och granater!

BÅDE SMÅ OCH stora landkrabbor kan gott besöka utställningen "Tintin till sjöss" på Sjöhistoriska museet i Stockholm för att ta del av äventyren till havs.

Tintins skapare Hergé, som skulle ha fyllt 100 år i år, har beskyllts för stereotypa skildringar av både folk och religioner. Men samtidigt som han kritiserats för att vara antikolonialistisk, antisemitisk, antikommunistisk, antikapitalistisk etc har Tintins äventyr översatts till 60 språk och 200 miljoner album har sålts världen över. Bara i Sverige har albumen om den kringresande reportern, som aldrig tycks jobba, sålt i 5,8 miljoner exemplar. Hergé skapade en egen grafisk stilgenre med sin perfektionistiska återgivning av detaljer och räknas som en av seriekonstens mästare. 1929 publicerades det första Tintin-äventyret.

I utställningen "Tintin till sjöss" får man ta del av hans äventyr, samtidigt som man får en lektion i maritim historia. Det är fascinerande att ta del av Hergés inspirationskällor och det researcharbete han lade ner inför skapandet av sina album. Bland annat får man följa Hergés resa till Göteborg med lastfarty-

get Reine Astrid som användes som förlaga till fartyget Ramona i *Koks i lasten*. Hergé blandade gärna fiction med verkliga historiska händelser. Själva utställningen består av olika Tintin-rum, baserade på de olika seriealbumen och som knyter an till verkliga händelser i sjöhistorien. Dessutom visas originalteckningar, filmer, fotografier, modeller och föremål ur Hergés samlingar i Bryssel. Professor Kalkyls haj-ubåt från *Rackham den rödes skatt* finns i naturlig storlek på utställningen. Till utställningen hör även en faktaspäckad bok som ges ut av Bonnier Carlsen.

Tintin vore dock en rätt slät figur utan den koleriske Haddock, den lomhörde professor Kalkyl, divan Castafiore och de andra karaktärerna. Nya läsare upptäcker ständigt mannen med den karaktäristiska hårtofsen. Men de barn som besökte utställningen samtidigt som BBL hade dock inte läst albumen om Tintins äventyr.

– Men filmerna om Tintin är jättebra, konstaterade de.

Utställningen Tintin till sjöss pågår fram till 2 mars 2008.

ÅE

Ny roll nytt namn

LÅNECENTRALER I SAMVERKAN (Malmö, Stockholm, Umeå) har bytt namn och heter numera Informations- och lånecentraler i samverkan (ILS). Namnbytet och några andra nyheter kommer att marknadsföras under september månad.

ILS som driver en kompletterande medieförsörjning till Sveriges folkbibliotek och numera också kanaler som Biblioteksbloggen (i samarbete med Internationella biblioteket), Referensbiblioteket.se, Veckans referensfråga samt Fråga biblioteket.

– Vi byter namn för att vi tycker att det nya namnet bättre speglar det vi gör idag. Tidigare handlade verksamheten mest om fjärrlån medan vi idag också hanterar databaser och informationstjänster. Det vill vi lyfta fram, säger Anna-Stina Axelsson, bibliotekskon-sulent på Fråga biblioteket.

I lanseringen av det nya namnet kommer man också särskilt lyfta fram Referensbiblioteket.se som har fått ny skrud.

– Den har haft ett ganska traditionellt utseende och mest fungerat som en länkkatalog. Nu har den blivit en databas med närmare 1000 länkar. Referensbiblioteket.se är tänkt att fungera som en virtuell motsvarighet till den tryckta referenssamlingen, en hjälp i informations- och referensarbetet vid folk- och gymnasiebibliotek. Målgruppen är i första hand bibliotekspersonal men naturligtvis kan även andra använda Referensbiblioteket.se.

I början av september nylanseras också Fråga biblioteket. Tjänsten presenteras på en ny webbsida – gemensam för folk- och forskningsbibliotekens användare – och har utrustats med en ny logga.

– Vi kommer att finnas där våra användare finns: på bland annat YouTube, Facebook och Google, säger Anna-Stina Axelsson.

HZ

PHF i samarbete med

RFID för bibliotek

Vi erbjuder oss att visa IWCs produkter i en egen miljö!
Boka in ett personligt besök av oss.
0171-46 94 20 eller 08-322 467 02

intelligent library solutions

Mark5

E A S Y · C H E C K
Självbetjäningsautomat för RFID

Codeco Välkomnar!

Kom och besök Codeco på Bok & Biblioteksmässan den 27-30 augusti 2007, monter E03:13!

Premiär på vår nya självbetjäningsautomat Mark5 för RFID samt flera andra RFID-produkter, som nu lanseras i Sverige.

■ Codeco A/S
Energivej 40
2750 Ballerup
Denmark

Tlf: +45 44 84 66 90
Fax: +45 44 84 60 32
sale@codeco.dk
www.codeco.dk

Biblioteken – en liberal angelägenhet

FOLKPARTIETS Cecilia Wikström presenterade strax innan sommaren partistyrelsens förslag till nytt kulturpolitiskt program. Programmet som har rubriken "Kulturen lyfter Sverige – en liberal framtidsvision för kulturpolitiken" kommer att behandlas vid folkpartiets landsmöte i september 2007.

En viktig punkt i programmet är litteraturen och allas tillgång till det fria ordet.

När det gäller biblioteksområdet presenteras en rad punkter som landsmötet föreslår fatta beslut om:

- De avgiftsfria boklånen ska säkerställas också inför framtiden och bibliotekslagen ska bevaras för att garantera alla människors rätt till biblioteksverksamhet och avgiftsfria boklån i hela landet.

- En nationell biblioteksstrategi bör genomföras för att tillgodose biblioteksbehoven i hela landet för att ge förutsättningar för teknisk uppgradering och för att utveckla metoder för det läsförmedlande arbetet.

- Ett biblioteksråd bör inrättas som ska analysera de framtida behoven på landets bibliotek. Offentligt finansierade bibliotek i kommuner, skolor, universitet, sjukhus och fängelser ska samordnas så att de anslagna medlen utnyttjas så effektivt som möjligt.

- Varje skolelev ska ha tillgång till ett skolbibliotek med utbildad bibliotekspersonal.

Biblioteken som moderna mötesplatser för kultur- och informationsförmedling betonas också.

Andra viktiga kulturpolitiska åtaganden,

enligt programmet, är ett förstärkt litteratur- och översättningsstöd, en litteraturkanon i skolan samt ett yttrandefrihetsbistånd, dvs öronmärkta pengar i biståndsbudgeten med syfte att göra Sverige till en fristad för förföljda författare. Vidare bör barns rätt att möta kultur i skolan prioriteras.

"Kulturen lyfter Sverige" tillkom sedan Cecilia Wikström fick i uppdrag av folkpartiets ledning att leda en arbetsgrupp för idéutveckling av folkpartiets kulturpolitik. I arbetsgruppen har utöver Cecilia Wikström följande personer ingått: Madeleine Sjöstedt, kultur- och idrottsborgarråd (fp) i Stockholms stad, Anna Starbrink (fp) kulturchef i Uppsala kommun, Solveig Hellquist, riksdagsledamot (fp), Lars Burman, professor i litteraturvetenskap, Uppsala universitet, Peter Luthersson, docent och vd för Atlantis bokförlag samt Jasenko Selimovic, chef för Radioteatern på Sveriges Radio.

Liksom moderaterna gör föreslår folkpartiet en översyn och förnyelse av de kulturpolitiska målen. Det är särskilt en formulering som sticker i ögonen: "Den vaga formuleringen i dagens nationella mål om att 'motverka kommersialismens negativa verkningar' borde förbytas (sic) till ett positivt anslag där samverkan mellan kultur, näringsliv och samhällets många aktörer bejakas".

Men att biblioteken är en liberal angelägenhet, åtminstone att döma av detta dokument, går det inte att ta miste på.

HZ

Skuld och skam i medieanvändningen

HUR KOMMER DET sig att många människor känner dåligt samvete över att titta på TV men stolt berättar att de läser romaner varje dag? Varför är vi nöjdare när barnen lägger pussel än leker med datorspel?

Stina Bengtsson, forskare och lärare i medie- och kommunikationsvetenskap vid Södertörns högskola, har tittat närmare på den vardagliga medieanvändningen. Ett 50-tal personer mellan 18–91 år, både i storstad och på landsbygd, har berättat om sin vardag med mobiltelefoner, datorer, tv, böcker och tidningar. Avhandlingen visar bland annat att människor drabbas av skuldkänslor när de gör "fel" saker.

– Det handlar bland annat om att olika medier är förknippade med olika perioder i vardagslivet och att många människor känner dåligt samvete när de exempelvis tittar på TV på dagtid eller spelar datorspel vid fel tidpunkter, säger Stina Bengtsson.

– Det är finare när barnen sitter och ritar än tittar på tv. Orsaken är kreativiteten som är kopplad till produktivitet och nyttomaximering.

Luther och klassföreställningar råder alltså över vår medieanvändning och det är gamla goda värderingar som styr. Det är fint med bokläsning eftersom överklassens damer alltid ansett det vara fint att umgås i de litterära salongerna. Det finns också en tydlig föreställning om att läsning är mer aktivt än att titta på tv eller film. Även radiolyssning är befriat från moraliska ok eftersom det passiva lyssnandet gör att vi kan utföra andra viktigare sysslor under tiden.

Avhandlingen lades fram i juni vid JMK vid Göteborgs universitet.

ÅE

Vin på bibblan

STADSBIBLIOTEKET i Halmstad kan numera fresta med ett bibliotekscafé som serverar vin och öl.

Det har tvistats en del om alkoholtillståndet till caféet som ligger i anslutning till biblioteket. Ärenden som gäller alkoholtillstånd hanteras vanligtvis av socialförvaltningen och dess tillståndsenhet. Men i Halmstad har frågan varit uppe i kulturnämnden eftersom den förre ordföranden där, Björn Lind (s), ansåg att "en offentlig byggnad som bibliotek borde vara en fredad zon för alkoholservice".

– Det handlar ju inte om att det ska bli en nattklubb eller en allmän pub med en massa fylleteri. Det är mer sofistikerat än så. Snarare rör det sig om att få ett glas vin till laxen, säger kulturchefen Sigge Ohlsson till BBL.

Den privata entreprenören som driver caféet, Fazer Amica, sökte redan i samband med invigningen av stadsbiblioteket förra året, tillstånd för att få servera alkoholhaltiga drycker.

Efter ett års väntan serveras sedan i maj öl och vin på bibliotekscaféet i Halmstad. Caféentreprenören har fått ett permanent alkoholtillstånd.

– Men det kan ju alltid ändras om det nu inte fungerar som tänkt. På kontinenten är det vanligt med fik av den här typen intill bibliotekslokalerna och där fungerar det ju utmärkt. Det är fullt naturligt och en bra service, anser Sigge Ohlsson.

ÅE

DISCOVER PAST BRILLIANCE: UNCOVER THE ARCHIVE

Taylor & Francis Online Archives

Taylor & Francis is digitising its journal archives.

Content is available from 1996 back to the very first volume.

Online Archives are available in the following disciplines:

Behavioral Science

Business, Management & Economics

Chemistry

Education

Engineering, Computing & Technology

Geography, Planning, Urban & Environment

Mathematics & Statistics

Physics

Coming Soon:

Archives from Informa Healthcare

Arts and Humanities

Politics, International Relations & Area Studies

Strategic, Defence & Security Studies

For further information on our Online Archives visit:
www.informaworld.com/librarians_pricinginfo_archives

The Taylor & Francis Library

Expand your current collection of Taylor & Francis Group journals to provide online access to the Scientific, Technical & Medical Library and the Social Science & Humanities Library. Purchase both, and your library users will benefit from access to all of our current content, plus a backfile stretching back to 1997 where available.

For more information and support, please contact Nils Andenaes who will be happy to help.

Email: nils.andenaes@tandf.co.uk

Tel: +44 (0)20 7017 6492

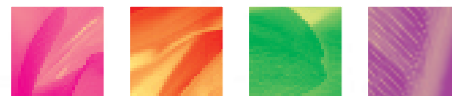
informaworld™

informaworld™ – the site designed with librarians' needs in mind:

- Upload your library's logo
- Retrieve COUNTER-2 compliant usage statistics
- Manage your subscriptions
- Keep your library systems up-to-date

Start exploring today!

Visit: www.informaworld.com

Taylor & Francis Group
an **informa** business

ONLINE ARCHIVE

Visit our dedicated librarian's section for information on all our products, title lists, pricing and promotion materials: www.informaworld.com/librarians

Stort migreringsprojekt sjösat

DET VI SER på TV och hör på radio är också en del av vårt kulturarv och inte minst historiskt intressant för framtidens forskare. Därför är det nu glädjande att en och en halv miljon timmar av analogt material ur samlingarna vid Statens ljud- och bildarkiv (SLBA) kommer att digitaliseras. De inspelningar som ingår i detta stora migreringsprojekt är främst rikssändningar från SVT, SR och UR och den tidsperiod som är aktuell är från 1978 och framåt.

2004 kom den statliga utredningen Bevara ljud och rörlig bild (SOU:53). En av de viktigaste och största åtgärderna som föreslogs i utredningen var den om en så kallad migrering (överföring, överflyttning) av äldre analogt inspelat material, det vill säga en omfattande digitalisering av SLBA:s samlingar. Utredningen kom fram till att det skulle kosta närmare 1 miljard kronor att migrera allt material, närmare sex miljoner inspelade timmar, som finns i SLBA:s samlingar.

Nu kommer man en liten bit på vägen i och med att regeringen tillfört SLBA en resursförstärkning på 10 miljoner kronor (i budgetproppen för 2007, se även BBL nr 8/2006) just för migreringsprojekt.

På SLBA:s hemsida säger Martin Jacobsson som är chef och projektledare för migreringsprojektet att för de 10 miljonerna kommer närmare en fjärdedel av SLBA:s samlingar att kunna digitaliseras.

Överföringen av band startade redan i oktober 2006 och redan är 120 000 timmar digitaliserade. Från att ha varit ett etableringsprojekt som involverat ett tjugotal personer övergår det nu till att bli en del av SLBA:s ordinarie verksamhet.

Migreringen för att rädda och digitalisera de gamla samlingarna pågår dels i Ånge, dels i Stockholm. I Stockholm ska det första urvalet på hela 1,41 miljoner inspelade timmar föras över i digital form. Digitaliseringen är till största delen automatiserad. I full drift digitaliseras 200 band om dagen vilket motsvarar 2 800 timmar. Digitaliseringen av tv- och radiomaterialet beräknas vara klart 2010.

HZ

FAKTA STATENS LJUD- OCH BILDARKIV

Statens ljud- och bildarkiv har ett nationellt arkivansvar för insamling, bevarande och tillhandahållande av ljud och rörliga bilder. Myndigheten sorterar under utbildningsdepartementet.

Lagstiftning: Lagen om pliktexemplar av dokument (SFS 1998:1392)

Start: 1979 (då under namnet Arkivet för ljud och bild).

Budget: knappt 57 milj kr (2007).

Personal: ca 90 personer, företrädesvis bibliotekarier och tekniker.

Generaldirektör: Sven Allerstrand.

Musikwebben – alternativ till illegal fildelning?

NIKLAS KNUTSSON har tittat närmare på likheter och skillnader mellan laglig och illegal nedladdning av musik. Han har även undersökt om Musikwebb lockar dem som laddar ner olagligt idag.

Titeln på hans kandidatuppsats vid Bibliotekshögskolan i Borås är: *Musikwebben – ett alternativ till illegal fildelning?* Och svaret är klart nej.

– Jag vet inte vilket som är den största nackdelen för Musikwebb. Det skrala utbudet eller DMR-skyddet som inte ger användarna alla rättigheter att lyssna på det sätt de vill, säger Niklas Knutsson.

Niklas Knutsson har tittat närmare på de olika lagliga och olagliga alternativen. Han har t ex jämfört Musikwebb med det populära och olagliga fildelningsprogrammet Limewire som har ett bra mycket större musikutbud än Musikwebb. Orsaken är naturligtvis att inga avtal är skrivna på den olagliga sajten.

Utfallet av studien var inte överraskande för Niklas Knutsson.

– Jag förstår faktiskt inte vem som använder Musikwebb idag. Kanske det hela skulle bli bättre om man tog betalt eller åtminstone förbättrade DMR-skyddet, säger Niklas Knutsson som för närvarande är arbetslös bibliotekarie.

Fördelen med Musikwebb är enligt uppsatsen att den är lättnavigerad och stabil. Och att tjänsten är ett lagligt alternativ förstäs.

ÅE

Nytt projekt inom Open Access

KUNGLIGA BIBLIOTEKET har gett 1,5 miljoner kronor i stöd till ett stort projekt som ska ledas av Uppsala universitetsbibliotek i samarbete med flera andra universitetsbibliotek. Projektet syftar till att skapa en samlad ingång till hela den svenska vetenskapliga publiceringen. En ny tjänst ska ge ökad synlighet och tillgänglighet till det som svenska forskare publicerar, inte minst i elektronisk form. Samtidigt hoppas man kunna ge ett samlat och jämförbart underlag för redovisning av svensk vetenskaplig publicering. Ytterligare ett syfte med projektet är att man vill understödja en utveckling där en allt större del av den svenska vetenskapliga publiceringen är fritt tillgänglig i fulltext på nätet.

Stefan Andersson, Uppsala universitetsbibliotek är projektledare och samarbetspartners är Göteborgs universitetsbibliotek, Lunds universitets bibliotek och Avdelningen för Libris vid Kungliga biblioteket. Deltar gör också Linköpings universitetsbibliotek samt Avedas AG – ett i Tyskland baserat forsknings- och kunskapsföretag som bland annat erbjuder lösningar för hantering av vetenskaplig information.

HZ

Biblioteksmysterium i Bagarmossen

NIOÅRINGARNA Kalle Skavank och Dilsa – Stockholms södra förorters coolaste deckarpar? – löser mysteriet med en stulen och mycket värdefull bok på bibblan i Bagis.

Boktitlar som "Ugglor i Bagarmossen", "Änglar på Skogskyrkogården" och den kommande "Klotter i Kärrtorp" gör en glad i hjärtat. Ordlekar som sätter förorten på kartan kan väl inte vara fel. Det rör sig om kioskdeckare för barn och som är linjärt berättade med korta stickreplikor. Men handlingen i historierna är skönt befriade från dammiga diamantstöder. Här handlar det snarare om försvunna soptunnor och klotter. Och bibliotek i förorten. Det är härligt att läsa upplösningen på historien om den värdefulla boken från KB, som försvunnit från det lilla folkbiblioteket i centrum. Vem är tjuven? Den vika-

riande bibliotekarien, den äldre stamminen eller de småstökiga pojkarna som ibland körs ut från bibblan...? Böckerna är kioskdeckare i fler bemärkelser. Huvudpersonen, nioåringen Kalle Skavank, kallar sig själv kioskdeckare eftersom han hjälper till med att jobba extra i pappans kiosk som ligger lite avigt till i Bagarmossen. Dessutom har väl huvudpersonens namn en stark doft av femtiotal som för tankarna till den tidens kioskdeckare, trots bokens mangainspirerade illustrationer. Mannen bakom böckerna, bagisbon Petrus Dahlin, medger att kiosken i Bagarmossen har en viss en betydelse för böckernas tillkomst.

– Det är en sån där kiosk där ingen handlar och man lider med ägaren som sliter hårt varje dag. Jag stödköper allt möjligt bara för att kiosken inte ska tvingas stänga.

Varje vardagmorgon passerade han kiosken på väg till jobbet som AD på en reklambyrå inne i city och tänkte "kanske man skulle skriva en kioskdeckare". Han har tidigare fått böcker utgivna både för barn och vuxna men det är första gången som han skriver en deckare.

– Att det blev ett biblioteksmysterium i en av böckerna är en tillfällighet. Själva är jag ingen biblioteksbesökare men jag har en bekant som är bibliotekarie. Som liten hade jag och mina syskon bara en barnbok hemma, Skattkamarön, att dela på så jag kompengar det genom att köpa böcker i dag. Jag vill äga dem.

– Det kändes naturligt att förlägga handlingen till förorten. Jag vill ju beskriva det lokala eftersom det är den verklighet som jag kan något om. Sedan hoppas jag ju att ungarna som läser böckerna även ska känna igen

sig eftersom många av dem bor i förorter runt om i landet.

Till boken hör även en karta över de områden där de båda nioåringarna Kalle Skavank och Dilsa löser de kluriga fallen. Så för alla bovar i Bagarmossen, Skarpnäck, Enskede, Tallkrogen, Stureby, Björkhagen, Farsta, Kärrtorp, Midsommarkransen och andra ställen söder om stan blir det tufft när Kalle och Dilsa kommer cyklande... ÅE

"Att lägga ner bibliotek är en antiintellektuell handling."

Susanna Alakoski, SR Sommar,
13.8.2007

Föreningsnytt

MATERIAL TILL FÖRENINGSNYTT MAILAS TILL:
pax@biblioteksforeningen.org

Kansliet flyttar

I slutet av oktober flyttar föreningen till moderna och funktionella kanslilokaler i World Trade Center i Stockholm. Vi återkommer med mer information i nästa BBL.

Biblioteksdagarna 2010?

BIBLIOTEKSDAGARNA har utvecklats till en viktig mötesplats för alla biblioteksengagerade. Deltagarantalet växer år från år liksom intresset att få vara lokal arrangör. Svensk Biblioteksförerings styrelse har därför bestämt att årligen utlysa möjligheten att arrangera dagarna. Biblioteksdagarna 2008 är i Luleå och 2009 i Uppsala. Svensk Biblioteksförering inbjuder institutionella medlemmar att anmäla sitt intresse för att vara lokal värd för Biblioteksdagarna 2010.

På vår hemsida finns en lista på de krav som ställs för att Biblioteksdagarna ska kunna anordnas. Wiviann Wilhelmsson, ww@biblioteksforeningen.org, tel: 08 – 545 132 32 svarar på frågor. Interesseanmälningarna vill vi ha senast den 15 november till kansliet.

Sök resestipendier!

SVENSK BIBLIOTEKSFÖRENING delar varje år ut resestipendier. Avsikten är att fördjupa den enskildes bibliotekskunskaper. Sökanden ska vara enskild eller institutionell medlem i Svensk Biblioteksförering.

Ansökan ska innehålla motivering samt budget och en rapport ska lämnas senast en månad efter hemkomst.

Bidragsmottagare ska vara beredd att berätta om resan i vidare sammanhang muntligt och skriftligt. Bidragsmottagare ska framhålla att Svensk Biblioteksförering finansierat resan när den i olika sammanhang presenteras. Bidrag kan ges till 100 procent av kostnaderna.

Ansökningarna ska vara inne före 30 september till föreningens kansli, Box 3127, 103 62 STOCKHOLM.
Ev frågor besvaras av
Wiviann Wilhelmsson 08-545 132 32,
e-post ww@biblioteksforeningen.org.

Bibliotekens förtjänst

Biblioteken bidrar till samhällsekonomiska vinster. Det visar internationell forskning. Men kan man lita på resultaten? En ny rapport lyfter frågan.

ÄNNU HAR INGEN svensk undersökning gjorts om den eventuella samhällsekonomiska nyttan med folkbibliotek. Däremot finns det ett 40-tal internationella studier som alla entydigt visar att biblioteken genererar en samhällsekonomisk vinst.

Anna Kåring Wagman, utredare på svensk Biblioteksförering, har gjort en forskningsöversikt över resultaten. Den presenterades på ett seminarium under Almedalsveckan i juli. De studier som gjorts kommer bland annat från USA, England, Nya Zeeland och Norge. Metoderna som använts skiljer sig åt, men alla forskare kommer fram till att biblioteken är ekonomiskt lönsamma för samhället.

Anna Kåring Wagman lyfte fram tre exempel från tre olika länder. Den första studien kommer från Seattle i USA där ett nytt folkbibliotek byggdes 2004.

Den visar att det nya biblioteket blev en symbol för staden. Det fick många fler besökare än det gamla. Turismen till staden ökade, vilket i sin tur ledde till ett uppsving för andra näringar, som restauranger, affärer och hotell. Bibliotek i sig kan alltså ge spin off-effekter för det övriga samhället, sade Anna Kåring Wagman.

De andra exemplen kommer från England och Norge. Den engelska studien visar att gratislånen på biblioteken frigör privata pengar som på så sätt kan användas till annan konsumtion i samhället, vilket får snurr på samhällsmaskineriet. Och den norska studien visar att bibliotek ger fyra gånger så mycket tillbaka som de kostar.

Sammanfattningsvis kan man alltså säga att biblioteken är lönsamma. De lockar turister, är viktiga för det lokala näringslivet och skapar därmed arbetstillfällen även utanför bibliotekssektorn. De bidrar också till större läskunnighet vilket är bra för samhällsekonomin.

Men det finns också skevheter i resultaten, påpekade Anna Kåring Wagman.

Forskningsområdet är omoget. Det finns ingen kommunikation mellan forskarna, de bygger inte på varandras resultat, metoderna ser olika ut och är inte välutvecklade.

Det höll även Håkan Alm, ekonom på TCO, med om.

Intrycket är att det handlar om enkla studier, ofta beställda av intresseorganisationer. Och går bibliotekens värde att återskapa på en ekonomisk marknad, är det där de hör hemma? undrade han.

Britta Lejon, ordförande i Svensk Biblioteksförering, konstaterade att den offentliga sektorn får allt mindre resurser. Biblioteken måste därför motivera sin existens, även i samhällsekonomiska termer.

Vi behöver utveckla våra argument utan att för den skull hamna i någon defensiv försvarsposition eller ekonomism. Men i den tid vi lever i är det nödvändigt att sätta enkla kronor och ören på våra argument. Biblioteken måste, precis som alla andra verksamheter, tålas att granskas ekonomiskt. Därför är det viktigt med den kunskapsöversikt som nu gjorts. Den får bli början på en fortsatt diskussion. Samtidigt ska vi aldrig förtrötta oss i att föra fram det som är bibliotekens verkliga värde, som kunskap, bildning och demokrati, sade Britta Lejon.

Eva Bergstedt

FOFNOT: Rapporten heter "Bibliotekens förtjänst – en forskningsöversikt om den samhällsekonomiska nyttan av bibliotek". Den går att ladda ner från www.biblioteksforeningen.org.

Höstens konferenser

13 november, Stockholm

Katalog 2.0 - och sen då? / 2.0 and beyond

Katalogkommitténs höstkonferens tisdagen den 13 november på Armémuseum, Stockholm. Den kvalificerade bibliografiska beskrivningen granskas ur ett Bibliotek 2.0-perspektiv. 2.0-katalogerna innehåller så mycket mer än strukturerad bibliografisk information. Tilläggsvärden som bilder och innehållsförteckningar, användarkommentarer, topplistor och lästips bildar en i bästa fall sömlös helhet. Men hur står sig vårt katalogiseringsarbete och våra kvalitetsbegrepp i dagens katalogklimat? ARR: Svensk Biblioteksforenings kommitté för katalogisering

16 november, Lund

Rörliga bilder – rör det biblioteken?

Under de senaste åren har vi haft en fullständigt explosionsartad utveckling vad gäller tillgången till rörliga bilder i digitaliserade arkiv. Journalfilmer, privata hemvideor, amatörinspelningar från olika evenemang med mera, ställs nu till förfogande i allmänhetens och forskningens tjänst. Hur berör detta oss på biblioteken? Vilken roll ska vi ha i förmedlingen av detta material?

ARR: Svensk Biblioteksforening

Mer information och anmälan på vår hemsida, www.biblioteksforeningen.org

Välkomna!

Nya rapporter

UNDER SOMMAREN HAR Svensk Biblioteksforening presenterat två rapporter, dels om bibliotekens samhällsekonomiska nytta, dels om skolbibliotek. Rapporterna finns som pdf-fil på föreningens hemsida och kan även beställas kostnadsfritt från föreningens kansli. Skicka beställningen till info@biblioteksforeningen.org

Pax

LÄS MER PÅ VÅR HEMSIDA: WWW.BIBLIOTEKSFORENINGEN.ORG

LIBRARY LOVERS

Nationell bibliotekspolitik och möte med Kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth är ett par exempel på Svensk Biblioteksforenings arrangemang under Bok & Bibliotek.

Under torsdagen och fredagen arrangerar vi en rad seminarier samt prisutdelningar på vår scen i E-hallen.

Nationell bibliotekspolitik – kan det vara något för Sverige?

Sverige saknar nationella mål för bibliotekspolitik. Detta samtidigt som läsförståelsen minskar. Sex av tio skolor i grundskolan saknar bemannade bibliotek och klyftorna i både biblioteksanvändandet och bokläsandet ökar. Britta Lejon, ordförande i Svensk Biblioteksforening, inleder och är moderator för en diskussion om hur bibliotekspolitik ser ut i övriga Norden och om Sverige har något att lära av grannländerna. I panelen: Barbro Wigell-Ryynänen, biblioteksinspektör, Undervisningsministeriet, Finland, Winnie Vitzansky, direktör Danmarks Biblioteksforening, Tore Kr. Andersen, generalsekreterare Norsk Biblioteksforening, och Niclas Lindberg, generalsekreterare Svensk Biblioteksforening.

Kulturministern talar till punkt.

Kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth talar om kultur och politik tillsammans med Svensk Biblioteksforenings generalsekreterare, Niclas Lindberg.

Visa att du är en Library Lover!

Besök Svensk Biblioteksforenings monter E01:26 under Bok & Bibliotek!

Torsdag
17.00–18.00

Fredag 14.00–14.45

LIBRARY
LOVERS

SVENSK BIBLIOTEKSFORENING

Medlemsmingel!

Välkomna på medlemsmingel under Bok & Biblioteksmässan i Göteborg.

Torsdagen den 27 september kl 18.00 i vår monter E01:26

Avsluta mässdagen eller påbörja kvällen tillsammans med andra medlemmar i Svensk Biblioteksforening. Vi bjuder på förfriskningar!

Varmt välkomna!

Du äger inte ditt språk förrän du läser det

Läsning är nyckeln in till det abstrakta tänkandet. Ett sådant tänkande, i sin tur, är nödvändigt för att förstå och vara delaktig i samhället vi lever i. Läsning har i hög grad med demokrati att göra.

DET POÄNGTERADE LÄSFORSKAREN Bo Sundblad, knuten till Lärarhögskolan i Stockholm, vid ett seminarium som Svensk Biblioteksförning arrangerade under Almedalsveckan.

– En skrämmande stor andel av svenska folket förstår inte en hel nyhetssändning på TV. Det hänger ihop med att de inte är tillräckligt väl läsande, påpekade han.

Bo Sundblad skiljer på två olika talspråk. Det första är det skriftspråksbaserade talspråket som bygger på skriftspråkets spelregler. Detta talspråk är helt dominerande i samhället, exempelvis i skolan, i nyhetssändningar och inom offentlig verksamhet.

Det andra är det talspråksbaserade talspråket som är mer konkret och situationsbundet. Detta språk används till exempel av barn och icke-läsande tonåringar.

– Ingen bryr sig om vad du säger om du använder ett sådant talspråk i ett offentligt sammanhang, konstaterade Bo Sundblad.

Man kan också vända på resonemanget, menade han och såg ut över åhörarskaran.

– Alla vi välutbildade är så gravt litterata så att vi har tappat bort vår talspråksbaserade kompetens.

Men eftersom det skriftspråksbaserade talspråket är helt dominerande i det offentliga livet ställs många utanför, menar Bo Sundblad. Det är här läsningens effekt kommer in. Internationell forskning visar att läsning vidgar tankerepertoaren och får oss att bli mer abstrakt tänkande och förstå komplicerade sammanhang.

– Om vi inte kan tänka så, då äger vi inte våra demokratiska rättigheter eftersom vårt samhälle är komplicerat. Hur många förstod EMU-omröstningen för några år sedan? Förstod alla frågan man tog ställning till? Om inte, så är det ett oerhört demokratiskt dilemma, sade Bo Sundblad.

I Sverige finns inte mycket forskning om sambandet mellan läsning, tänkande och lärande. Internationellt finns det betydligt mer.

– Unesco har till exempel slagit fast att det enda sättet för att få ner barnadödligheten i världen är att få kvinnorna att bli läsande.

En liknande insikt hade svensk arbetarrörelse på 1800-talet, konstaterade Bo Sundblad.

Om eleverna inte förstått vad de läst eller hört på lektionen – hur kan de då bli annat än fruktansvärt skoltrötta? Vem skulle inte bli det? frågade sig Bo Sundblad, vid seminariet i Almedalen.

– Man förstod att skönlitterär läsning var en hjälp till demokratisering, arbetarrörelsen blev därför delaktig i folkbibliotekens uppbyggnad.

Skolan har ett stort ansvar för att minska klyftorna mellan de barn och ungdomar som lär sig koderna in i samhället och de som ställs utanför. Nyckeln in är alltså läsning och läsförståelse. Skolbiblioteken har en viktig roll här. Gör dem tillgängliga så att alla elever får hjälp och har tillgång till litteratur, poängterade Bo Sundblad.

– Du äger inte ditt språk förrän du läser det.

– Det talas mycket om skoltrötta elever. Men det är att lägga ut en dimridå över problematiken, för på så sätt lyfter man över ansvaret på eleven och befriar skolan från ansvar. Först måste man ge alla rätten att bli läsande och skrivande. För om eleverna inte förstått vad de läst eller hört på lektionen – hur kan de då bli annat än fruktansvärt skoltrötta? Vem skulle inte bli det? frågade sig Bo Sundblad.

Att få ungdomar att tycka om skönlitteratur är en framkomlig väg. Serier och Kitty är helt okey, de är vägar in i läsandet.

Låt dem frossa i det så växer deras aptit. Gå med barnen, inte emot. Det väsentliga är att de läser.

Eva Bergstedt

Fakta: Försämrad läskunnighet bland barn och unga

En undersökning från skolverket 2001 visar att svenska tredjeklassare försämrat sin läsförmåga mellan 1991 och 2001. Den visar också att svenska barn får allt sämre tillgång till böcker hemma. De som har böcker har också bättre läsfärdighet. Men generellt läser barnen allt mindre för nöjes skull.

Under samma tidsperiod (1991 – 2001) har 400 biblioteksfilialer lagts ner och antalet bokbussar minskat. Barns användande av bibliotek har minskat mer i Sverige än i andra länder.

– Om Sverige ska konkurrera med kunskap i en global ekonomi så rimmar det målet illa med att vi samtidigt har en sämre läsförmåga hos barnen. Vi jobbar därför för att fler barn ska få tillgång till bra och bemannade skolbibliotek, sade Niclas Lindberg, biblioteksförningens generalsekreterare, under Almedalsseminariet.

Han påtalade också att ju äldre barnen och ungdomarna blir, desto mer välutrustade är skolbiblioteken.

– Titta på högskolebiblioteken, till exempel. Sämst är tillgången i de lägre åldrarna. Vi vill därför satsa på dem. Ge förstaklassarna tillgång till deras eget högskolebibliotek.

FOTNOT: En färsk rapport om skolbiblioteken och deras roll "Skolbiblioteken – en viktig byggsten som allt för ofta saknas" kan laddas ner från www.biblioteksforeningen.org.

BOKOMATEN®

MEDIAMATEN®

Tänk biblioteksservice i nya banor

Med Bokomaten har biblioteken möjlighet att erbjuda biblioteksservice på nya spännande platser närmare låntagarna.

Bokomaten lagrar ca 500 böcker, omsätter upp till 14000 lån per år och står öppen för medborgarna 24 timmar om dygnet för både boklån och återlämning. Processen är fullt integrerad med bibliotekets vanliga IT-system för effektiv och enkel kontroll och uppföljning.

Bokomaten finns i två modeller för installation genom vägg eller fönster alternativt fristående. Maskinen upptar ca 2 kvadratmeter i golvyta.

Automatisera utlåning av film och musik

Mediamaten lagrar bibliotekens sortiment av DVD och CD och sköter hela processen automatiskt; utlåning, återlämning samt kontroll/uppföljning via uppkoppling mot bibliotekets IT-system.

Avlastar personalen
Eliminerar stölder
Sparar pengar

Bokomaten installeras under hösten 2007 även i Kalifornien och New York. Besök gärna www.go-library.com för mer information

Var kommer du ifrån? var temat när Anneli Jordal pratade om klassresan, kulturens outsiders och kvinnorna i folkhemsbygget.

På gator och torg pratades det bibliotek. Här är Gunilla Konradsson-Martin ute i vimlet.

Catharina

Niclas Lindberg presenterade föreningens nya skolbiblioteksrapport vid ett seminarium.

Inför kodfallsarrangemangen i Almedalen fanns föreningen på plats och bjöd in till fortsatta samtal. Här är Jinne Wennerholm.

Anna Käring Wågman, Cecilia Jorudd, Håkan Alm och Britta Lejon vid seminariet om bibliotekens värde.

Över hela övern

Almedalsve

Almedalsveckan i Visby är den självklara mötesplatsen för alla som vill vara med och forma framtidens politik. Svensk Biblioteksforening har under flera år arrangerat seminarier och i år gjordes dessutom en större satsning för att synliggöra det moderna biblioteket.

Intresset för nyheter är stort bland Almedalsveckans besökare. Föreningen och Almedalsbiblioteket såg därför till att det fanns gott om färsk dagstidningar, trådlöst internet och internetuppkopplade datorer.

Satsningen uppskattades. Politiker, lobbyister, debattörer,

Många av Almedalsveckans besökare kom att använda biblioteket som sin arbetsplats.

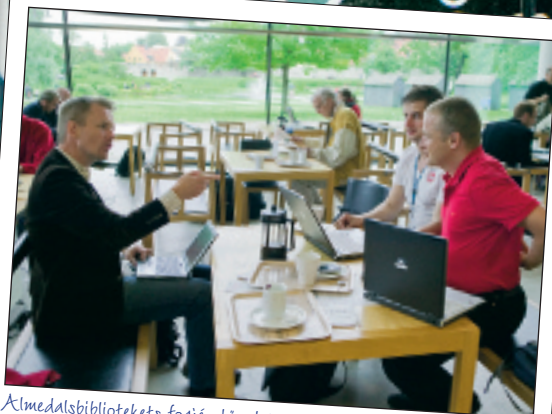
Fogelström var en av Svensk Biblioteksförnings funktionärer.

Bristen på färska dagstidningar har under de senaste åren varit påtaglig. Föreningens satsning uppskattades därför mycket.

biblioteksfasaden fanns föreningens budskap som syntes Almedalen.

Almedalsbibliotekets foajé, där det erbjöds trådlöst nätverk och dagstidningar, blev en populär mötesplats under Almedalsveckan.

LIBRARY LOVERS

Över hela Visby såg man kända och okända bära det rosa Library Lovers-hjärtat som utsågs till Almedalsveckans mest populära pryl.

veckan 2007

barnfamiljer och andra samsades i biblioteksfoajén samtidigt som föreningen fanns på plats för att diskutera biblioteksfrågor. Knappen "Library Lovers" blev utsedd till veckans mest uppskattade pryl.

Vid föreningens seminarier presenterades två nya rapporter vilka presenteras på annan plats i Föreningsnytt. Därutöver arrangerades tre uppskattade författarkvällar. Gunnar Wetterberg, Martin Borgs och Anneli Jordal drog tillsammans 300 personer till Almedalsbiblioteket.

Kalendarium

MAILA INFO TILL KALENDARIET: pax@biblioteksforeningen.org
FÖR VIDARE INFO SE <http://www.biblioteksforeningen.org>

19 september, Stockholm Temadag förändrad vetenskaplig kommunikation inom humaniora Seminarier fokuserar på nya publiceringsformer och hur den nya tekniken kan underlätta för forskarna att nå ut med sitt material. Föreläsarna kommer bland annat att ge exempel på olika projekt inom språkvetenskap och teoretisk filosofi. Det växande behovet av interaktivitet och multimedia, särskilt för den moderna arkivforskaren, kommer att belysas ur ett filmvetenskapligt perspektiv. En representant från Vetenskaprådet berättar mer om VR:s stöd till svensk Open Access-publicering och det paneuropeiska samarbetsprojektet European Reference Index for the Humanities (ERIH). Lär dig mer om den humanistiska forskningens villkor idag och vad det kan få för konsekvenser för oss på biblioteken. Temadagen vänder sig främst till bibliotekarier som arbetar med humaniora, men självklart är även andra intresserade välkomna. ARR: Ansvarsbibliotek Humaniora vid Uppsala universitetsbibliotek tillsammans med Stockholms universitetsbibliotek	cultural diversity in library organisation and services. In addition, opportunities for twinning will be offered in cooperation with various international organisations, incl. Goethe Institut, in the field. ARR: Netherlands Public Library Association MER INFO: www.debibliotheek.nl/english	15–16 oktober, Uppsala Afrikadagar för bibliotekarier För bibliotekarier i Norden, som möter studenter och forskare med inriktning på det moderna Afrika, ordnar Nordiska Afrikainstitutet en tvådagars kurs i oktober. Programmet är fyllt med introduktioner till aktuella forsknings-teman med fokus på det moderna Afrika, vägledning och presentationer till tryckta och elektroniska källor och informationssökning mm. Institutet lämnar visst bidrag till resekostnader. ARR: Nordiska Afrikainstitutet MER INFO: www.nai.uu.se/events/conferences/africa_days_for_librarian/	Kungl. Bibliotekets Avdelning för nationell samverkan. Syftet är att ge bibliotekarier chansen att fördjupa sig i olika problemställningar inom humaniora och teologi, samt att orientera sig om vilka informations- och biblioteksbehov som är aktuella inom forskning och grundutbildning. ARR: Ansvarsbibliotek humaniora i samarbete med Umeå universitetsbibliotek
20 september, Växjö Framtidskonferens-biblioteket i samverkan med medborgaren Målgrupp är politiker och tjänstemän inom offentlig sektor. ARR: Länsbibliotek Sydost och Regionbiblioteket Kalmar län MER INFO: www.kalmar.regionforbund.se/kultur/klb/kurs/Framtidskonferens20sep.pdf	5 oktober, Stockholm Nätverksträff – nätverket för jämställdhet MER INFO: www.biblioteksforeningen.org 5 oktober, Uppsala Bild i bok – konsten att återfinna en illustration Uppsala universitetsbibliotek arrangerar en seminariedag om illustrationer i äldre boktryck och behovet av att kunna organisera samt återsöka bilder. Seminariedagen bjuder på ett fullspäckat program som fokuserar på användarnas och forskningens ständiga behov av bildmaterial. Hur kan vi förenkla sökning av bilder inför t.ex. bok- och artikelpublicering? Arrangemanget riktar sig till alla inom forskarvärlden, bibliotek och andra kultur- och utbildningsinstitutioner. Senaste anmälan 28 september 2007. ARR: Ansvarsbibliotek Humaniora vid Uppsala universitetsbibliotek MER INFO: www.ub.uu.se/arv/koba/seminarium.html	17–18 oktober, Lund Lund Online 2007, tema: e-böcker Lund Online är ett återkommande seminarium som vänder sig till bibliotekarier vid universitet och högskolor samt inbjudna leverantörer och producenter av elektroniska resurser. Lund Online arrangeras i år för tredje gången och är ämnesuppdelat på två dagar, temat är liksom förra året e-böcker. Dag 1 presenteras STM (Science, Technology, Medicine) och dag 2 presenteras HSS (Humanities, Social Sciences). Seminarier vänder sig särskilt till de bibliotekarier som arbetar med inköp av e-böcker och erbjuder en möjlighet att vid ett och samma tillfälle möta ett flertal leverantörer för att få information om nya och gamla e-bokstjänster, licensavtal, uppdateringar och andra relevanta frågor. ARR: Biblioteksdirektionen vid Lunds Universitets Bibliotek MER INFO: www.lub.lu.se/lund-online-2007/	28–31 oktober, Singapore Internationale IFLA Fjernetlånkonferens 12–18 november, Över hela Norden Kura skymning - Nordisk Biblioteksvecka Måndagen den 12 november 2007 ges den gamla nordiska berättartraditionen nytt liv med arrangemanget ”Kura skymning”. Klockan 19.00 på drygt 2000 platser i Norden och Baltikum samlas tusentals människor på bibliotek, i skolor och andra samlingslokaler. Kanske slås det världsrekord i högläsning när alla samtidigt lyssnar till högläsning ur Sigrid Undsets roman ”Kristin Lavransdotter”. Redan på morgonen samma dag deltar nordiska förskole- och skolbarn i ”Kura gryning”-arrangemang med uppläsningar ur Astrid Lindgrens böcker ”Ronja Rövardotter” och ”Pippi Långstrump går ombord”. 12 november är dagen som markerar öppningen av den 11:e nordiska biblioteksveckan; en vecka fylld av uppläsningar, debatter och olika sorters kulturupplevelser på skolor, bibliotek och i föreningar runtom i Norden och Baltikum. ARR: Pr-föreningen för nordiska bibliotek MER INFO: www.bibliotek.org
26 september, Navet, Lindholmen Science Park, Göteborg ChALS 2007 Årets tema är ”Öppet eller tillgängligt – är det samma sak?” ARR: Chalmers bibliotek MER INFO: www.lib.chalmers.se 27–30 september, Göteborg Bok & Biblioteksmässan ARR: Bok & Bibliotek i Norden AB MER INFO: www.bok-bibliotek.se	10–11 oktober, Borås Mötesplats inför framtiden ”Mötesplatskonferensen” i Borås har kommit att fylla en viktig funktion för erfarenhetsutbyte och kontakt mellan utbildning, forskning och alla typer av biblioteksverksamhet. Vårt mål är att fortsätta att hålla dialogen levande mellan personer från skilda verksamheter inom hela biblioteks- och informationsområdet. ARR: Borås Stadsbibliotek och Bibliotekshögskolan med stöd av Bibliotekstjänst MER INFO: www.hb.se/bhs/motesplats/	24–25 oktober, Gävle TPB:s Höskolekonferens 2007 Årets konferens om biblioteksservice till högskolestudenter med läshandikapp hålls på Gävle högskola och inleds med visning av högskolebiblioteket www.hig.se/bibl/ Anmälningssblankett, program och övrig information finns på följande länk www.tpb.se/verksamhet/studiedagar/ ARR: TPB MER INFO: www.tpb.se/verksamhet/studiedagar/	13 november, Armémuseum, Stockholm Katalog 2.0 - och sen då? / 2.0 and beyond Katalogkommitténs höstkonferens. Den kvalificerade bibliografiska beskrivningens granskas ur ett Bibliotek 2.0-perspektiv. 2.0-katalogerna innehåller så mycket mer än strukturerad bibliografisk information. Tilläggsvärden som bilder och innehållsförteckningar, användarkommentarer, topplistor och lästips bildar en i bästa fall sömlös helhet. Men hur står sig vårt katalogiseringsarbete och våra kvalitetsbegrepp i dagens katalogklimat? MEDVERKANDE: Judy Kuhagen (ordförande för IFLA:s Cataloguing section), Erik Thorlund Jepsen (Biblioteksstyrelsen, Danmark), Trond Aalberg (NTNU, Norge), Harriet Aagaard (SSB), Johan Eklund (BHS) med flera. Moderator: Gunilla Herdenberg (Nationell samverkan, Kungl. Biblioteket). ARR: Svensk biblioteksförerings kommitté för katalogisering
4–5 oktober, Mechelen Belgium The multicultural library After good experiences in the past years with nordic participation, The Netherlands Public Library Association and the Flemish Public Library Centre are happy to announce the 2007 edition of Low Countries Library Link, which will be dedicated to improving	10–11 oktober, Sandefjord, Norge UNG 3.0 Ungdom og medieliv Hva slags medieliv lever ungdommene? Hva kjennetegner ungdomskultur i 2007? Hvilke konsekvenser får ungdoms mediebruk og digitale liv for oss som jobber med formidling til ungdom? Velkommen til nasjonal konfe-	26 oktober, Umeå Kompetensutvecklingsdag inom humaniora och teologi Kompetensutvecklingsdagen om humaniora och teologi är ett återkommande nationellt forum för svenska bibliotekarier och finansieras av	

[bi:kel]

BIKETJÄNST BIBLIOTEKSINREDNINGAR AB

HÖSTENS NYHETER:
NY PRODUKTKATALOG
FULLMATAD MED NYHETER

LJUD-DUSCH
VAD ÄR DET?

ERGONOMISK BOKVAGN
GLAD NYHET FÖR TRÖTTA RYGGAR

Kvalitetsmöbler från Småland
Unik biblioteksinredning för alla
Genomgående ergonomi

Närproducerat = Miljövänligt
Biketjänst Interia - Inredningshjälp direkt

Pssst... titta in i vår monter, E03:25, så får du veta mer! Där kan du även spana in våra nya biblioteksidéer och nya finurliga möbler!

● Nyfiken på Axiells nyheter?

I monter E01:39 bjuder vi på:

- Axiell Arena – vår version av Bibliotek 2.0
- RFID – det allra senaste
- Presentationer – håll utkik efter tider & program vid montern

Självklart visar vi också nyheter i och kring BOOK-IT, LIBRA.SE och FreeLib.

Vi ses på Bok & Bibliotek!

När? 27-30 september 2007

Var? Svenska Mässan, Göteborg, i monter E01:39
(vid ingången närmast Scandinavium)